

รัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

Constitution

OF THE KINGDOM OF THAILAND B.E. 2550 (2007)

ฉบับสองภาษา (ไทย-อังกฤษ) Bilingual Version (Thai-English)

สำนักภาษาต่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550 (2007)

ฉบับสองภาษา (ไทย-อังกฤษ)
Bilingual Version (Thai- English)

สำนักภาษาต่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

Constitution of the Kingdom of Thailand

B.E. 2550 (2007)

ฉบับสองภาษา (ไทย-อังกฤษ)

Bilingual Version (Thai- English)

ปีที่พิมพ์

พฤศจิกายน ๒๕๕๑

จำนวนหน้า

๕๒๓ หน้า

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวนพิมพ์ ๑,๐๐๐ เล่ม

จัดทำโดย

สำนักภาษาต่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๓๕๗ ๓๑๐๐ ต่อ ๓๑๔๕

ศิลปกรรม

นายมานะ เรืองสอน

กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อาคารธนาคารทหารไทย ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท

เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทร. ๐ ๒๓๕๔ ๕๐๑๘-๒๒

พิมพ์ที่

สำนักการพิมพ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๖๔๔ ๕๓๐๙

Title   **Constitution of the Kingdom of Thailand
B.E. 2550 (2007)**

First Published   November 2008

Number of Pages   523 Pages

Number of Copies   1,000 Copies

Published by   English Division, Bureau of Foreign Languages,
Secretariat of the House of Representatives
Tel. 0 2357 3100 ext 3145
Fax. 0 2357 3100 ext 3145

Designed by   Mr. Mana Reaungson
Publication Division, Bureau of Public Relations
Secretariat of the House of Representatives
Tel. 0 2354 5018-22

Printed by   Bureau of Printing Services
Secretariat of the House of Representatives
Tel. 0 2644 5309

คำนำ

หนังสือ **“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐”** ฉบับสองภาษา (ไทย-อังกฤษ) ฉบับนี้ เป็นหนังสือที่สำนักภาษาต่างประเทศได้จัดทำขึ้น เป็นฉบับที่สอง ต่อจากหนังสือ **“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐”** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษา ค้นคว้า และอ้างอิง เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญของประเทศไทย หรือใช้เปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญของต่างประเทศ รวมทั้งความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในวงงานรัฐสภา และผู้ที่สนใจทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้ใช้เป็นประโยชน์

การจัดพิมพ์ครั้งนี้ สำนักภาษาต่างประเทศ ได้รับความอนุเคราะห์จากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในการแปลและรับรองรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นภาษาอังกฤษ

สำนักภาษาต่างประเทศ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า **“หนังสือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐”** ฉบับสองภาษา (ไทย-อังกฤษ) ฉบับนี้ จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาองค์ความรู้ ทั้งทางด้านกฎหมายและด้านภาษาอังกฤษ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในวงงานรัฐสภา และผู้ที่สนใจทั่วไป สมดังเจตนารมณ์ที่มุ่งหวังไว้

สำนักภาษาต่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Preface

The Bureau of Foreign Languages has compiled and published the book titled, “**Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550 (2007)**” in bilingual version for the second time and it is a continuous version from “**Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 (1997)**”. The Thai source of the book is the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550 (2007) while English source is from the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550 (2007) translated and certified by the Office of the Council of State.

This book is considered useful for all concerned in parliamentary circle, legislatures, students, and general public both in Thailand and overseas as a reference for their studies and research about the Constitution of Thailand or to compare with Constitution of other countries as well as language knowledge.

The Bureau of Foreign Languages is convinced that this book titled, “**Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550 (2007)**” in bilingual version will be of considerable benefits to all concerned in parliamentary circle, legislatures, students, and general public.

Bureau of Foreign Languages
Secretariat of the House of Representatives

สารบัญ

	มาตรา	หน้า
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย		๒
หมวด ๑ บททั่วไป	๑ - ๗	๑๐
หมวด ๒ พระมหากษัตริย์	๘ - ๒๕	๑๒
หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย		
ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	๒๖ - ๒๙	๒๖
ส่วนที่ ๒ ความเสมอภาค	๓๐ - ๓๑	๓๐
ส่วนที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล	๓๒ - ๓๘	๓๒
ส่วนที่ ๔ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม	๓๙ - ๔๐	๔๐
ส่วนที่ ๕ สิทธิในทรัพย์สิน	๔๑ - ๔๒	๔๔
ส่วนที่ ๖ สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ	๔๓ - ๔๔	๔๘
ส่วนที่ ๗ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ของบุคคลและสื่อมวลชน	๔๕ - ๔๘	๕๐
ส่วนที่ ๘ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา	๔๙ - ๕๐	๕๔
ส่วนที่ ๙ สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุข และสวัสดิการจากรัฐ	๕๑ - ๕๕	๖๐
ส่วนที่ ๑๐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและ การร้องเรียน	๕๖ - ๖๒	๖๔

Contents

	Section	Page
Constitution of the Kingdom of Thailand		๓
B.E. 2550 (2007)		
Chapter I	General Provision	1-7 11
Chapter II	The King	8-25 13
Chapter III	Rights and Liberties of Thai People	
Part 1	General Provisions	26-29 27
Part 2	Equality	30-31 31
Part 3	Rights and Liberties of an Individual	32-38 33
Part 4	Rights in Judicial Process	39-40 41
Part 5	Property Rights	41-42 45
Part 6	Rights and Liberties in Occupation	43-44 49
Part 7	Freedom of Expression of Individuals and the Press	45-48 51
Part 8	Rights and Liberties in Education	49-50 59
Part 9	Rights to Public Health Services and Welfare	51-55 61
Part 10	Rights to Information and Complaints	56-62 65

	ส่วนที่ ๑๑ เสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม	๖๓ - ๖๕	๖๘
	ส่วนที่ ๑๒ สิทธิชุมชน	๖๖ - ๖๗	๗๘
	ส่วนที่ ๑๓ สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ	๖๘ - ๖๙	๗๘
หมวด ๔	หน้าที่ของชนชาวไทย	๗๐ - ๗๔	๘๐
หมวด ๕	แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ		
	ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	๗๕ - ๗๖	๘๘
	ส่วนที่ ๒ แนวนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐ	๗๗	๘๘
	ส่วนที่ ๓ แนวนโยบายด้านการบริหาร ราชการแผ่นดิน	๗๘	๘๘
	ส่วนที่ ๔ แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม	๗๙ - ๘๐	๙๔
	ส่วนที่ ๕ แนวนโยบายด้านกฎหมายและ การยุติธรรม	๘๑	๙๔
	ส่วนที่ ๖ แนวนโยบายด้านการต่างประเทศ	๘๒	๑๐๒
	ส่วนที่ ๗ แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ	๘๓ - ๘๔	๑๐๒
	ส่วนที่ ๘ แนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๘๕	๑๐๘
	ส่วนที่ ๙ แนวนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ ทรัพย์สินทางปัญญา และพลังงาน	๘๖	๑๑๒
	ส่วนที่ ๑๐ แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วม ของประชาชน	๘๗	๑๑๔
หมวด ๖	รัฐสภา		
	ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	๘๘ - ๙๒	๑๑๘
	ส่วนที่ ๒ สภาผู้แทนราษฎร	๙๓ - ๑๑๐	๑๒๔

	Part 11 Liberties to Assembly and Association	63–65	69
	Part 12 Community Rights	66–67	75
	Part 13 Rights to Protect the Constitution	68–69	79
Chapter IV	Duties of the Thai People	70–74	81
Chapter V	Directive Principles of Fundamental State Policies		81
	Part 1 General Provisions	75–76	85
	Part 2 National Security Policy	77	89
	Part 3 State Administration Policies	78	89
	Part 4 Religions, Social, Public Health, Education and Culture Policies	79–80	95
	Part 5 Law and Justice Policies	81	99
	Part 6 Foreign Policies	82	103
	Part 7 Economic Policies	83–84	103
	Part 8 Land Use, Natural Resources and Environmental Policies	85	109
	Part 9 Science, Intellectual Properties and Energy Policies	86	113
	Part 10 Public Participation Policy	87	115
Chapter VI	The National Assembly		
	Part 1 General Provisions	88–92	119
	Part 2 The House of Representatives	93–110	125

ส่วนที่ ๓	วุฒิสภา	๑๑๑ - ๑๒๑	๑๖๒
ส่วนที่ ๔	บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง	๑๒๒ - ๑๓๕	๑๘๐
ส่วนที่ ๕	การประชุมร่วมกันของรัฐสภา	๑๓๖ - ๑๓๗	๒๐๔
ส่วนที่ ๖	การตราพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ	๑๓๘ - ๑๔๑	๒๐๔
ส่วนที่ ๗	การตราพระราชบัญญัติ	๑๔๒ - ๑๕๓	๒๑๖
ส่วนที่ ๘	การควบคุมการตรากฎหมาย ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ	๑๕๔ - ๑๕๕	๒๓๔
ส่วนที่ ๙	การควบคุมการบริหารราชการ แผ่นดิน	๑๕๖ - ๑๖๒	๒๔๒
หมวด ๗	การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของ ประชาชน	๑๖๓ - ๑๖๕	๒๕๔
หมวด ๘	การเงิน การคลัง และงบประมาณ	๑๖๖ - ๑๗๐	๒๖๐
หมวด ๙	คณะรัฐมนตรี	๑๗๑ - ๑๙๖	๒๗๐
หมวด ๑๐	ศาล		
ส่วนที่ ๑	บททั่วไป	๑๙๗ - ๒๐๓	๓๐๐
ส่วนที่ ๒	ศาลรัฐธรรมนูญ	๒๐๔ - ๒๑๗	๓๐๔
ส่วนที่ ๓	ศาลยุติธรรม	๒๑๘ - ๒๒๒	๓๓๒
ส่วนที่ ๔	ศาลปกครอง	๒๒๓ - ๒๒๗	๓๔๒
ส่วนที่ ๕	ศาลทหาร	๒๒๘	๓๔๔
หมวด ๑๑	องค์กรตามรัฐธรรมนูญ		
ส่วนที่ ๑	องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ		
	๑. คณะกรรมการการเลือกตั้ง	๒๒๙ - ๒๔๑	๓๕๐

Part 3	The Senate	111–121	163
Part 4	Provisions Applicable to both Houses	122–135	181
Part 5	Joint Sitzings of the National Assembly	136–137	205
Part 6	The Enactment of Organic acts	138–141	209
Part 7	The Enactment of an Act	142–153	217
Part 8	Constitutional Controls on the Enactment of Laws	154–155	239
Part 9	Control of the Administration of State Affairs	156–162	243
Chapter VII	Direct Political Participation of the Public	163–165	255
Chapter VIII	Monetary, Public Finance and Budget	166–170	261
Chapter IX	The Council of Ministers	171–196	271
Chapter X	The Courts		
Part 1	General Provisions	197–203	301
Part 2	Constitution Court	204–217	309
Part 3	Courts of Justice	218–222	333
Part 4	Administrative Courts	223–227	343
Part 5	Military Courts	228	349
Chapter XI	Constitutional Organs		
Part 1	Independent Organs		
	1. Election Commission	229–241	351

	๒. ผู้ตรวจการแผ่นดิน	๒๔๒ - ๒๔๕	๓๘๐
	๓. คณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	๒๔๖ - ๒๕๑	๓๘๘
	๔. คณะกรรมการตรวจเงิน แผ่นดิน	๒๕๒ - ๒๕๔	๔๐๔
ส่วนที่ ๒	องค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ		
	๑. องค์กรอัยการ	๒๕๕	๔๐๘
	๒. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ	๒๕๖ - ๒๕๗	๔๑๒
	๓. สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ	๒๕๘	๔๑๘
หมวด ๑๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ			
ส่วนที่ ๑	การตรวจสอบทรัพย์สิน	๒๕๙ - ๒๖๔	๔๒๐
ส่วนที่ ๒	การกระทำที่เป็นการขัดกัน แห่งผลประโยชน์	๒๖๕ - ๒๖๙	๔๓๐
ส่วนที่ ๓	การถอดถอนจากตำแหน่ง	๒๗๐ - ๒๗๔	๔๓๘
ส่วนที่ ๔	การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง	๒๗๕ - ๒๗๘	๔๔๘
หมวด ๑๓ จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ			
		๒๗๙ - ๒๘๐	๔๕๘
หมวด ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น			
		๒๘๑ - ๒๙๐	๔๖๒
หมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ			
		๒๙๑	๔๘๒
บทเฉพาะกาล			
		๒๙๒ - ๓๐๙	๔๘๖

2. The Ombudsmen	242–245	381
3. The National Counter Corruption Commission	246–251	389
4. The State Audit Commission	252–254	405
Part 2 Other Constitutional Organs		
1. The State Attorney	255	409
2. The National Human Rights Commission	256–257	413
3. The National Economic and Social Council	258	419

**Chapter XII Inspection of the Exercise
of State Power**

Part 1 Inspection of Assets	259–264	421
Part 2 Conflict of Interests	265–269	431
Part 3 Removal from Offices	270–274	439
Part 4 Criminal Proceedings Against Persons Holding political Positions	275–278	449

**Chapter XIII Ethics of Persons Holding
Political Positions and State
Officials**

	279–280	459

Chapter XIV Local Administration

	281–290	463

Chapter XV Amendment of the Constitution

	291	483

Transitory Provisions

	292–309	487

**รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐**

CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND,
B.E. 2550 (2007)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐

สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐
เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ศุภมัสดุ พระพุทธศาสนกาลเป็นอดีตภาค ๒๕๕๐ พรรษา
ปัจจุบันสมัย จันทรคตินิยม สุกรสมพัตสร สาวนมาส ชุณหปักษ์
เอกาทสีดีถี สุริยคติกาล สิงหาคมมาส จตุวิสติมสุรทิน ศุกรวาร
โดยกาลบริเฉท

Translation

CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND

B.E. 2550 (2007)

**SOMDET PHRA PARAMINTHARAMAHA
BHUMIBOL ADULYADEJ
SAYAMINTHARATHIRAT
BOROMMANATTHABOPHIT**

**Enacted on the 24th Day of August B.E. 2550;
Being the 62 Year of the Present Reign.**

May there be virtue. Today is the eleventh day of the waxing moon in the ninth month of the year of the Pig under the lunar calendar, being Friday, the twenty-fourth day of August under the solar calendar, in the 2550th year of the Buddhist Era.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ประกาศว่า ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้นำความกราบบังคมทูลว่า การปกครองของประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้ดำเนินพัฒนามากกว่าเจ็ดสิบห้าปีตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีการประกาศใช้ ยกเลิก และแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญหลายครั้ง เพื่อให้เหมาะสมแก่สภาวะการณ์ของบ้านเมืองและกาลสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป และโดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ได้บัญญัติให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้น มีหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทั้งฉบับสำหรับเป็นแนวทางการปกครองประเทศ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางทุกชั้นตอนและนำความคิดเห็นเหล่านั้นมาเป็นข้อคำนึงพิเศษในการยกร่างและพิจารณาแปรญัตติโดยต่อเนื่อง

Phrabat Somdet Phra Paramintharamaha Bhumibol Adulyadej Mahitalathibet Ramathibodi Chakkri Narubodin Sayammintharathirat Borommanatthabophit is graciously pleased to proclaim that the President of the National Legislative Assembly addresses royalty that the democratic regime of government with the King as Head of State has been evolved in Thailand for more than seventy five years and, through this period of time, the Constitutions had been promulgated, repealed and amended for the compliance with the situation of the nation and the changing circumstances and that the Constituent Assembly and the Constitution Drafting Commission have been established by the provisions of the Constitution of the Kingdom of Thailand (Interim), B.E. 2549 so as to prepare the new Constitution for the compatibility of the administration of State affairs in the forthcoming period with due regard to opinions of the public at all steps through the extensive public consultation and all invaluable opinions have been introduced incessantly into drafting process and to the consideration of motions thereon.

ร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่จัดทำใหม่นี้มีสาระสำคัญ เพื่อให้บรรลู่วัตถุประสงค์ร่วมกันของประชาชนชาวไทย ในการธำรงรักษาไว้ซึ่งเอกราชและความมั่นคงของชาติ การทำนุบำรุงรักษาศาสนาทุกศาสนาให้สถิตสถาพร การเทิดทูนพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และเป็นมิ่งขวัญของชาติ การยึดถือระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเป็นวิถีทางในการปกครองประเทศ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างเป็นรูปธรรม การกำหนดกลไกสถาบันทางการเมือง ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ให้มีดุลยภาพและประสิทธิภาพตามวิถีการปกครองแบบรัฐสภา รวมทั้งให้สถาบันศาลและองค์กรอิสระอื่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยสุจริตเที่ยงธรรม

This prepared draft Constitution contains the significant principles in maintaining mutual interest of the Thai people in securing of independence and security of the nation, upholding all religions, revering the King as the Head of State and mental representation of the nation, upholding the democratic regime of government with the King as Head of State for the administration of State affairs, rendering the crystallised promotion and protection of rights and liberties of the people, strengthening role and participation of the public in the administration of State affairs and in the examination of the exercise of State power, determining the mechanism for efficiently balancing of powers of political institutions both the legislative and the executive in accordance with the parliamentary regime and strengthening the Court and other independent organisations to perform their duties honestly and fairly.

เมื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว สภาร่างรัฐธรรมนูญได้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบและจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อให้ความเห็นชอบแก่ร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ การออกเสียงลงประชามติปรากฏผลว่า ประชาชน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติเห็นชอบให้นำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มาใช้บังคับ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงนำร่างรัฐธรรมนูญ ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสืบไป ทรงพระราชดำริว่าสมควรพระราชทานพระบรมราชานุญาตตามมติของมหาชน

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ขึ้นไว้ ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ซึ่งได้ตราไว้ ณ วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙ ตั้งแต่วันประกาศนี้เป็นต้นไป

ขอพวงชนชาวไทย จงมีความสมัครสมานเป็นเอกฉันท์ ในอันที่จะปฏิบัติตามและพิทักษ์รักษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้เพื่อดำรงคงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยและอำนาจอธิปไตยของพวงชนชาวไทย และนำมาซึ่งความผาสุกสิริสวัสดิ์พิพัฒน์ชัยมงคลอเนก ศุภผลสกลเกียรติยศสถาพรแก่อาณาประชาราษฎร์ทั่วสยามรัฐสีมา สมดังพระบรมราชปณิธานปรารถนาทุกประการ เทอญ

At the completion of drafting process, the Constituent Assembly had published and disseminated the draft Constitution to the public extensively for acknowledgement and then organised the referendum for public approval thereto. The referendum result has shown that the majority of the people having the right to vote resolved approval to the draft Constitution. The President of the National Legislative Assembly then presents the draft Constitution to the King for His Royal signature to promulgate it as the Constitution of the Kingdom of Thailand and the King is graciously pleased in so doing for the compliance with public opinion.

Be it, therefore, commanded by the King that the Constitution of the Kingdom of Thailand be promulgated to replace, as from the date of its promulgation, the Constitution of the Kingdom of Thailand (Interim), B.E. 2549 promulgated on 1st Day of October B.E. 2549.

May the Thai people unite in observing, protecting and upholding the Constitution of the Kingdom of Thailand in order to maintain the democratic regime of government and the sovereign power derived from the Thai people, and to bring about happiness, prosperity and dignity to His Majesty's subjects throughout the Kingdom according to the will of His Majesty in every respect.

หมวด ๑**บททั่วไป**

มาตรา ๑ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว
จะแบ่งแยกมิได้

มาตรา ๒ ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย
พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา
คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้ง
องค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นไปตามหลัก
นิติธรรม

มาตรา ๔ คักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และ
ความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๕ ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิด เพศ หรือ
ศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอกัน

มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ
บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

CHAPTER I

General Provisions

Section 1. Thailand is one and indivisible Kingdom.

Section 2. Thailand adopts a democratic regime of government with the King as Head of State.

Section 3. The sovereign power belongs to the Thai people. The King as Head of State shall exercise such power through the National Assembly, the Council of Ministers and the Courts in accordance with the provisions of this Constitution.

The performance of duties of the National Assembly, the Council of Ministers, the Courts, the Constitutional organisations and State agencies shall be in accordance with the rule of laws.

Section 4. The human dignity, right, liberty and equality of the people shall be protected.

Section 5. The Thai people, irrespective of their origins, sexes or religions, shall enjoy equal protection under this Constitution.

Section 6. The Constitution is the supreme law of State. The provisions of any law, rule or regulation, which are contrary to or inconsistent with this Constitution, shall be unenforceable.

มาตรา ๗ ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณี การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

หมวด ๒ **พระมหากษัตริย์**

มาตรา ๘ องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้

ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้

มาตรา ๙ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก

มาตรา ๑๐ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย

มาตรา ๑๑ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะสถาปนาฐานันดรศักดิ์และพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา ๑๒ พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและทรงแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานองคมนตรีคนหนึ่งและองคมนตรีอื่นอีกไม่เกินสิบแปดคนประกอบเป็นคณะองคมนตรี

Section 7. Whenever no provision under this Constitution is applicable to any case, it shall be decided in accordance with the constitutional convention in the democratic regime of government with the King as Head of State.

CHAPTER II

The King

Section 8. The King shall be enthroned in a position of revered worship and shall not be violated.

No person shall expose the King to any sort of accusation or action.

Section 9. The King is a Buddhist and Upholder of religions.

Section 10. The King holds the position of Head of the Thai Armed Forces.

Section 11. The King has the prerogative to create titles and confer decorations.

Section 12. The King selects and appoints qualified persons to be the President of the Privy Council and not more than eighteen Privy Councilors to constitute the Privy Council.

คณะองคมนตรีมีหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระมหากษัตริย์
ในพระราชกรณียกิจทั้งปวงที่พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา และมี
หน้าที่อื่นตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๓ การเลือกและแต่งตั้งองคมนตรีหรือการให้
องคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรม
ราชโองการแต่งตั้งประธานองคมนตรีหรือให้ประธานองคมนตรี
พ้นจากตำแหน่ง

ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรม
ราชโองการแต่งตั้งองคมนตรีอื่นหรือให้องคมนตรีอื่นพ้นจาก
ตำแหน่ง

มาตรา ๑๔ องคมนตรีต้องไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
สมาชิกวุฒิสภา กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง
กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่
ของพรรคการเมือง และต้องไม่แสดงการฝักใฝ่ในพรรคการเมือง
ใด ๆ

มาตรา ๑๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ องคมนตรีต้อง ถวายสัตย์
ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

The Privy Council has the duty to render such advice to the King on all matters pertaining to His functions as He may consult, and has other duties as prescribed in this Constitution.

Section 13. The selection, appointment or removal of Privy Councilors shall be at the King's pleasure.

The President of the National Assembly shall countersign the Royal Command appointing or removing the President of the Privy Council.

The President of the Privy Council shall countersign the Royal Command appointing or removing other Privy Councilors.

Section 14. A Privy Councilor shall not be a member of the House of Representatives, senator, Election Commissioner, Ombudsman, a member of the National Human Rights Commission, Constitutional Court judge, Administrative Court judge, a member of the National Counter Corruption Commission, a member of the State Audit Commission, government official holding permanent position or receiving a salary, official of State enterprise, other State official or member or official of political party, and must not manifest loyalty to any political party.

Section 15. Before taking office, a Privy Councilor shall make a solemn declaration before the King in the following words:

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทุกประการ”

มาตรา ๑๖ องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก หรือมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๗ การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการในพระองค์ และสมุหราชองครักษ์พ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

มาตรา ๑๘ ในเมื่อพระมหากษัตริย์จะไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือจะทรงบริหารพระราชภาระไม่ได้ด้วยเหตุใดก็ตาม จะได้ทรงแต่งตั้งผู้ใดคนหนึ่งเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรง แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๘ หรือในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่สามารถทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เพราะยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะหรือเพราะเหตุอื่น ให้คณะองคมนตรีเสนอชื่อผู้ใดคนหนึ่งซึ่งสมควรดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาประกาศในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ แต่งตั้งผู้นั้นเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

“I, (name of the declarer), do solemnly declare that I will be loyal to His Majesty the King and will faithfully perform my duties in the interests of the State and the people. I will also uphold and observe the Constitution of the Kingdom of Thailand in every respect.”

Section 16. A Privy Councilor vacates office upon death, resignation or removal by Royal Command.

Section 17. The appointment and removal of officials of the Royal Household and of the Royal Chief Aide-de-Camp shall be at the King’s pleasure.

Section 18. Whenever the King is absent from the Kingdom or unable to perform His functions for any reason whatsoever, the King may appoint a person as Regent. In this regard, the President of the National Assembly shall countersign the Royal Command therefor.

Section 19. In the case where the King does not appoint the Regent under section 18, or the King is unable to appoint the Regent owing to He is not being sui juris or any other reason whatsoever, the Privy Council shall submit the name of a person suitable to hold the office of the Regent to the National Assembly for approval. Upon approval of the National Assembly, the President of the National Assembly shall make an announcement, in the name of the King, to appoint such person as Regent.

ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาในการให้ความเห็นชอบตามวาระหนึ่ง

มาตรา ๒๐ ในระหว่างที่ไม่มีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ในระหว่างที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวาระหนึ่ง หรือในระหว่างที่ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวาระสอง ประธานองคมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นประธานองคมนตรีมิได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้คณะองคมนตรีเลือกองคมนตรีคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่ประธานองคมนตรีเป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

มาตรา ๒๑ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมรัฐสภาด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

During the expiration of the term of the House of Representatives or the dissolution thereof, the Senate shall act as the National Assembly in giving an approval under paragraph one.

Section 20. While there is no Regent under section 18 or section 19, the President of the Privy Council shall be Regent pro tempore.

In the case where the Regent appointed under section 18 or section 19 is unable to perform his duties, the President of the Privy Council shall act as Regent pro tempore.

While being the Regent under paragraph one or acting as the Regent under paragraph two, the President of the Privy Council shall not perform his duties as President of the Privy Council. In such case, the Privy Council shall select a Privy Councilor to act as President of the Privy Council pro tempore.

Section 21. Before taking office, the Regent appointed under section 18 or section 19 shall make a solemn declaration before the National Assembly in the following words:

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ (พระปรมาภิไธย) และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรานี้

มาตรา ๒๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓ การสืบราชสมบัติให้เป็นไปโดยนัยแห่งกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ เมื่อมีพระราชดำริประการใด ให้คณะองคมนตรีจัดทำร่างกฎมณเฑียรบาลแก้ไขเพิ่มเติมกฎมณเฑียรบาลเดิมขึ้น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อมีพระราชวินิจฉัย เมื่อทรงเห็นชอบ และทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประธานองคมนตรีดำเนินการแจ้งประธานรัฐสภาเพื่อให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้รัฐสภาทราบ และให้ประธานรัฐสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

“I, (name of the declarer), do solemnly declare that I will be loyal to His Majesty the King (name of the King) and will faithfully perform my duties in the interests of the State and the people. I will also uphold and observe the Constitution of the Kingdom of Thailand in every respect.”

During the expiration of the term of the House of Representatives or the dissolution thereof, the Senate shall act as the National Assembly under this section.

Section 22. Subject to section 23, the succession to the Throne shall be in accordance with the Palace Law on Succession, B.E. 2467.

The Amendment of the Palace Law on Succession, B.E. 2467 shall be the prerogative of the King. At the initiative of the King, the Privy Council shall draft the Palace Law Amendment and shall present it to the King for His consideration. When the King has already approved the draft Palace Law amendment and put His signature thereto, the President of the Privy Council shall notify the President of the National Assembly for informing the National Assembly. The President of the National Assembly shall countersign the Royal Command. The Palace Law Amendment shall come into force upon its publication in the Government Gazette.

ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือ สภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาในการรับทราบตามวรรคสอง

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงและเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งพระรัชทายาท ไว้ตามกฎหมายฉะนี้บรรดาว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบ และให้ประธานรัฐสภาเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อรับทราบ และให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์พระรัชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ

ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงและเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งพระรัชทายาทไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะองคมนตรีเสนอพระนามผู้สืบราชสันตติวงศ์ตาม มาตรา ๒๒ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อรัฐสภาเพื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบ ในการนี้ จะเสนอพระนามพระราชธิดาก็ได้ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ

During the expiration of the term of the House of Representatives or the dissolution thereof, the Senate shall act as the National Assembly in acknowledging the matter under paragraph two.

Section 23. In the case where the Throne becomes vacant and the King has already appointed His Heir to the Throne under the Palace Law on Succession, B.E. 2467, the Council of Ministers shall notify the President of the National Assembly. The President of the National Assembly shall then convoke the National Assembly for the acknowledgement thereof and shall invite such Heir to ascend the Throne and proclaim such Heir King.

In the case where the Throne becomes vacant and the King has not appointed His Heir under paragraph one, the Privy Council shall submit the name of the Successor to the Throne under section 22 to the Council of Ministers for further submission to the National Assembly for approval. For this purpose, the name of a Princess may be submitted. Upon the approval of the National Assembly, the President of the National Assembly shall invite such Successor to ascend the Throne and proclaim such Successor King.

ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาในการรับทราบตามวรรคหนึ่งหรือให้ความเห็นชอบตามวรรคสอง

มาตรา ๒๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศอัญเชิญองค์พระรัชทายาทหรือองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ตามมาตรา ๒๓ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน แต่ในกรณีที่ราชบัลลังก์ว่างลงในระหว่างที่ได้แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไว้ตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๙ หรือระหว่างเวลาที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง ให้ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นั้น ๆ แล้วแต่กรณีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไป ทั้งนี้ จนกว่าจะได้ประกาศอัญเชิญองค์พระรัชทายาทหรือองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์

ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งไว้และเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไปตามวรรคหนึ่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ในกรณีที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคหนึ่ง หรือทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวตามวรรคสองให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๒๐ วรรคสามมาใช้บังคับ

During the expiration of the term of the House of Representatives or the dissolution thereof, the Senate shall act as the National Assembly in acknowledging the matter under paragraph one or in giving an approval under paragraph two.

Section 24. Pending the proclamation of the name of the Heir or the Successor to the Throne under section 23, the President of the Privy Council shall be Regent pro tempore. In the case where the Throne becomes vacant while the Regent has been appointed under section 18 or section 19 or while the President of the Privy Council is acting as the Regent under section 20 paragraph one, such Regent, as the case may be, shall continue to be the Regent until the proclamation of the name of the Heir or the Successor to ascend the Throne as King.

In the case where the Regent who has been appointed and continues to be the Regent under paragraph one is unable to perform his duties, the President of the Privy Council shall act as Regent pro tempore.

In the case where the President of the Privy Council is the Regent under paragraph one or acts as Regent pro tempore under paragraph two, the provisions of section 20 paragraph three shall apply.

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่คณะองคมนตรีจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือประธานองคมนตรีจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ วรรคสอง และอยู่ในระหว่างที่ไม่มีประธานองคมนตรี หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้คณะองคมนตรีที่เหลืออยู่เลือกองคมนตรีคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานองคมนตรี หรือปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือตามมาตรา ๒๔ วรรคสาม แล้วแต่กรณี

หมวด ๓

สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๒๖ การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและ เสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

Section 25. In the case where the Privy Council has to perform its duties under section 19 or section 23 paragraph two, or the President of the Privy Council has to perform his duties under section 20 paragraph one or paragraph two or section 24 paragraph two, and there is, during that period, no President of the Privy Council or the President of the Privy Council is unable to perform his duties, the remaining Privy Councilors shall elect one among themselves to act as President of the Privy Council or to perform the duties under section 20 paragraph one or paragraph two or section 24 paragraph three, as the case may be.

CHAPTER III

Rights and Liberties of Thai People

Part 1

General Provisions

Section 26. In exercising powers of all State authorities, regard shall be had to human dignity, rights and liberties in accordance with the provisions of this Constitution.

มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ โดยชัดแจ้ง โดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐโดยตรงในการ ตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือ ใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของ บุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี ของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือ ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

บุคคลย่อมสามารถใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับให้รัฐต้อง ปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดนี้ได้โดยตรง หากการใช้สิทธิและ เสรีภาพในเรื่องใดมีกฎหมายบัญญัติรายละเอียดแห่งการใช้สิทธิและ เสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้แล้ว ให้การใช้สิทธิและเสรีภาพ ในเรื่องนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และช่วย เหลือจากรัฐ ในการใช้สิทธิตามความในหมวดนี้

Section 27. Rights and liberties recognised by this Constitution explicitly, by implication or by decisions of the Constitutional Court shall be protected and directly binding on the National Assembly, the Council of Ministers, the Courts, the Constitutional organisations and all State organs in enacting, applying and interpreting laws.

Section 28. A person can invoke human dignity or exercise his rights and liberties in so far as it is not in violation of rights and liberties of other persons or contrary to this Constitution or good morals

A person whose rights and liberties recognised by this Constitution are violated can invoke the provisions of this Constitution to bring a lawsuit or to defend himself in the Courts.

A person may bring a lawsuit against the State directly so as to act in compliance with the provisions in this Chapter. If there is a law enforcing the exercise of any right and liberty as recognised by this Constitution, the exercising of that right and liberty shall be in accordance with such law.

A person shall have the right to be enhanced, supported and assisted by the State in exercising of right under this Chapter.

มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

ความเสมอภาค

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

Section 29. The restriction of such rights and liberties as recognised by the Constitution shall not be imposed on a person except by virtue of the law specifically enacted for the purpose determined by this Constitution and only to the extent of necessity and provided that it shall not affect the essential substances of such rights and liberties.

The law under paragraph one shall be of general application and shall not be intended to apply to any particular case or person; provided that the provision of the Constitution authorising its enactment shall also be mentioned therein.

The provisions of paragraph one and paragraph two shall apply mutatis mutandis to rules or regulations issued by virtue of the law.

Part 2

Equality

Section 30. All persons are equal before the law and shall enjoy equal protection under the law.

Men and women shall enjoy equal rights.

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

มาตรา ๓๑ บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายหรือกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

ส่วนที่ ๓

สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล

มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

Unjust discrimination against a person on the grounds of the difference in origin, race, language, sex, age, disability, physical or health condition, personal status, economic or social standing, religious belief, education or constitutionally political view, shall not be permitted.

Measures determined by the State in order to eliminate obstacle to or to promote person's ability to exercise their rights and liberties as other persons shall not be deemed as unjust discrimination under paragraph three.

Section 31. Members of the armed forces or the police force, Government officials, other officials of the State and officers or employees of State agencies shall enjoy the same rights and liberties under the Constitution as those enjoyed by other persons, unless such enjoyment is restricted by law or rule issued by virtue of the law specifically enacted in regard to politics, efficiency, disciplines or ethics.

Part 3

Rights and Liberties of an Individual

Section 32. A person shall enjoy the right and liberty in his life and person.

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ แต่การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมตามความในวรรคนี้

การจับและการคุมขังบุคคล จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำได้อันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในกรณีที่มีการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหาย พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหาย มีสิทธิร้องต่อศาลเพื่อให้สั่งระงับหรือเพิกถอนการกระทำเช่นว่านั้น รวมทั้งจะกำหนดวิธีการตามสมควรหรือการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วยก็ได้

มาตรา ๓๓ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถานบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข

การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการตรวจค้นเคหสถานหรือในที่รโหฐาน จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

A torture, brutal act or punishment by a cruel or inhumane means shall not be made; provided that punishment under judgments of the Courts or by virtue of the law shall not be deemed the punishment by a cruel or inhumane means under this paragraph.

Arrest and detention of person shall not be made except by order or warrant issued by the Courts or there is a ground as provided by the law.

Search of person or act affecting the right and liberty under paragraph one shall not be made except by virtue of the law.

In the case where there is an act affecting right and liberty under paragraph one, the injured person, public prosecutor or any person acting for the benefit of the injured person shall have the right to bring lawsuit to the Courts so as to stop or nullify such act and to impose appropriate measure to alleviate damage occurred therefrom.

Section 33. A person shall enjoy the liberty of dwelling. A person is protected for his peaceful habitation in and for possession of his dwelling.

The entry into a dwelling without consent of its possessor or the search of a dwelling or private place shall not be made except by order or warrant issued by the Courts or there is a ground as provided virtue of the law.

มาตรา ๓๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและมีเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์

การเนรเทศบุคคลผู้มีสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้บุคคลผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้

มาตรา ๓๕ สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัว ย่อมได้รับความคุ้มครอง

การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชน อันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว จะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๓๖ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย

Section 34. A person shall enjoy the liberty of travelling and the liberty of making the choice of his residence within the Kingdom.

The restriction on such liberties under paragraph one shall not be imposed except by virtue of the law specifically enacted for maintaining the security of the State, public order, public welfare, town and country planning or welfare of youth.

No person of Thai nationality shall be deported or prohibited from entering the Kingdom.

Section 35. A person's family rights, dignity, reputation and the right of privacy shall be protected.

The assertion or circulation of a statement or picture in any manner whatsoever to the public, which violates or affects a person's family rights, dignity, reputation or the right of privacy, shall not be made except for the case which is beneficial to the public.

Personal data of a person shall be protected from the seeking of unlawful benefit as provided by the law.

Section 36. A person shall enjoy the liberty of communication by lawful means.

การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยสิ่งสื่อสารที่บุคคลมีติดต่อกัน รวมทั้ง การกระทำด้วยประการอื่นใดเพื่อให้ล่วงรู้ถึงข้อความในสิ่งสื่อสารทั้งหลายที่บุคคลมีติดต่อกัน จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา นิิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนธรรม ศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและ ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในการใช้เสรีภาพตามวรรคหนึ่ง บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองมิให้รัฐกระทำการใด ๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์อันควรมีควรได้ เพราะเหตุที่ถือศาสนา นิิกายของศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนา หรือปฏิบัติตามศาสนธรรม ศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือ แตกต่างจากบุคคลอื่น

มาตรา ๓๘ การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาเป็นการฉุกเฉิน หรือโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งให้กระทำได้ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

The censorship, detention or disclosure of communication between persons including any other act of disclosing a statement in the communication between persons shall not be made except by virtue of the law specifically enacted for security of the State or maintaining public order or good morals.

Section 37. A person shall enjoy full liberty to profess a religion, a religious denomination or creed, and observe religious precepts or commandments or exercise a form of worship in accordance with his belief; provided that it is not contrary to his civic duties, public order or good morals.

In exercising the liberty referred to in paragraph one, a person shall be protected from any act of the State, which is derogatory to his rights or detrimental to his due benefits on the grounds of professing a religion, a religious denomination or creed or observing religious precepts or commandments or exercising a form of worship in accordance with his different belief from that of others.

Section 38. Forced labour shall not be imposed except by virtue of the law specifically enacted for the purpose of averting imminent public calamity or by virtue of the law which provides for its imposition during the time when the country is in a state of war or armed conflict, or when a state of emergency or martial law is declared.

ส่วนที่ ๔

สิทธิในกระบวนการยุติธรรม

มาตรา ๓๙ บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้

ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลย ไม่มีความผิด

ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

มาตรา ๔๐ บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) สิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง

Part 4
Rights in Judicial Process

Section 39. No person shall be inflicted with a criminal punishment unless he has committed an act which the law in force at the time of commission provides to be an offence and imposes a punishment therefor, and the punishment to be inflicted on such person shall not be heavier than that provided by the law in force at the time of the commission of the offence.

The suspect or the accused in a criminal case shall be presumed innocent.

Before the passing of a final judgement convicting a person of having committed an offence, such person shall not be treated as a convict.

Section 40. A person shall have the rights in judicial process as follows:

(1) right to access to judicial process easily, comfortably, quickly and indiscriminately;

(๒) สิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณา ซึ่งอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการได้รับการพิจารณา โดยเปิดเผย การได้รับทราบข้อเท็จจริงและตรวจเอกสารอย่างเพียงพอ การเสนอข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้ง และพยานหลักฐานของตน การคัดค้านผู้พิพากษาหรือตุลาการ การได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาหรือตุลาการที่นั่งพิจารณาคดีครบองค์คณะ และการได้รับทราบเหตุผลประกอบคำวินิจฉัยคำพิพากษา หรือคำสั่ง

(๓) บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะให้คดีของตนได้รับการพิจารณาอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม

(๔) ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพยานในคดีมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมรวมทั้งสิทธิในการได้รับการสอบสวนอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และการไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง

(๕) ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และพยานในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง และความช่วยเหลือที่จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐ ส่วนค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๖) เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ ย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม และย่อมมีสิทธิ ได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในคดีที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงทางเพศ

(2) fundamental rights in judicial process composing of, at least, right to public trial; right to be informed of and to examine into facts and related documents adequately; right to present facts, defences and evidences in the case; right to object the partial judges; right to be considered by the full bench of judges; and right to be informed of justifications given in the judgement or order;

(3) right to correct, prompt and fair trial;

(4) an injured person, alleged offender, plaintiff, defendant or the accused, interested parties, interested person or witness to the case shall have the right to appropriate treatment in judicial process including the right to be investigated correctly, promptly and fairly and not to testify against himself;

(5) an injured person, alleged offender, the accused and witness to a criminal case shall have the right to necessary and appropriate protection and assistance from State. The gratuity, compensation and expenses to be paid shall be provided by the law;

(6) every child, youth, woman or aging or disabled person shall have the right to appropriate protection in judicial process and shall have the right to appropriate treatment in the case related to sexual offences;

(๗) ในคดีอาญา ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม โอกาสในการต่อสู้คดีอย่างเพียงพอ การตรวจสอบหรือได้รับทราบพยานหลักฐานตามสมควร การได้รับความช่วยเหลือในทางคดีจากทนายความ และการได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว

(๘) ในคดีแพ่ง บุคคลมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายอย่างเหมาะสมจากรัฐ

ส่วนที่ ๕

สิทธิในทรัพย์สิน

มาตรา ๔๑ สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นนี้ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบทอดย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบทอดย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

(7) an alleged offender and the accused in criminal case shall have the right to correct, prompt and fair investigation or trial with an adequate opportunity in defending his case, the right to examine or to be informed of evidence, right to defend himself through counsel and the right to bail;

(8) a person shall, in civil action, have the right to appropriate legal assistance from State.

Part 5
Property Right

Section 41. The property right of a person is protected. The extent and the restriction of such right shall be in accordance with the provisions of the law.

The succession is protected. The right of succession of a person shall be in accordance with the provisions of the law.

มาตรา ๔๒ การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะกิจการของรัฐเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ การได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ การผังเมือง การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การพัฒนาการเกษตรหรือการอุตสาหกรรม การปฏิรูปที่ดิน การอนุรักษ์โบราณสถานและแหล่งทางประวัติศาสตร์ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรมภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับ ความเสียหายจากการเวนคืนนั้น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การกำหนดค่าทดแทนตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดให้ อย่างเป็นธรรมโดยคำนึงถึงราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาด การได้มา สภาพและที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์ ความเสียหายของผู้ถูกเวนคืน และประโยชน์ที่รัฐและผู้ถูกเวนคืนได้รับจากการใช้สอยอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน

กฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต้องระบุวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนและกำหนดระยะเวลาการเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ไว้ให้ชัดแจ้ง ถ้ามิได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ต้องคืนให้เจ้าของเดิมหรือทายาท

Section 42. The expropriation of immovable property shall not be made except by virtue of the law specifically enacted for the purpose of public utilities, necessary national defence, exploitation of national resources, town and country planning, promotion and preservation of the quality of the environment, agricultural or industrial development, land reform, conservation of ancient monument and historic sites, or other public interests, and fair compensation shall be paid in due course to the owner thereof as well as to all persons having the rights thereto, who suffer loss by such expropriation, as provided by law.

The amount of compensation under paragraph one shall be fairly assessed with due regard to the normal market price, mode of acquisition, condition and location of the immovable property, loss of the person whose property or right thereto is expropriated, and benefits that the State and the person whose property or right thereto is expropriated may receive from the use of the expropriated property.

The expropriation of immovable property law shall specify the purpose of the expropriation and shall clearly determine the period of time to fulfil that purpose. If the immovable property is not used to fulfil such purpose within such period of time, it shall be returned to the original owner or his heir.

การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทตาม
วรรคสาม และการเรียกคืนค่าทดแทนที่خذใช้ไป ให้เป็นไปตามที่
กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๖

สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

มาตรา ๔๓ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการ
หรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้เว้นแต่โดย
อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ใน
การรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครอง
ประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือ
ศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ
การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือ
สิ่งแวดล้อมสวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด
หรือขจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

มาตรา ๔๔ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับหลักประกันความ
ปลอดภัยและสวัสดิภาพในการทำงาน รวมทั้งหลักประกันในการ
ดำรงชีพทั้งในระหว่างการทำงานและเมื่อพ้นภาวะการทำงาน ทั้งนี้
ตามที่กฎหมายบัญญัติ

The return of immovable property to the original owner or his heir under paragraph three and the claim of compensation paid shall be in accordance with the provisions of the law.

Part 6
Rights and Liberties in Occupation

Section 43. A person shall enjoy the liberties to engage in an enterprise or an occupation and to undertake a fair and free competition.

The restriction on such liberties under paragraph one shall not be imposed except by virtue of the law specifically enacted for maintaining the security and safety of State or economy of the country, protecting the public in regard to public utilities, maintaining public order and good morals, regulating the engagement in an occupation, consumer protection, town and country planning, preserving natural resources or the environment, public welfare, preventing monopoly, or eliminating unfair competition.

Section 44. A person shall enjoy the right to work safety and welfare and to living security irrespective of whether he is employed or unemployed in accordance with the provisions of the law.

ส่วนที่ ๗

เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคล และสื่อมวลชน

มาตรา ๔๕ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับ ความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน

การสั่งปิดกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น เพื่อลิดรอนเสรีภาพตามมาตรา นี้ จะกระทำมิได้

การห้ามหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเสนอข่าวสารหรือแสดงความคิดเห็นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการแทรกแซงด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อลิดรอนเสรีภาพตามมาตรา นี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามวรรคสอง

Part 7**Freedom of Expression of Individual and the Press**

Section 45. A person shall enjoy the liberty to express his opinion, make speech, write, print, publicise, and make expression by other means.

The restriction on liberty under paragraph one shall not be imposed except by virtue of the law specifically enacted for the purpose of maintaining the security of State, protecting the rights, liberties, dignity, reputation, family or privacy rights of other person, maintaining public order or good morals or preventing or halting the deterioration of the mind or health of the public.

The closure of a newspaper or other mass media business in deprivation of the liberty under this section shall not be made.

The prevention of a newspaper or other mass media from printing news or expressing their opinions, wholly or partly, or interference in any manner whatsoever in deprivation of the liberty under this section shall not be made except by the provisions of the law enacted in accordance with the provisions of paragraph two.

การให้นำข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม แต่ทั้งนี้จะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามวรรคสอง

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย

การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้

มาตรา ๔๖ พนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนที่ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือสื่อมวลชนอื่น ย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นภายใต้ข้อจำกัดตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าของกิจการนั้น แต่ต้องไม่ขัดต่อจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ และมีสิทธิจัดตั้งองค์กรเพื่อปกป้องสิทธิ เสรีภาพและความเป็นธรรม รวมทั้งมีกลไกควบคุมกันเองขององค์กรวิชาชีพ

The censorship by a competent official of news or articles before their publication in a newspaper or other mass media shall not be made except during the time when the country is in a state of war; provided that it must be made by virtue of the law enacted under the provisions of paragraph two.

The owner of a newspaper or other mass media business shall be a Thai national.

No grant of money or other properties shall be made by State as subsidies to private newspapers or other mass media.

Section 46. Officials or employees in a private sector undertaking newspaper, radio or television broadcasting businesses or other mass media business shall enjoy their liberties to present news and express their opinions under the constitutional restrictions without mandate of any government agency, State agency, State enterprise or the owner of such businesses; provided that it is not contrary to their professional ethics, and shall enjoy the right to form organisation with balancing mechanism among professional organisations so as to protect rights, liberties and fairness.

ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ในกิจการวิद्यุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือสื่อมวลชนอื่น ย่อมมีเสรีภาพเช่นเดียวกับ พนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนตามวรรคหนึ่ง

การกระทำใด ๆ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเจ้าของกิจการ อัน เป็นการขัดขวางหรือแทรกแซงการเสนอข่าวหรือแสดงความคิดเห็น ในประเด็นสาธารณะของบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ถือว่าเป็นการจงใจใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบและไม่มีผลใช้บังคับ เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายหรือจริยธรรมแห่ง การประกอบวิชาชีพ

มาตรา ๔๗ คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุ กระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสาธารณะของชาติเพื่อ ประโยชน์สาธารณะ

ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระองค์กรหนึ่งทำหน้าที่จัดสรร คลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง และกำกับการประกอบกิจการวิทยุ กระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ ตามที่ กฎหมายบัญญัติ

Government officials, officials or employees of a government agency, State agency or State enterprise engaging in the radio or television broadcasting business or other mass media business enjoy the same liberties as those enjoyed by officials or employees under paragraph one.

Any act done by a person holding political position, State official or the owner of business with a view to obstruct or interfere the presentation of news or an expression of opinions in public issue of the person under paragraph one or paragraph two, irrespective of whether such act has been done directly or indirectly, shall be deemed as wilfully misuse of power and take no effect except where such act has been done through the enforcement of law or professional ethics.

Section 47. Transmission frequencies for radio or television broadcasting and telecommunication are national communication resources for public interest.

There shall be an independent regulatory body having the duty to distribute the frequencies under paragraph one and supervise radio or television broadcasting and telecommunication businesses as provided by the law.

การดำเนินการตามวรรคสองต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ ประโยชน์สาธารณะอื่น และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม รวมทั้งต้องจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการสื่อมวลชนสาธารณะ

การกำกับการประกอบกิจการตามวรรคสองต้องมีมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการรวบรวม การครองสิทธิข้ามสื่อ หรือการครอบงำระหว่างสื่อมวลชนด้วยกันเองหรือโดยบุคคลอื่นใด ซึ่งจะมีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือปิดกั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายของประชาชน

มาตรา ๔๘ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์วิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์หรือโทรคมนาคม มิได้ ไม่ว่าในนามของตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทน หรือจะดำเนินการโดยวิธีการอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมที่สามารถบริหารกิจการดังกล่าวได้ในทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการดังกล่าว

In carrying out the act under paragraph two, regard shall be had to utmost public benefit at national and local levels in education, culture, State security, other public interests and fair and free competition, including public participation in providing public mass media.

The supervision of the businesses under paragraph two shall constitute measures for the prevention of merger, acquisition or control among the mass media or by other persons which may deteriorate liberties to information of the public or may hinder the public from variety of information.

Section 48. No person holding a political position shall be the owner of, or hold shares in, newspaper, radio or television broadcasting or telecommunication business, irrespective of whether he so commits in his name, or through his proxy or nominee, or by other direct or indirect means which enable him to administer such business as if he is the owner of, or hold shares in, such business.

ส่วนที่ ๘

สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา

มาตรา ๔๙ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ:๐หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น

การจัดการศึกษาอบรมขององค์การวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับความ คุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

Part 8
Rights and Liberties in Education

Section 49. A person shall enjoy an equal right to receive education for the duration of not less than twelve years which shall be provided by State thoroughly, up to the quality, and without charge.

The indigent, disabled or handicapped, or destitute person shall enjoy an equal right under paragraph one and shall be supported by State to receive equal education with other persons.

The education and training provided by professional or private organisation, alternative education of the public, self-directed learning and lifelong learning shall get appropriate protection and promotion from State.

Section 50. A person shall enjoy an academic freedom. Education and training, learning and teaching, research and disseminating of research according to academic principles shall be protected; provided that it is not contrary to his civic duties or good morals.

ส่วนที่ ๙

สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ

มาตรา ๕๑ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการบริการสาธารณสุขจากรัฐซึ่งต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐอย่างเหมาะสม โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและทันต่อเหตุการณ์

มาตรา ๕๒ เด็กและเยาวชน มีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

เด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐ ให้ปราศจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม ทั้งมีสิทธิได้รับการบำบัดฟื้นฟูในกรณีที่มีเหตุดังกล่าว

Part 9**Rights to Public Health Services and Welfare**

Section 51. A person shall enjoy an equal right to receive standard public health service, and the indigent shall have the right to receive free medical treatment from State's infirmary.

The public health service by the State shall be provided thoroughly and efficiently.

The State shall promptly prevent and eradicate harmful contagious diseases for the public without charge.

Section 52. Children and youth shall enjoy the right to survive and to receive physical, mental and intellectual development potentially in suitable environment with due regard to their participation.

Children, youth, women and family members shall have the right to be protected by State against violence and unfair treatment and shall have the right to medical treatment or rehabilitation upon the occurrence thereof.

การแทรกแซงและการจำกัดสิทธิของเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อสงวนและรักษาไว้ซึ่งสถานะของครอบครัวหรือประโยชน์สูงสุดของบุคคลนั้น

เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแลมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา ๕๓ บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรี และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา ๕๔ บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพ มีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

บุคคลวิกลจริตย่อมได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา ๕๕ บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

An interference and imposition of rights of children, youth and family members shall not be made except by virtue of the law specially enacted for the maintenance of family institution or utmost benefit of such person.

Children and youth with no guardian shall have the right to receive appropriate care and education from the State.

Section 53. A person who is over sixty years of age and has insufficient income for living shall have the right to welfare, public facilities and appropriate aids from State.

Section 54. The disabled or handicapped shall have the right to get access to, and to utilise of, welfare, public facilities and appropriate aids from State.

A person of unsound mind shall have the right to appropriate aids from State.

Section 55. A person who is homeless and has insufficient income for living shall have the right to appropriate aids from State.

ส่วนที่ ๑๐

สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

มาตรา ๕๖ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๗ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว

Part 10**Rights to Information and Petition**

Section 56. A person shall have the right to receive and to get access to public information in possession of a government agency, State agency, State enterprise or local government organisation, unless the disclosure of such information shall affect the security of State, public safety, interests of other persons which shall be protected, or personal data of other persons as provided by law.

Section 57. A person shall have the right to receive information, explanation and justification from a government agency, State agency, State enterprise or local government organisation before permission is given for the operation of any project or activity which may affect the quality of the environment, health and sanitary conditions, the quality of life or any other material interest concerning him or a local community and shall have the right to express his opinions on such matters to the concerned agencies for their consideration.

การวางแผนพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การวางผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และการออกกฎที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของประชาชน ให้รัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึงก่อนดำเนินการ

มาตรา ๕๘ บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน

มาตรา ๕๙ บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันรวดเร็ว

มาตรา ๖๐ บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น

มาตรา ๖๑ สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครองในการได้รับข้อมูลที่เป็นความจริง และมีสิทธิร้องเรียนเพื่อให้ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหาย รวมทั้งมีสิทธิรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค

The State shall organise public consultation thoroughly before the making of social, economic, politic and cultural development plan, the expropriation of immovable property, the making of town and country planning, the determination of land use, and the enactment of rule which may affect material interest of the public.

Section 58. A person shall have the right to participate in the decision-making process of State official in the performance of administrative functions which affect or may affect his rights and liberties, as provided by law.

Section 59. A person shall have the right to present a petition and to be informed of the result of its consideration within the appropriate time.

Section 60. A person shall have the right to sue a government agency, State agency, State enterprise, local government organisation or other State authority which is a juristic person to be liable for an act or omission done by its government official, official or employee.

Section 61. The right of a person who is a consumer to receive actual information shall be protected and a consumer shall have the right to make a complaint for remedy of damage and to amalgamate with another so as to protect consumers' rights.

ให้มืองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการบังคับใช้กฎหมายและกฎ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ ให้รัฐสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการขององค์การอิสระดังกล่าวด้วย

มาตรา ๖๒ บุคคลย่อมมีสิทธิติดตามและร้องขอให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

บุคคลซึ่งให้ข้อมูลโดยสุจริตแก่องค์กรตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ย่อมได้รับความคุ้มครอง

ส่วนที่ ๑๑

เสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม

มาตรา ๖๓ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุม โดยสงบ และปราศจากอาวุธ

There shall be an autonomous consumer protection organisation which is not a State agency consisting of representatives of consumers for giving opinions to a State agency on the enactment and issuance of laws, rules and regulations and on the determination of various measures for consumer protection, and for examining and making a report on any act or omission related to consumer protection. The State shall provide financial support for an operation of such autonomous organisation.

Section 62. A person shall have the right to follow up, and to request for examination of, the performance of duties of a person holding political position, State agency and State officials.

A person who provides information related to the performance of duties of a person holding political position, State agency and State officials to the organisation examining the misuse of State power or State agency shall be protected.

Part 11

Liberties to Assembly and Association

Section 63. A person shall enjoy the liberty to assemble peacefully and without arms.

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะ และเพื่อคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา ๖๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การเอกชน องค์การพัฒนาเอกชน หรือหมู่คณะอื่น

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดินและความต่อเนื่องในการจัดทำบริการสาธารณะ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันมิให้มีการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจ

The restriction on such liberty under paragraph one shall not be imposed except by virtue of the law specifically enacted for the purpose of public assembling and for securing public convenience in the use of public places or for the maintenance of public order during the time when the country is in a state of war, or when a state of emergency or martial law is declared.

Section 64. A person shall enjoy the liberty to unite and form an association, a union, a league, a co-operative, a farmer group, a private organisation, a non-governmental organisation or any other group.

The government officials and State officials shall enjoy the liberty to association as other individual if it is not affect efficiency of State administration and the continuation in providing public services as provided by law.

The restriction on such liberty under paragraph one and paragraph two shall not be imposed except by virtue of the law specifically enacted for preventing common interests of the public, maintaining public order or good morals or preventing economic monopoly.

มาตรา ๖๕ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนินกิจกรรมในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้นตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

การจัดองค์กรภายใน การดำเนินกิจการ และข้อบังคับของพรรคการเมือง ต้องสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง กรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมือง ตามจำนวนที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ซึ่งเห็นว่ามติหรือข้อบังคับในเรื่องใดของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นจะขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

Section 65. A person shall enjoy the liberty to unite and form a political party for the purpose of making political will of the people and carrying out political activities in fulfilment of such will through the democratic regime of government with the King as Head of State as provided in this Constitution.

The internal organisation, management and regulations of a political party shall be consistent with the fundamental principles of the democratic regime of government with the King as Head of State.

Members of the House of Representatives who are members of a political party, members of the Executive Committee of a political party, or members of a political party, of not less than the number prescribed by the organic law on political parties shall, if of the opinion that their political party's resolution or regulation on any matter is contrary to the status and performance of duties of a member of the House of Representatives under this Constitution or contrary to or inconsistent with the fundamental principles of the democratic regime of government with the King as Head of State, have the right to refer it to the Constitutional Court for decision thereon.

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติหรือข้อบังคับดังกล่าวขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มติหรือข้อบังคับนั้นเป็นอันยกเลิกไป

ส่วนที่ ๑๒

สิทธิชุมชน

มาตรา ๖๖ บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน

มาตรา ๖๗ สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามความเหมาะสม

In the case where the Constitutional Court decides that such resolution or regulation is contrary to or inconsistent with the fundamental principles of the democratic regime of government with the King as Head of State, such resolution or regulation shall lapse.

Part 12

Community Rights

Section 66. Persons assembling as to be a community, local community or traditional local community shall have the right to conserve or restore their customs, local wisdom, arts or good culture of their community and of the nation and participate in the management, maintenance and exploitation of natural resources, the environment and biological diversity in a balanced and sustainable fashion.

Section 67. The right of a person to participate with State and communities in the preservation and exploitation of natural resources and biological diversity and in the protection, promotion and conservation of the quality of the environment for usual and consistent survival in the environment which is not hazardous to his health and sanitary condition, welfare or quality of life, shall be protected appropriately.

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษา และประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว

สิทธิของชุมชนที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัตินี้ย่อมได้รับความคุ้มครอง

Any project or activity which may seriously affect the quality of the environment, natural resources and biological diversity shall not be permitted, unless its impacts on the quality of the environment and on health of the people in the communities have been studied and evaluated and consultation with the public and interested parties have been organised, and opinions of an independent organisation, consisting of representatives from private environmental and health organisations and from higher education institutions providing studies in the field of environment, natural resources or health, have been obtained prior to the operation of such project or activity.

The right of a community to sue a government agency, State agency, State enterprise, local government organisation or other State authority which is a juristic person to perform the duties under this section shall be protected.

ส่วนที่ ๑๓

สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ

มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้ัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวแต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

Part 13
Right to Protect the Constitution

Section 68. No person shall exercise the rights and liberties prescribed in the Constitution to overthrow the democratic regime of government with the King as Head of State under this Constitution or to acquire the power to rule the country by any means which is not in accordance with the modes provided in this Constitution.

In the case where a person or a political party has committed the act under paragraph one, the person knowing of such act shall have the right to request the Prosecutor General to investigate its facts and submit a motion to the Constitutional Court for ordering cessation of such act without, however, prejudice to the institution of a criminal action against such person.

In the case where the Constitutional Court makes a decision compelling the political party to cease to commit the act under paragraph two, the Constitutional Court may order the dissolution of such political party.

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๖๙ บุคคลย่อมมีสิทธิต่อต้านโดยสันติวิธีซึ่งการกระทำใด ๆ ที่เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๔

หน้าที่ของชนชาวไทย

มาตรา ๗๐ บุคคลมีหน้าที่พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๗๑ บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รักษาผลประโยชน์ของชาติ และปฏิบัติตามกฎหมาย

มาตรา ๗๒ บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

In the case where the Constitutional Court makes the dissolution order under paragraph three, the right to vote of the President and the executive board of directors of the dissolved political party at the time the act under paragraph one has been committed shall be suspended for the period of five years as from the date the Constitutional Court makes such order.

Section 69. A person shall have the right to resist peacefully an act committed for the acquisition of the power to rule the country by a means which is not in accordance with the modes provided in this Constitution.

CHAPTER IV

Duties of the Thai People

Section 70. Every person shall have a duty to uphold the nation, religions, the King and the democratic regime of government with the King as Head of State under this Constitution.

Section 71. Every person shall have a duty to defend the country, to protect benefits of the nation and to obey the law.

Section 72. Every person shall have a duty to exercise his right to vote at an election.

บุคคลซึ่งไปใช้สิทธิหรือไม่ไปใช้สิทธิโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิได้ ย่อมได้รับสิทธิหรือเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ

การแจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งและการอำนวยความสะดวกในการไปเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๗๓ บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหารช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะ เสียภาษีอากร ช่วยเหลือราชการ รับการศึกษาอบรม พักพิทักษ์ ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๗๔ บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

The person who exercises his right to vote at an election or fails to attend an election for voting without notifying the reasonable cause of such failure shall be entitled to or lose the right as provided by law.

The notification of the cause of failure to attend an election and the provision of facilities for attendance thereat shall be in accordance with the provisions of the law.

Section 73. Every person shall have a duty to serve in armed forces, render assistance in providing public calamity prevention and rehabilitation, pay taxes, render assistance to the official service, receive education and training, protect, preserve and pass on the national arts and culture and local wisdom and conserve natural resources and the environment as provided by law.

Section 74. A Government official, official or employee of a government agency, State agency, State enterprise or local government organisation and other State official shall have a duty to act in compliance with the law in order to protect public interests, and provide convenience and services to the public according to the good public governance principle.

ในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน บุคคลตามวรรคหนึ่งต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งละเลยหรือไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง บุคคล ผู้มีส่วนได้เสียย่อมมีสิทธิขอให้บุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือผู้บังคับบัญชาของบุคคลดังกล่าวชี้แจง แสดงเหตุผล และขอให้ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติในวรรคหนึ่งหรือวรรคสองได้

หมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

มาตรา ๗๕ บทบัญญัติในหมวดนี้เป็นเจตจำนงให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน

In performing the duty and other act relating to the public, the person under paragraph one shall be politically impartial.

In the case where the person under paragraph one neglect or fail to perform the duties under paragraph one or paragraph two, the interested person shall have the right to request the person under paragraph one or his superior to explain reason and request them to act in compliance with the provisions of paragraph one or paragraph two.

CHAPTER V

Directive Principles of Fundamental State Policies

Part 1

General Provisions

Section 75. The provisions of this Chapter are intended to serve as directive principles for legislating and determining policies for the administration of State affairs.

ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใด ในระยะเวลาใด เพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง

มาตรา ๗๖ คณะรัฐมนตรีต้องจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อแสดงมาตรการและรายละเอียดของแนวทางในการปฏิบัติราชการในแต่ละปีของการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งจะ ต้องสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

ในการบริหารราชการแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีต้องจัดให้มีแผนการตรากฎหมายที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามนโยบายและแผนการบริหารราชการแผ่นดิน

In stating its policies to the National Assembly, the Council of Ministers which will assume the administration of State affairs shall clearly state to the National Assembly the activities and their implementation period intended to be carried out for the administration of State affairs in implementation of the directive principles of fundamental State policies provided in this Chapter and shall prepare and submit to the National Assembly an annual report on the result of the implementation, including problems and obstacles encountered.

Section 76. The Council of Ministers shall prepare a plan for the administration of State affairs stating measures and their details which shall be done for the administration of State affairs in each year and such plan shall be in compliance with the directive principles of fundamental State policies.

For the purpose of State administration, the Council of Ministers shall have the plan to enact laws necessarily to the administration of State affairs.

ส่วนที่ ๒

แนวนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐ

มาตรา ๗๗ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็นและเพียงพอ เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ

ส่วนที่ ๓

แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

มาตรา ๗๘ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ

Part 2
National Security Policy

Section 77. The State shall protect and uphold the institution of kingship and the independence and integrity of its jurisdictions and shall arrange for the maintenance of necessary and adequate armed forces and ordnances as well as up-to-date technology for the protection and upholding of its independence, sovereignty, security of State, institution of kingship, national interests and the democratic regime of government with the King as Head of State, and for national development.

Part 3
State Administration Policy

Section 78. The State shall act in compliance with the State administration policy as follows:

(1) carrying out the administration of State affairs with a view to establish sustainable development of social, economic and security of the nation and strengthening an implementation of the sufficient economy philosophy with due regard to general benefits of the nation materially;

(๒) จัดระบบการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีขอบเขต อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนเหมาะสมแก่การพัฒนาประเทศ และสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่

(๓) กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

(๔) พัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ

(2) making powers, duties and responsibilities among the central administration, provincial administration and local administration to be clear and suitable for national development, and supporting a Changwat to set up its development plan and providing financial support for the implementation of such plan for the benefit of the public within that area;

(3) delegating powers to local governments for the purpose of autonomy and self-determination of local affairs, enhancing local governments to participate and act in compliance with the directive principles of fundamental State policies, develop local economics, public utilities and assistances and information infrastructure in the localities thoroughly and equally throughout the country as well as developing into a large sized local government organisation a Changwat ready for such purpose with due regard to the will of the people in that Changwat;

(4) developing working system of public sector with due regard to the development of quality, merit and ethics of State officials along the line with the improvement of working processes for the efficiency of State administration, and encouraging State agencies to apply the good public governance principle in the performance of their official duties;

(๕) จัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

(๖) ดำเนินการให้หน่วยงานทางกฎหมายที่มีหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐตามกฎหมายและตรวจสอบการตรากฎหมายของรัฐ ดำเนินการอย่างเป็นอิสระ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามหลักนิติธรรม

(๗) จัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง รวมทั้งจัดให้มีสภาพพัฒนาการเมืองที่มีความเป็นอิสระ เพื่อติดตามสอดส่องให้มีการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

(๘) ดำเนินการให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับสิทธิประโยชน์อย่างเหมาะสม

(5) organising officials work and other works of State with a view to enhance quick, efficiency, transparency and accountability in making or providing public services and with due regard to public consultation;

(6) preparing a legal agency providing legal opinion related to the performance of the State under the laws and examining draft laws for the State to perform its duties autonomously so as to ensure that the administration of State affairs is in accordance with the rule of law;

(7) preparing a political development plan and establishing autonomously political development council to monitor an implementation of the plan;

(8) ensuring the government officials and State officials to have appropriate rights and benefits.

ส่วนที่ ๔

แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม

มาตรา ๗๙ รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านานและศาสนาอื่น ทั้งต้องส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

มาตรา ๘๐ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้

Part 4
Religions, Social, Public Health, Education and
Culture Policies

Section 79. The State shall patronise and protect Buddhism as the religion observed by most Thais for a long period of time and other religions, promote good understanding and harmony among followers of all religions as well as encourage the application of religious principles to create virtue and develop the quality of life.

Section 80. The State shall act in compliance with the social, public health, education and culture policies as follows:

(1) protecting and developing child and youth, promoting childhood nourishment and education, promoting the equality between women and men, creating, reinforcing and developing family integrity and the strength of communities, as well as providing aids and welfare to the elderly, the indigent, the disabled or handicapped and the destitute person for their better quality of life and ability to become self-reliance;

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่สุขภาพะที่ยั่งยืนของประชาชน รวมทั้งจัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุข โดยผู้มีหน้าที่ให้บริการดังกล่าวซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

(๓) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุก ระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อ พัฒนาการศึกษาระดับชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียน มีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์การทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพ การศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐาน แห่งรัฐ

(2) promoting, supporting and developing health system with due regard to the health promotion for sustainable health conditions of the public, providing and promoting standard and efficient public health service thoroughly and encouraging private sector and the communities in participating in health promotion and providing public health service, and the person having duty to provide such service whose act meets the requirements of professional and ethical standards shall be protected as provided by law;

(3) developing quality and standard in providing education at all levels and forms to be in line with economic and social changes, preparing the national education plan and the law for national education development, providing development of quality of teachers and educational personnel to meet the current changing in the present day world, and instilling awareness of being Thais, disciplines, common interests and a democratic regime of government with the King as Head of the State to learners;

(4) promoting and supporting the delegation of powers to the local governments, communities, religious organisations and private sector with a view to provide and participate in educational management for the development of educational quality standard equally and to be in line with the fundamental State policy;

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยในศิลปวิทยาการ
แขนงต่าง ๆ และเผยแพร่ข้อมูลผลการศึกษาวิจัยที่ได้รับทุน
สนับสนุนการศึกษาวิจัยจากรัฐ

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้
ปลูกจิตสำนึก และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี
ของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่วนที่ ๕

แนวนโยบายด้านกฎหมายและการยุติธรรม

มาตรา ๘๑ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้าน
กฎหมายและการยุติธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลให้มีการปฏิบัติและบังคับการให้เป็นไปตาม
กฎหมายอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และทั่วถึง ส่งเสริมการให้
ความช่วยเหลือและให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน และจัด
ระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่นในกระบวนการยุติธรรมให้
มีประสิทธิภาพ โดยให้ประชาชนและองค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วมใน
กระบวนการยุติธรรม และการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย

(5) encouraging and supporting the making of researches in various disciplines of arts and sciences and disseminating all research results funded by the State;

(6) encouraging and instilling the right awareness of national unity and learning, and instilling and making known of arts, tradition and culture of the nation as well as good value and local wisdom.

Part 5

Law and Justice Policies

Section 81. The State shall act in compliance with the law and justice policies as follows:

(1) ensuring the compliance with, and the enforcement of, the law to be correct, quick, fair and thorough, enhancing the provision of legal assistances and knowledge to the public, providing efficient public service system and other State affairs in relation to the administration of justice with due regard to the participation of the public and the profession organisations, and providing legal aids service to the public;

(๒) คຸ່ມครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้พ้นจากการล่วงละเมิด ทั้งโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐและโดยบุคคลอื่น และต้องอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน

(๓) จัดให้มีกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายที่ดำเนินการเป็นอิสระ เพื่อปรับปรุงและพัฒนากฎหมายของประเทศ รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ โดยต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากกฎหมายนั้นประกอบด้วย

(๔) จัดให้มีกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่ดำเนินการเป็นอิสระ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

(๕) สนับสนุนการดำเนินการขององค์กรภาคเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน โดยเฉพาะผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว

(2) protecting rights and liberties of individual from any violation irrespective of whether such violation has been done by a State official or other persons, and providing justice to the public on an equal basis;

(3) preparing the law establishing the autonomous law reform organisation for the purpose of reforming and developing laws of the nation and revising the existing laws for the compliance with the Constitution, with due regard to opinions given by persons affected by such laws;

(4) preparing the law establishing the autonomous organisation for reforming the judicial process for improving and developing the performance of all agencies concerned with the judicial process;

(5) providing support for the operation of private organisations rendering legal assistance to the public, especially the people who suffers from domestic violence.

ส่วนที่ ๖

แนวนโยบายด้านการต่างประเทศ

มาตรา ๘๒ รัฐต้องส่งเสริมสัมพันธไมตรีและความร่วมมือกับนานาประเทศ และพึงถือหลักในการปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค ตลอดจนต้องปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี รวมทั้งตามพันธกรณีที่ได้กระทำไว้กับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศ

รัฐต้องส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวกับนานาประเทศ ตลอดจนต้องให้ความคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ

ส่วนที่ ๗

แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ

มาตรา ๘๓ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรา ๘๔ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้

Part 6
Foreign Policy

Section 82. The State shall promote friendly relations with other countries and adopt the principle of non-discrimination and shall comply with human rights conventions in which Thailand is a party thereto as well as international obligations concluded with other countries and international organisations.

The State shall promote trade, investment and tourism with other countries and shall render protection and guardian to benefits of Thais living abroad.

Part 7
Economic Policy

Section 83. The State shall encourage and support an implementation of the sufficient economy philosophy.

Section 84. The State shall act in compliance with the economic policy as follows:

(๑) สนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรมโดยอาศัยกลไกตลาด และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยต้องยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจซึ่งมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค

(๒) สนับสนุนให้มีการใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล ควบคู่กับการประกอบกิจการ

(๓) ควบคุมให้มีการรักษาวินัยการเงินการคลังเพื่อสนับสนุนเสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีอากรให้มีความเป็นธรรมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม

(๔) จัดให้มีการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชราแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างทั่วถึง

(๕) กำกับให้การประกอบกิจการมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ป้องกันการผูกขาดตัดตอนไม่ว่า โดยทางตรงหรือทางอ้อม และคุ้มครองผู้บริโภค

(1) encouraging a free and fair economic system through market mechanism, ensuring the development of economics in sustainable fashion by repealing and refraining from the enactment of laws, rules and regulations controlling business which do not correspond with the economic necessity, and refraining from the engagement in an enterprise in competition with the private sector unless it is necessary for the purpose of maintaining the security of State, preserving common interests, or providing public utilities;

(2) encouraging entrepreneurs to use merit, ethics and corporate governance principle in carrying out of their businesses;

(3) preserving monetary and financial disciplines in order to strengthen balance and security of economic and social of the nation, improving tax system to be fair and compatible with the changing of economic and social conditions;

(4) providing saving system for old age living to the public and State officials thoroughly;

(5) regulating business activities for free and fair competition, antimonopoly whether direct or indirect monopoly, and consumer protection;

(๖) ดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม
 คุ่มครอง ส่งเสริมและขยายโอกาสในการประกอบอาชีพของ
 ประชาชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุน
 การพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า
 บริการ และการประกอบอาชีพ

(๗) ส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำ คุ่มครอง
 แรงงานเด็กและสตรี จัดระบบแรงงานสัมพันธ์และระบบไตรภาคี
 ที่ผู้ทำงานมีสิทธิเลือกผู้แทนของตน จัดระบบประกันสังคม
 รวมทั้งคุ่มครองให้ผู้ทำงานที่มีคุณค่าอย่างเดียวกันได้รับค่าตอบแทน
 สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ

(๘) คุ่มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการ
 ผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด
 รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกร
 เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร

(๙) ส่งเสริม สนับสนุน และคุ่มครองระบบสหกรณ์ให้เป็น
 อิสระ และการรวมกลุ่มการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตลอดทั้ง
 การรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อดำเนินกิจการด้านเศรษฐกิจ

(๑๐) จัดให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอันจำเป็นต่อการ
 ดำรงชีวิตของประชาชนเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของ
 รัฐในทางเศรษฐกิจ และต้องมีให้สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอันจำเป็น
 ต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอยู่ในความผูกขาดของเอกชนอันอาจ
 ก่อความเสียหายแก่รัฐ

(6) implementing fair distribution of incomes, and protecting, enhancing and extending the occasion to occupation of the public for economic development as well as promoting and supporting the development of local wisdom and Thai wisdom for the manufacturing of goods and providing of services and for use in occupation;

(7) promoting people of working age to obtain employment, protecting child and woman labour, providing the system of labour relations and tripartite which entitling labours to elect their representatives, providing social security and ensuring labours working at equal value to obtain wages, benefits and welfares upon fair and indiscriminate basis;

(8) protecting and maintaining the interests of farmers in manufacturing and marketing, ensuring maximise profits of the farm products, encouraging an association of farmers in the form of farmer council having with a view to agricultural planning and the protection of their mutual interests;

(9) promoting, encouraging and protecting the autonomous cooperative system and the occupation or profession body as well as the association of the public to carry out economic activities;

(10) providing infrastructures necessarily for the living of people with a view to maintain economic security of State and preventing private sector from monopolising such infrastructures that may be harmful to the State;

(๑๑) การดำเนินการใดที่เป็นเหตุให้โครงสร้างหรือโครงข่ายชั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคชั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชน หรือเพื่อความมั่นคงของรัฐตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ด จะกระทำมิได้

(๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุน กิจการพาณิชย์นาวี การขนส่งทางราง รวมทั้ง การดำเนินการตามระบบบริหารจัดการขนส่งทั้งภายในและระหว่างประเทศ

(๑๓) ส่งเสริมและสนับสนุนองค์การภาคเอกชนทางเศรษฐกิจทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง

(๑๔) ส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทาง การเกษตร เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ

ส่วนที่ ๘

แนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๘๕ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

(11) refraining from doing any act which may give rise to the transfer of ownership of the fundamental structure or network of infrastructures necessarily for the living of people or for national security to private sector or to the decrease of shares or capital held or invested by the State lower than fifty per cent;

(12) encouraging and supporting the merchant marine and rail transportation, and carrying out the domestic and international logistics management system;

(13) encouraging and strengthening the private sector organisations, both national and local level;

(14) encouraging agricultural products transformation industry with a view to increase value added thereto.

Part 8

Land Use, Natural Resources and Environment Policies

Section 85. The State shall act in compliance with the land use, natural resources and environment policies as follows:

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทั้งผืนดิน ผืนน้ำ วิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น และการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และกำหนดมาตรฐานการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินนั้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย

(๒) กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

(๓) จัดให้มีการวางผังเมือง พัฒนา และดำเนินการตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

(๔) จัดให้มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากรธรรมชาติอื่นอย่างเป็นระบบและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวนบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล

(1) preparing and applying the rule on the use of land through out the country with due regard to the compliance with environmental condition, nature of land and water and the way of life of local communities, the efficient measures for preservation of natural resources, the sustainable standard for land use and opinion of the people in the area who may be affected by the rule on the use of land;

(2) distributing the right to hold land fairly, enabling farmers to be entitled to the ownership or the right in land for agriculture thoroughly by means of land reform or by other means, and providing water resources for the distribution of water to farmers for use in agriculture adequately and appropriately;

(3) preparing town and country planning, and developing and carrying out the plan effectively and efficiently for the purpose of sustainable preservation of natural resources;

(4) preparing systematic management plan for water and other natural resources for the common interests of the nation, and encouraging the public to participate in the preservation, conservation and exploitation of natural resources and biological diversity appropriately;

(๕) ส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๙

แนวนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ ทรัพย์สินทางปัญญา และพลังงาน

มาตรา ๘๖ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ ทรัพย์สินทางปัญญา และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านต่าง ๆ โดยจัดให้มีกฎหมายเฉพาะเพื่อการนี้ จัดงบประมาณสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และให้มีสถาบันการศึกษาและพัฒนา จัดให้มีการใช้ประโยชน์จากผลการศึกษาและพัฒนา การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรที่เหมาะสม รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสนับสนุนให้ประชาชนใช้หลักด้านวิทยาศาสตร์ในการดำรงชีวิต

(5) conducting the promotion, conservation and protection of the quality of the environment under the sustainable development principle, and controlling and eliminate pollution which may affect health and sanitary, welfare and quality of life of the public by encouraging the public, the local communities and the local governments to have participation in the determination of the measures.

Part 9

Science, Intellectual Properties and Energy Policies

Section 86. The State shall act in compliance with the science, intellectual properties and energy policies as follows:

(1) enhancing the development of science, technology and innovation in all aspects by enacting specific law in so doing, preparing budget for studying and making of researches, establishing institution for research and development, encouraging the use of results emerging from researches and development, the efficient transfer of technology and the appropriate development of researchers, and disseminating science and modern technology knowledge to the public and encouraging the public to apply science into their living;

(๒) ส่งเสริมการประดิษฐ์หรือการค้นคิดเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ รักษาและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย รวมทั้งให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และใช้ประโยชน์จากผลงานทดแทนซึ่งได้จากธรรมชาติและเป็นคุณต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

ส่วนที่ ๑๐

แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

มาตรา ๘๗ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับในรูปแบบขององค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลายหรือรูปแบบอื่น

(2) supporting an invention or excogitation for new wisdom, preserving and developing local wisdom and Thai wisdom, and protecting intellectual properties;

(3) promoting and supporting continuously and systematically of the research, the development and the use of natural alternative energy which is beneficial to the environment.

Part 10

Public Participation Policy

Section 87. The State shall act in compliance with the public participation policy as follows:

(1) encouraging public participation in the determination of public policy and the making of economic and social development plan both in the national and local level;

(2) encouraging and supporting public participation to make decision on politics and the making of economic and social development plan and the provision of public services;

(3) encouraging and supporting public participation in the examination of the exercise of State power at all levels in the form of profession or occupation organisation or other forms;

(๔) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทาง การเมือง และจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุน การดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่าย ทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการ ของชุมชนในพื้นที่

(๕) ส่งเสริมและให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้ สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรานี้ต้องคำนึงถึง สัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน

(4) strengthening the politics power of the public, and preparing the laws establishing civil politics development fund for facilitating the communities to organise public activities and for supporting networks of the groups of people to express opinion and requirements of the communities in the localities;

(5) supporting and providing education to the public related to the development of politics and public administration under the democratic regime of government with the King as Head of State, and encouraging the public to exercise their rights to vote honestly and uprightly.

In providing public participation under this section, regard shall be had to approximate proportion between women and men.

หมวด ๖
รัฐสภา

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๘๘ รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

บุคคลจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกันมิได้

มาตรา ๘๙ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ประธานรัฐสภาได้ ให้ประธานวุฒิสภาทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทน

CHAPTER VI
The National Assembly

Part 1
General Provisions

Section 88. The National Assembly consists of the House of Representatives and the Senate.

Joint or separate sittings of the National Assembly shall be in accordance with the provisions of this Constitution.

No person shall be a member of the House of Representatives and a senator simultaneously.

Section 89. The President of the House of Representatives is President of the National Assembly. The President of the Senate is Vice-President of the National Assembly.

In the case where there is no President of the House of Representatives, or the President of the House of Representatives is not present or is unable to perform his duties, the President of the Senate shall act as President of the National Assembly in his place.

ประธานรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินการของรัฐสภาในกรณีประชุมร่วมกันให้เป็นไปตามข้อบังคับ

ประธานรัฐสภาและผู้ที่ทำหน้าที่แทนประธานรัฐสภาต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่

รองประธานรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ และตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย

มาตรา ๙๐ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และร่างพระราชบัญญัติจะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา และเมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยหรือถือเสมือนว่าได้ทรงลงพระปรมาภิไธยตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป

มาตรา ๙๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๑๐) หรือ (๑๑) หรือมาตรา ๑๑๙ (๓) (๔) (๕) (๗) หรือ (๘) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

The President of the National Assembly shall have the powers and duties as provided in this Constitution and shall conduct the proceedings of the National Assembly at joint sittings in accordance with the rules of procedure.

The President of the National Assembly and the person who acts as President of the National Assembly in his place shall be impartial in the performance of duties.

The Vice-President of the National Assembly shall have the powers and duties as provided in this Constitution and as entrusted by the President of the National Assembly.

Section 90. An organic law bill and a bill may be enacted as law only by and with the advice and consent of the National Assembly and when the King's signature has been given or deemed to be given thereto; it shall come into force upon its publication in the Government Gazette.

Section 91. Members of the House of Representatives or senators of not less than one-tenth of the total number of the existing members of each House shall have the right to lodge with the President of the House of which they are members a complaint asserting that the membership of any member of such House has terminated under section 106 (3), (4), (5), (6), (7), (8), (10), or (11) or section 119 (3), (4), (5), (7), or (8), as the case may be, and the President of the House with whom the complaint is lodged shall refer it to the Constitutional Court for decision as to whether the membership of such person has terminated.

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับ คำร้องตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งมีเหตุสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่งให้ส่งเรื่องไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก และให้ประธานแห่งสภานั้นส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

มาตรา ๙๒ การออกจากตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาภายหลังวันที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลง หรือวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลง ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่สมาชิกผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่สมาชิกรวมทั้งการได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นก่อนที่สมาชิกผู้นั้นออกจากตำแหน่งหรือก่อนที่ประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีที่ออกจากตำแหน่งเพราะเหตุที่ผู้นั้นได้รับเลือกตั้งหรือสรรหามาโดยไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ให้คืนเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่ผู้นั้นได้รับมาเนื่องจากการดำรงตำแหน่งดังกล่าว

When the Constitutional Court has made a decision, it shall notify the President of the House with which the complaint is lodged under paragraph one of such decision.

In the case where the Election Commission is of opinion that the membership of a member of the House of Representatives or a senator has terminated under paragraph one, it shall refer this matter to the President of the House which such person is a member and the President of that House shall then refer it to the Constitutional Court for decision under paragraph one and paragraph two.

Section 92. The vacation of the office of a member of the House of Representatives or a senator after the day on which his membership terminates or the day on which the Constitutional Court decides that the membership of any member terminates does not affect any act done by such member in the capacity as member including the receipt of emolument or other benefits by such member before he vacates office or the President of the House of which such person is a member has been notified of the decision of the Constitutional Court, as the case may be, except that in the case of vacation of the office on the ground of his being elected or selected in violation of the organic law on election of members of the House of Representatives and acquisition of senators, emolument and other benefits received from being in office shall be returned.

ส่วนที่ ๒

สภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๙๓ สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสี่ร้อยแปดสิบคน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสี่ร้อยคน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วนจำนวนแปดสิบคน

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยให้ใช้บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบละหนึ่งใบ

หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่

Part 2
The House of Representatives

Section 93. The House of Representatives consists of four hundred and eighty members, four hundred of whom are from the election on a constituency basis and eighty of whom are from the election on a proportional basis.

The election of member of the House of Representatives shall be by direct suffrage and secret ballot, and the ballot to be used in an election shall be varied upon the election basis.

The rules and procedure for the election of members of the House of Representatives shall be in accordance with the organic law on election of members of the House of Representatives and acquisition of senators.

In the case where the office of a member of the House of Representatives becomes vacant for any reason and an election of a member of the House of Representatives has not been held to fill the vacancy, the House of Representatives shall consist of the existing members of the House.

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐๙ (๒) ในกรณีที่มีเหตุใด ๆ ทำให้ในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎรมีสมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วนมีจำนวนไม่ถึงแปดสิบคน ให้สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วนประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่มีเหตุการณ์ใด ๆ ทำให้การเลือกตั้งทั่วไปครั้งใดมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ถึงสี่ร้อยแปดสิบคน แต่มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ให้ถือว่าสมาชิกจำนวนนั้นประกอบเป็นสภาผู้แทนราษฎร แต่ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ครบจำนวนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน และให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่

มาตรา ๙๔ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น

การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในแต่ละเขตเลือกตั้งและการกำหนดเขตเลือกตั้งให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

Subject to section 109 (2), in the case where there occurs, during the term of the House of Representatives, any cause resulting in the members elected from the election on a proportional basis being less than eighty in number, such members shall consist of the existing members.

In the case where there occurs, during the general election, any cause resulting in the members of the House of Representatives elected from the election being less than four hundred and eighty in number but not less than ninety-five per cent of the total number of members of the House of Representatives, such members is deemed to constitute the House of Representatives. In this case, the acquisition for the fulfillment of the total number of members of the House of Representatives shall be completed within one hundred and eighty days and the new coming members shall hold office for the remaining term of the House of Representatives.

Section 94. In the election of members of the House of Representatives on a constituency basis, the person having the right to vote shall cast ballot for the equal number of members of the House in each constituency.

The determination of the number of members of the House of Representatives in each constituency and the determination of constituencies shall be as follows:

(๑) ให้คำนวณเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน โดยคำนวณจากจำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เหนี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสี่ร้อยคน

(๒) จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนตาม (๑) ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้หนึ่งคน จังหวัดใดมีราษฎรเกินเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(๓) เมื่อได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดตาม (๒) แล้ว ถ้าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่คำนวณได้ยังไม่ครบสี่ร้อยคน ให้จังหวัดที่มีเศษเหลือจากการคำนวณตาม (๒) มากที่สุด มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน และให้เพิ่มจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษเหลือจากการคำนวณตาม (๒) ในลำดับรองลงมาตามลำดับจนได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบสี่ร้อยคน

(1) the determination of the ratio of the number of inhabitants to one member shall be made by reference to the division of such number of inhabitants throughout the country as evidenced in the census announced in the year preceding the year of election by the number of four hundred members of the House of Representatives;

(2) any Changwat with inhabitants below the number of inhabitants per one member under (1) shall have one member of the House of Representative. Any Changwat with more inhabitants than the number of inhabitants per one member shall have an additional member of the House of Representatives for every such number of inhabitants as representing the number of inhabitants per one member;

(3) upon the number of members of the House of Representatives of each Changwat being obtained under (2), if the number of members of the House of Representatives is still less than four hundred, any Changwat with the largest fraction remaining from the determination under (2) shall have an additional member of the House of Representatives and the addition of the members of the House of Representatives in accordance with such procedure shall be made to other Changwat in respective order of fractions remaining from the determination under (2) until the number of four hundred is obtained;

(๔) การกำหนดเขตเลือกตั้งให้ดำเนินการโดยจังหวัดใดมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกินสามคน ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง แต่ถ้าจังหวัดใดมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินสามคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง โดยจัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามคน

(๕) ในกรณีที่แบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดหนึ่งให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบสามคนทุกเขตไม่ได้ ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละสามคนเสียก่อน แต่เขตที่เหลือต้องไม่น้อยกว่าเขตละสองคน ถ้าจังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สี่คน ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นสองเขต เขตหนึ่งให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสองคน

(๖) จังหวัดใดมีการแบ่งเขตเลือกตั้งมากกว่าหนึ่งเขต ต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน

(4) in a Changwat where the number of members of the House of Representatives to be elected is not more than three, the area of that Changwat shall be regarded as the constituency and in a Changwat where the number of members of the House of Representatives is more than three, the area of such Changwat shall be divided into constituencies and, for this purpose, each constituency shall have three members of the House of Representatives;

(5) in a Changwat which is divided into many constituencies, if there is unable to have three members of the House of Representatives in all constituencies, the area of such Changwat shall be firstly divided into the constituency with three members of the House of Representatives and the rest constituencies shall have not less than two members of the House of Representatives and in a Changwat where the number of members of the House of Representatives to be elected is four, the area of such Changwat shall be divided into two constituencies and each constituency shall have two members of the House of Representatives;

(6) in a Changwat which is divided into more constituencies than one, the boundary of each constituency shall be adjoining and the number of inhabitants in each constituency must be closely apportioned.

ให้ดำเนินการนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง และให้ส่งผลการนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งนั้นไปรวมที่เขตเลือกตั้ง เพื่อนับคะแนนรวม แล้วให้ประกาศผลการนับคะแนนโดยเปิดเผย ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งแต่เพียงแห่งเดียวในเขตเลือกตั้งนั้นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เว้นแต่เป็นกรณีที่มีความจำเป็นเฉพาะท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้นับคะแนนรวมผลการนับคะแนน และประกาศผลการนับคะแนนเป็นอย่างอื่นก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๙๕ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบสัดส่วน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกพรรคการเมืองที่จัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นได้หนึ่งเสียง

พรรคการเมืองหนึ่งจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบสัดส่วนทุกเขตเลือกตั้ง หรือจะส่งเพียงบางเขตเลือกตั้ง ก็ได้

The counting of votes shall be conducted at the polling station and the result of the vote-counting shall be reported to the constituency for calculation of total votes-counting in that constituency and the result of the total vote-counting shall be announced publicly at any single place in that constituency as designated by the Election Commission, except that in the case where necessity arises in a particular locality, the Election Commission may otherwise prescribe the counting of votes, the calculation of total vote-counting and the announcement of the result of the total vote-counting in accordance with the organic law on election of members of the House of Representatives and acquisition of senators.

Section 95. An election of members of the House of Representatives on a proportional basis is an election for members of the House of Representatives from the lists of candidates prepared by political parties whereby the person having the right to vote in each constituency shall cast ballot for one political party preparing the list of candidates for such constituency.

A political party may submit the lists of candidates for the election on proportional basis for some or all constituencies.

บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบสัดส่วนของพรรคการเมืองใดที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้าปรากฏว่าก่อนหรือในวันเลือกตั้งมีเหตุไม่ว่าด้วยประการใดที่มีผลทำให้บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นมีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบสัดส่วนไม่ครบตามจำนวนที่พรรคการเมืองนั้นได้ยื่นไว้ ให้ถือว่าบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นมีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบสัดส่วนเท่าที่มีอยู่ และในกรณีนี้ให้ถือว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๙๖ การกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้จัดแบ่งพื้นที่ประเทศออกเป็นแปดกลุ่ม จังหวัดและให้แต่ละกลุ่มจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง โดยแต่ละเขตเลือกตั้งให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สิบคน

(๒) การจัดกลุ่มจังหวัด ให้จัดจังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อกันอยู่ในกลุ่มจังหวัดเดียวกัน และในกลุ่มจังหวัดทุกกลุ่มต้องมีจำนวนราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งรวมกันแล้วใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ โดยให้จังหวัดทั้งจังหวัดอยู่ในเขตเลือกตั้งเดียว

In the case where there occurs to the submitted list of candidates for the election on proportional basis of a political party, whether on or before an election day, any cause resulting in the remaining candidates being less than the number of candidates as specified in the submitted list, the remaining candidates are deemed to be candidates of such political party and, in this case, it shall be deemed that the House of Representatives consists of the remaining members.

Section 96. The determination of the constituencies for the election of the members of the House of Representatives on a proportional basis shall be as follows:

(1) the country shall be divided into eight groups of Changwat and each group of Changwat shall be regarded as one constituency having ten members of the House of Representatives;

(2) in grouping of Changwat, the boundary of each Changwat in each group shall be adjoining and the number of inhabitants in each group must be closely apportioned by reference to the division of such number of inhabitants throughout the country as evidenced in the census announced in the year preceding the year of election and the whole area of each Changwat shall be in on constituency.

มาตรา ๙๗ การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งต้องมีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งครบตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนที่จะมีได้ในแต่ละเขตเลือกตั้ง และต้องเรียงตามลำดับหมายเลข แล้วให้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนวันเปิดสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

(๒) รายชื่อของบุคคลตาม (๑) ต้องไม่ซ้ำกับรายชื่อของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบสัดส่วนไม่ว่าของพรรคการเมืองใด และต้องคำนึงถึงโอกาส สัดส่วนที่เหมาะสมและความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชาย

Section 97. The preparation of the lists of candidates prepared by a political party for the election of the members of the House of Representatives on a proportional basis shall be as follows:

(1) the lists of candidates for each constituency shall consist of candidates in equal number of members of the House of Representatives to be elected on a proportional basis in each constituency and placed in numerical order and shall be submitted to the Election Commission before the date an application for candidacy in an election on the constituency basis commences;

(2) candidates under (1) shall not be candidates in an election both on the constituency basis and on proportional basis of any political party and, in preparing the list of candidates, regard shall be had to opportunity and approximate proportion between women and men.

มาตรา ๙๘ การคำนวณสัดส่วนที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองจะได้รับเลือกในแต่ละเขตเลือกตั้งให้นำคะแนนที่แต่ละพรรคการเมืองได้รับในเขตเลือกตั้งนั้นมารวมกันแล้วคำนวณเพื่อแบ่งจำนวนผู้ที่จะได้รับเลือกของแต่ละพรรคการเมืองเป็นสัดส่วนที่สัมพันธ์กันโดยตรงกับจำนวนคะแนนรวมข้างต้น คะแนนที่แต่ละพรรคการเมืองได้รับ และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนที่จะพึงมีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น โดยให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งมีรายชื่อในบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองได้รับเลือกตามเกณฑ์คะแนนที่คำนวณได้ เรียงตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

Section 98. The determination of the proportion of candidates in the list of candidates of each political party as being elected in each constituency shall be conducted by accumulating the votes received by each political party in each constituency as basis for reckoning the proportion of candidates to be elected of each political party which shall be reflected to the result of the accumulation of the votes as aforesaid, the votes received by each political party and the numbers of members of the House of Representatives to be elected on a proportional basis in such constituency. The candidates named in the list of candidates of each political party shall be regarded as being elected in accordance with the result of reckoning by numerical order as specified the list of candidates of each political party under the rules and procedure as prescribed in the organic law on election of members of the House of Representatives and acquisition of senators.

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๔ วรรคสาม มาใช้บังคับกับการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้มีการรวมผลการนับคะแนนเบื้องต้นที่จังหวัดก่อนก็ได้

มาตรา ๙๙ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง และ

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง หรือมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักร ย่อมมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

The provisions of section 94 paragraph three shall apply mutatis mutandis to the counting of votes for the election of members of the House of Representatives on a proportional basis, provided that the Election Commission prescribes to conduct the preliminary calculation of total vote-counting at Changwat.

Section 99. A person having the following qualifications has the right to vote at an election:

(1) being of Thai nationality; provided that a person who has acquired Thai nationality by naturalisation must hold the Thai nationality for not less than five years;

(2) being not less than eighteen years of age on 1st January of the year of the election; and

(3) having his name appear on the house register in the constituency for not less than ninety days up to the election day.

A voter who has a residence outside the constituency within which his appear in the house register, or who has his name appear in the house register in the constituency for the period of less than ninety days up to the date of the election, or who has a residence outside the Kingdom of Thailand shall have the right to cast ballot in an election in accordance with rules, procedure and conditions provided by the organic law on election of members of the House of Representatives and acquisition of senators.

มาตรา ๑๐๐ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง
เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

- (๑) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๒) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
- (๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบ

ด้วยกฎหมาย

- (๔) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

มาตรา ๑๐๑ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิ
สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- (๓) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง

แต่เพียงพรรคเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึง
วันเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีการเลือกตั้งทั่วไปเพราะเหตุยุบสภา
ต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียง
พรรคเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง

(๔) ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องมี
ลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

Section 100. A person under any of the following prohibitions on the election day is disfranchised:

- (1) being a Buddhist priest, novice, monk or clergy;
- (2) being under suspension of the right to vote;
- (3) being detained by a warrant of the Court or by a lawful order;
- (4) being of unsound mind or of mental infirmity.

Section 101. A person having the following qualifications has the right to be a candidate in an election of members of the House of Representatives:

- (1) being of Thai nationality by birth;
- (2) being not less than twenty five years of age on the election day;
- (3) being a member of any and only one political party for a consecutive period of not less than ninety days up to the date of applying for candidacy in an election, or being a member of any and only one political party for a consecutive period of not less than thirty days up to the date of applying for candidacy in an election in the case where the general election is conducted on account of the dissolution of the House of Representatives;
- (4) a candidate in an election on a constituency basis shall also possess any of the following qualifications:

(ก) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(ข) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

(ค) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีการศึกษา

(ง) เคยรับราชการหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี

(๕) ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบสัดส่วนต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตาม (๔) ด้วย แต่ลักษณะดังกล่าวในกรณีใดที่กำหนดถึงจังหวัด ให้หมายถึงกลุ่มจังหวัด

(๖) คุณสมบัติอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๑๐๒ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(a) having his name appear in the house register in Changwat where he stands for election for a consecutive period of not less than five years up to the date of applying for candidacy;

(b) being born in Changwat where he stands for election;

(c) having studied in an education institution situated in Changwat where he stands for election for a consecutive period of not less than five academic years;

(d) having served in the official service or having had his name appear in the house register in Changwat where he stands for election for a consecutive period of not less than five years;

(5) a candidate in an election on a proportional basis shall also possess any of the qualifications under (4) but the reference to Changwat therein shall mean a group of Changwat;

(6) other qualifications as prescribed in the organic law on election of members of the House of Representatives and acquisition of senators.

Section 102. A person under any of the following prohibitions shall have no right to be a candidate in an election of members of the House of Representatives:

- (๑) ดิทยาเสพติดให้โทษ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๐๐ (๑) (๒) หรือ (๔)
- (๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๕) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๗) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
- (๘) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำนอกจากข้าราชการการเมือง
- (๙) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (๑๐) เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงแล้วยังไม่เกินสองปี

- (1) being addicted to narcotics;
- (2) being bankrupt or having been dishonestly bankrupt;
- (3) being disfranchised under section 100 (1), (2) or (4);
- (4) having been sentenced by a judgement to imprisonment and being detained by a warrant of the Court;
- (5) having been discharged for a period of less than five years on the election day after being sentenced by a judgement to imprisonment except for an offence committed through negligence;
- (6) having been expelled, dismissed or removed from the official service, a State agency or a State enterprise on the ground of dishonest performance of duties or corruption;
- (7) having been ordered by a judgement or an order of the Court that his assets shall vest in the State on the ground of unusual wealth or an unusual increase of his assets;
- (8) being a government official holding a permanent position or receiving salary except a political official;
- (9) being a member of a local assembly or a local administrator;
- (10) being a senator or having been a senator who vacates office for a period of less than two years;

(๑๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าของที่ดินของรัฐ

(๑๒) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๑๓) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๖๓

(๑๔) เคยถูกวุฒิสภามีมติตามมาตรา ๒๗๔ ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๐๓ พรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ต้องส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งให้ครบจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น และจะส่งเกินจำนวนดังกล่าวมิได้

เมื่อพรรคการเมืองใดส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งครบจำนวนตามวรรคหนึ่งแล้ว แม้ภายหลังจะมีจำนวนลดลงจนไม่ครบจำนวน ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งครบจำนวนแล้ว

เมื่อพรรคการเมืองใดส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งแล้ว พรรคการเมืองนั้นหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้น จะถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งมิได้

(11) being an official or employee of a government agency, State agency or State enterprise or other State official;

(12) being a judge of the Constitutional Court, an Election Commissioner, an Ombudsman, a member of the State Audit Commission or a member of the National Human Right Commission;

(13) being under the prohibition from holding a political position under section 263;

(14) having been removed from office by the resolution of the Senate under section 274.

Section 103. A political party presenting its members as candidates in the election in any constituency shall present its members as candidates in an equal amount to the number of members of the House of Representatives in such constituency.

In the case where there occurs, after presenting the complete number of candidates as required in paragraph one, any cause resulting in the remaining candidates being less than the required number, it shall be deemed that such political party has presented the complete number of candidates.

After presenting its members as candidates in the election, neither a political party nor a candidate shall revoke such presentation or alter the candidates.

มาตรา ๑๐๔ อายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

ในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร จะมีการรวบรวมพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้

มาตรา ๑๐๕ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา ๑๐๖ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐๑

(๕) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๒

(๖) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๕ หรือมาตรา

Section 104. The term of the House of Representatives is four years from the election day.

During the term of the House of Representatives, the amalgamation of the political parties having their members as members of the House of Representatives shall not be made.

Section 105. Membership of the House of Representatives commences on the election day.

Section 106. Membership of the House of Representatives terminates upon:

(1) expiration of the term or dissolution of the House of Representatives;

(2) death;

(3) resignation;

(4) being disqualified under section 101;

(5) being under any prohibition under section 102;

(6) acting in contravention of any prohibition under section 265 or section 266;

(๗) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก หรือพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่ลาออกหรือพรรคการเมืองมีมติ เว้นแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นได้อุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติคัดค้านว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมิได้มีลักษณะตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม ให้ถือว่าสมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

(7) resignation from membership of his political party or his political party passing a resolution, with the votes of not less than three-fourths of the joint meeting of the Executive Committee of that political party and members of the House of Representatives belonging to that political party, terminating his membership of the political party. In such cases, his membership shall be deemed to have terminated as from the date of the resignation or the resolution of the political party except where such member of the House of Representatives appeals to the Constitutional Court within thirty days as from the date of the resolution of the political party for raising an objection that such resolution is of such nature as specified in section 65 paragraph three. If the Constitutional Court decides that the said resolution is not of the nature as specified in section 65 paragraph three, his membership shall be deemed to have terminated as from the date of the decision of the Constitutional Court. If the Constitutional Court decides that the said resolution is of such nature as specified in section 65 paragraph three, that member of the House of Representatives may become a member of another political party within thirty days as from the date of the decision of the Constitutional Court;

(๘) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในกรณีที่ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้นั้นเป็นสมาชิก และไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ในกรณีเช่นนี้ให้ ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดหกสิบวันนั้น

(๙) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๒๗๔ ให้ถอดถอนออกจาก ตำแหน่ง หรือศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้พ้นจากสมาชิกภาพตาม มาตรา ๙๑ หรือศาลฎีกามีคำสั่งตามมาตรา ๒๓๙ วรรคสอง ในกรณี เช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติหรือศาลมี คำวินิจฉัยหรือมีคำสั่ง แล้วแต่กรณี

(๑๐) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวัน ประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร

(๑๑) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอ การลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดย ประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(8) loss of membership of the political party in the case where the political party of which he is a member is dissolved by an order of the Constitutional Court and he is unable to become a member of another political party within sixty days as from the date on which the Constitutional Court issues its order. In such case, his membership shall be deemed to have terminated as from the day following the date on which such period of sixty days has elapsed;

(9) the Senate passing a resolution under section 274 removing him from office or the Constitutional Court having a decision terminating his membership under section 91. In such cases, his membership shall be deemed to have terminated as from the date on which the Senate passes a resolution or the Constitutional Court has a decision, as the case may be;

(10) having been absent for more than one-fourth of the number of days in a session the length of which is not less than one hundred and twenty days without permission of the President of the House of Representatives;

(11) being sentenced by a judgment to imprisonment notwithstanding the suspension of the execution of imprisonment has been granted, except for an offence committed through negligence, a petty offence or a defamation offense.

มาตรา ๑๐๗ เมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง และวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

มาตรา ๑๐๘ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่

การยุบสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวันแต่ไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันยุบสภาผู้แทนราษฎร และวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

การยุบสภาผู้แทนราษฎรจะกระทำได้เพียงครั้งเดียวในเหตุการณ์เดียวกัน

มาตรา ๑๐๙ เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงเพราะเหตุอื่นใดนอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือเมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

Section 107. Upon the expiration of the term of the House of Representatives, the King will issue a Royal Decree calling for a general election of members of the House of Representatives in which the election day must be fixed within forty five days as from the date of the expiration of the term of the House of Representatives and the election day must be the same throughout the Kingdom.

Section 108. The King has the prerogative to dissolve the House of Representatives for a new election of members of the House.

The dissolution of the House of Representatives shall be made in the form of a Royal Decree in which the day for a new general election must be fixed for not less than forty-five days but not more than sixty days as from the day the House of Representatives has been dissolved and such election day must be the same throughout the Kingdom.

The dissolution of the House of Representatives may be made only once under the same circumstance.

Section 109. When the office of member of the House of Representatives becomes vacant for any reason other than the expiration of the term or the dissolution of the House of Representatives, the following actions shall be taken:

(๑) ในกรณีที่เป็นการเป็นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตั้งตำแหน่งนั้นว่าง เว้นแต่อายุของสภาผู้แทนราษฎรจะเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

(๒) ในกรณีที่เป็นการเป็นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วนให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรประกาศให้ผู้มีชื่ออยู่ในลำดับถัดไปในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในเขตเลือกตั้งนั้นเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ตั้งตำแหน่งนั้นว่างลง เว้นแต่ไม่มีรายชื่อเหลืออยู่ในบัญชีที่จะเลื่อนขึ้นมาแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตาม (๑) ให้เริ่มนับแต่วันเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ส่วนสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตาม (๒) ให้เริ่มนับแต่วันถัดจากวันประกาศชื่อในราชกิจจานุเบกษา และให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่

(1) in the case where the vacancy is that of the office of a member of the House of Representatives elected from the election on a constituency basis, an election of a member of the House of Representatives to fill the vacancy shall be held within forty-five days as from the date of the vacancy unless the remainder of the term of the House of Representatives is less than one hundred and eighty days.

(2) in the case where the vacancy is that of the office of a member of the House of Representatives elected from the election on a proportional basis, the President of the House of Representatives shall, by publication in the Government Gazette within seven days as from the date of the vacancy, elevate the person whose name in the list of that political party is placed in the next order to be a replacing member of the House of Representatives, except where there is no person to be elevated and, in such case, the House of Representatives consists of the remaining members;

Membership of the replacing member of the House of Representatives under (1) shall commence as from the day on which the election to fill the vacancy is held, while membership of the replacing member of the House of Representatives under (2) shall commence as from the day following the date of the publication of the name of the replacing member in the Government Gazette. The replacing member of the House of Representatives may serve only for the remainder of the term of the House.

มาตรา ๑๑๐ ภายหลังที่คณะรัฐมนตรีเข้าบริหารราชการแผ่นดินแล้ว พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกในสังกัดของพรรคคนมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี และมีจำนวนมากที่สุดในบรรดาพรรคการเมืองที่สมาชิกในสังกัดมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี แต่ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรในขณะแต่งตั้ง เป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ไม่มีพรรคการเมืองใดในสภาผู้แทนราษฎรมีลักษณะที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งได้รับเสียงสนับสนุนข้างมากจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองที่สมาชิกในสังกัดของพรรคนั้นมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่มีเสียงสนับสนุนเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

Section 110. After the Council of Ministers has assumed the administration of State affairs, the King will appoint as Leader of the Opposition in the House of Representatives a member of the House who is the leader of the political party having its members holding no ministerial positions and having the largest number of members among the political parties having their members holding no ministerial positions, provided that such number must not be less than one-fifth of the total number of members of the House of Representatives at the time of the appointment.

In the case where no political party in the House of Representatives has the description as prescribed under paragraph one, the leader of the political party, who receives a majority of supporting votes from the members of the House who belong to the political parties having their members holding no ministerial positions, shall be the Leader of the Opposition in the House. In case of an equality of supporting votes, it shall be decided by lot.

The President of the House of Representatives shall countersign the Royal Command appointing the Leader of the Opposition in the House of Representatives.

ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรย่อมพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติดังกล่าวในวาระหนึ่งหรือวาระสอง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒๔ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีเช่นนี้ พระมหากษัตริย์จะได้ทรงแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง

ส่วนที่ ๓

วุฒิสภา

มาตรา ๑๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนรวมหนึ่งร้อยห้าสิบคน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัด จังหวัดละหนึ่งคน และมาจากการสรรหาเท่ากับจำนวนรวมข้างต้น หักด้วยจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีการเพิ่มหรือลดจังหวัดในระหว่างวาระของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

The Leader of the Opposition in the House of Representatives shall vacate office upon being disqualified as specified in paragraph one or paragraph two, and section 124 paragraph four shall apply mutatis mutandis, and in such case, the King will appoint a new Leader of the Opposition in the House of Representatives to fill the vacancy.

Part 3
The Senate

Section 111. The Senate consists of one hundred and fifty members acquired upon the basis of election in each Changwat, one elected senator for each Changwat, and upon the selection basis in an amount equal to the total number of senators deducted by the number of senators from the election basis.

In the case where the number of Changwat is increased or decreased during the term of office of the senators whom acquired by the election basis, the Senate shall be regarded as consisting of the existing senators.

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ และยังมีได้มีการเลือกตั้งหรือสรรหาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างแล้วแต่กรณี ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่มีเหตุการณ์ใด ๆ ทำให้สมาชิกวุฒิสภาไม่ครบจำนวนตามวรรคหนึ่ง แต่มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด ให้ถือว่าวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนดังกล่าว แต่ต้องมีการเลือกตั้งหรือการสรรหาให้ได้สมาชิกวุฒิสภาครบจำนวนตามวรรคหนึ่งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุการณ์ดังกล่าว และให้สมาชิกวุฒิสภาที่เข้ามานั้นอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๑๒ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละจังหวัด ให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งและให้มีสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดละหนึ่งคน โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้หนึ่งเสียงและให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสามารถหาเสียงเลือกตั้งได้ก็แต่เฉพาะที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของวุฒิสภา

Upon the vacancy of a senator by whatever reasons and the election or selection for the fulfilment of the vacancy has not yet conducted, as the case may be, the Senate shall be regarded as consisting of the remaining senators.

In the case where there occurs any cause resulting in the number of senators being less than the total number of the senators under paragraph one but not less than ninety-five per cent of the total number of senators, such senators is deemed to constitute the Senate. In this case, the election or selection for the fulfillment of the total number of senators under paragraph one shall be completed within one hundred and eighty days as from the date the aforesaid situation has occurred and the new coming senator shall hold office for the remaining term of the Senate.

Section 112. In an election of senators, the area of Changwat shall be regarded as one constituency and the number of senator for each Changwat is one. The person having the right to vote at an election of senators may cast ballot, at the election, for one candidate and the election shall be by direct suffrage and secret ballot.

For the purpose of the election of senators, the campaign to be launched by the candidates in the election is limited to the matters related to the performance of duties of the Senate.

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเลือกตั้งและการหาเสียงเลือกตั้งของสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๑๑๓ ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา ที่ที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกามอบหมายจำนวนหนึ่งคนและตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมอบหมายจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ ทำหน้าที่สรรหาบุคคลตามมาตรา ๑๑๔ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแจ้งผลการสรรหาให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลผู้ได้รับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา

ให้กรรมการตามวรรคหนึ่งเลือกกันเองให้กรรมการ ผู้หนึ่งเป็นประธานกรรมการ

The rules, procedure and conditions for the election of, and the launching of election campaign of candidates for, senators shall be in accordance with the organic law on election of members of the House of Representatives and acquisition of senators.

Section 113. There shall be the Senators Selective Committee consisting of the President of the Constitutional Court, the Chairperson of the Election Commission, the President of the Ombudsmen, the Chairperson of the National Counter Corruption Commission, the Chairperson of the State Audit Commission, a judge of the Supreme Court of Justice holding the position of not lower than judge of the Supreme Court of Justice as entrusted by the general meeting of the Supreme Court of Justice and a judge of the Supreme Administrative Court as entrusted by the general meeting of the Supreme Administrative Court, having a duty to select persons under section 114 within thirty days as from the date of receiving the list of candidates from the Election Commission and to notify the selection result to the Election Commission for publication of the persons selected as senators.

Members of the Committee under paragraph one shall select one among themselves to be the Chairperson of the Committee.

ในกรณีที่ไม่มีการรวมการในตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ากรรมการที่เหลืออยู่นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๑๔ ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาดำเนินการสรรหาบุคคลที่มีความเหมาะสมจากผู้ได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรต่าง ๆ ในภาควิชาการ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาชีพ และภาคอื่นที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติกรตามอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาเป็นสมาชิกวุฒิสภา เท่าจำนวนที่จะพึงมีตามที่กำหนดในมาตรา ๑๑๑ วรรคหนึ่ง

ในการสรรหาบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ที่จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของวุฒิสภาเป็นสำคัญ และให้คำนึงถึงองค์ประกอบจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน โอกาสและความเท่าเทียมกันทางเพศ สัดส่วนของบุคคลในแต่ละภาคตามวรรคหนึ่งที่ใกล้เคียงกัน รวมทั้งการให้โอกาสกับผู้ด้อยโอกาสทางสังคมด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

In the absent of any member or a member is unable to perform his duty and the remaining members are not less than one-half of the total number of members, the Senators Selective Committee shall consist of the remaining members.

Section 114. The Senators Selection Committee shall carry out the selection process for persons who may be beneficial to the performance of powers and duties of the Senate from persons nominated by academic institutions, public sector, private sector, professional organisations and other organisations to be senators in an amount as prescribed in section 111 paragraph one.

In selection of person under paragraph one, regard shall be had to knowledge, skills or experience of the nominated persons which will be beneficial to the performance of the Senate, and the composition of the selected persons shall be regarded to interdisciplinary knowledge and experience, genders opportunity and equality, closely apportion of the persons nominated by the organisations under paragraph one and opportunity of social vulnerable groups.

The rules, procedure and conditions for the selection of senators shall be in accordance with the organic law on election of members of the House of Representatives and acquisition of senators.

มาตรา ๑๑๕ บุคคลผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือได้รับการเสนอชื่อเพื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ในวันสมัครรับเลือกตั้งหรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อ

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

(๔) ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(ข) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

(ค) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีการศึกษา

(ง) เคยรับราชการหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี

Section 115. A person having the qualifications and having no any of the prohibitions as mentioned below has the right to be a candidate in an election or selection of senators:

(1) being of Thai nationality by birth;

(2) being of not less than forty years of age on the election day or the date of nomination;

(3) having graduated with not lower than a Bachelor's degree or its equivalent;

(4) a candidate in an election of senators shall also possess any of the following qualifications:

(a) having his name appear on the house register in Changwat where he stands for election for a consecutive period of not less than five years up to the date of applying for candidacy;

(b) being born in Changwat where he stands for election;

(c) having studied in an education institution situated in Changwat where he stands for election for a consecutive period of not less than five academic years;

(d) having served in the official service or having had his name appear in the house register in Changwat where he stands for election for a consecutive period of not less than five years;

(๕) ไม่เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๖) ไม่เป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเคยเป็นสมาชิกหรือเคยดำรงตำแหน่งและพ้นจากการเป็นสมาชิกหรือการดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมืองมาแล้วยังไม่เกินห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งหรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อ

(๗) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่เกินห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งหรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อ

(๘) เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๒) (๑๓) หรือ (๑๔)

(๙) ไม่เป็นรัฐมนตรีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือเคยเป็นแต่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วยังไม่เกินห้าปี

มาตรา ๑๑๖ สมาชิกวุฒิสภาจะเป็นรัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ มิได้

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงมาแล้วยังไม่เกินสองปี จะเป็นรัฐมนตรี หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มิได้

(5) not being ascendants, spouse or child of a member of the House of Representatives or a person holding a political position;

(6) not being a member or a person holding any position in a political party, or having been a member or having been holding a position in a political party and his membership has terminated or he vacates office in a political party for a period of not more than five years on the date of applying for candidacy or the date of nomination;

(7) being disfranchised under section 102 (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (11), (12), (13) or (14);

(8) not being a Minister or a person holding a political position other than a member of a local assembly or a local administrator or vacating office for a period of not more than five years.

Section 116. A senator shall not be a Minister or a person holding any political position or a person holding position in the independent constitutional organisation.

The person having held office of senator with membership having terminated for not more than two years shall not be a Minister or a person holding any political position.

มาตรา ๑๑๗ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งเริ่มตั้งแต่วันที่ที่มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการสรรหาเริ่มตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการสรรหา

สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภามีกำหนดคราวละหกปี นับแต่วันเลือกตั้ง หรือวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการสรรหา แล้วแต่กรณี โดยสมาชิกวุฒิสภาจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินหนึ่งวาระไม่ได้

ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งสิ้นสุดสมาชิกภาพตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่

มาตรา ๑๑๘ เมื่อวาระของสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมาจากการเลือกตั้งสิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมาจากการเลือกตั้งใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่วาระของสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมาจากการเลือกตั้งสิ้นสุดลง และวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

เมื่อวาระของสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมาจากการสรรหาลสิ้นสุดลง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันเริ่มการสรรหาและระยะเวลาการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งต้องทำการสรรหาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วาระของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการสรรหาลสิ้นสุดลง

Section 117. Membership of the senators acquired on the election basis commences on the election day and membership of the senators acquired on the selection basis commences on the day the Election Commission publishes the result of the selection.

The term of membership of the senates is six years as from the election day or the day the Election Commission publishes the result of the selection, as the case may be, and no senator shall hold office more than one term.

At the end of the term of office, the senators vacating office shall remain in office to continue their duties until the acquisition of the new senators.

Section 118. Upon the expiration of membership of the senators acquired on the election basis, the King will issue a Royal Decree calling for a new general election of senators in which the election day must be fixed within thirty days as from the date of the expiration of membership of the senator acquired on the election basis and the election day must be the same throughout the Kingdom.

Upon the expiration of membership of the senators acquired on the selection basis, the Senators Selection Committee shall announce the commencing and period for selection process which shall complete within sixty days as from the date of the expiration of membership of the senator acquired on the selection basis.

มาตรา ๑๑๙ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาลิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๕
- (๕) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๖ มาตรา ๒๖๕

หรือมาตรา ๒๖๖

(๖) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๒๗๔ ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง หรือศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้พ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๙๑ หรือศาลฎีกามีคำสั่งตามมาตรา ๒๓๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๔๐ วรรคสาม ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติหรือศาลมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่ง แล้วแต่กรณี

(๗) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานวุฒิสภา

(๘) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอกการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอกการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

Section 119. Membership of the Senate terminates upon:

- (1) expiration of membership;
- (2) death;
- (3) resignation;
- (4) being disqualified under section 115;
- (5) acting in contravention of any of the prohibitions under section 116, section 265 or section 266;
- (6) the Senate passing a resolution under section 274 removing him from office or the Constitutional Court having a decision terminating his membership under section 91 or the Supreme Court having a decision under section 239 paragraph two or section 240 paragraph three; in such cases, his membership shall be deemed to have terminated as from the date of the resolution of the Senate or the decision of the Court, as the case may be;
- (7) having been absent for more than one-fourth of the number of days in a session the length of which is not less than one hundred and twenty days without permission of the President of the Senate;
- (8) being sentenced by a judgment to imprisonment notwithstanding the suspension of the execution of imprisonment has been granted, except for an offence committed through negligence, a petty offence or a defamation offense.

มาตรา ๑๒๐ เมื่อตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงเพราะเหตุตามมาตรา ๑๑๙ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๑๕ มาใช้บังคับกับการเลือกตั้งหรือการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาในกรณีดังกล่าว และให้สมาชิกวุฒิสภาผู้เข้ามาแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของสมาชิกวุฒิสภาที่ว่างลงจะเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่ดำเนินการเลือกตั้งหรือการสรรหาก็ได้

มาตรา ๑๒๑ ในการที่วุฒิสภาจะพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้วุฒิสภาแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็น แล้วรายงานต่อวุฒิสภาเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

การดำเนินการของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา

Section 120. When the office of a senator becomes vacant under section 119, the provisions of section 112, section 113, section 114 and section 118 shall apply mutatis mutandis to the election or selection of a senator, as the case may be, and the replacing senator shall remain in office for the unexpired term of office of the member he replaces. In the case where the term of office of a senator who vacates office is less than one hundred and eighty days, the election or selection may be omitted.

Section 121. In considering the selection of a person to hold any position under this Constitution, the Senate shall appoint a committee for examining past records, behaviours and ethics of the person nominated for holding such position as well as gathering necessary facts and evidences to be reported to the Senate for its further consideration.

The proceeding of the committee under paragraph one shall be in accordance with the rules of procedure of the Senate.

ส่วนที่ ๔ บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง

มาตรา ๑๒๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ มอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์

มาตรา ๑๒๓ ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

มาตรา ๑๒๔ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแต่ละสภามีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานคนหนึ่งหรือสองคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ ตามมติของสภา

Part 4
Provisions Applicable to both Houses

Section 122. Members of the House of Representatives and senators are representatives of the Thai people and free from any mandate, commitment or control, and shall honestly perform the duties for the common interests of the Thai people without conflict of interest.

Section 123. Before taking office, a member of the House of Representatives and a senator shall make a solemn declaration at a sitting of the House of which he is a member in the following words:

“I, (name of the declarer), do solemnly declare that I shall perform my duties in accordance with the honest dictates of my conscience for the common interests of the Thai people. I shall also uphold and observe the Constitution of the Kingdom of Thailand in every respect.”

Section 124. The House of Representatives and the Senate shall each have one President and one or two Vice-Presidents who are appointed by the King from the members of such House in accordance with its resolution.

ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่ง
จนสิ้นอายุของสภาหรือมีการยุบสภา

ประธานและรองประธานวุฒิสภาดำรงตำแหน่งจนถึงวัน
ก่อนวันเลือกประธานและรองประธานวุฒิสภาใหม่

ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธาน
และรองประธานวุฒิสภา ย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตาม
วรรคสองหรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี เมื่อ

(๑) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก

(๒) ลาออกจากตำแหน่ง

(๓) ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือ
ข้าราชการการเมืองอื่น

(๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด
หรือมีการรอกการลงโทษ เว้นแต่เป็นกรณีที่ดีดียังไม่ถึงที่สุดหรือมีการ
รอกการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ
หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง ประธานและรองประธาน
สภาผู้แทนราษฎรจะเป็นกรรมการบริหารหรือดำรงตำแหน่งใดใน
พรรคการเมืองขณะเดียวกันมิได้

The President and the Vice-Presidents of the House of Representatives hold office until the expiration of the term or the dissolution of the House.

The President and the Vice-Presidents of the Senate hold office until the day preceding the date of the election the new President and Vice-Presidents.

The President and the Vice-Presidents of the House of Representatives and the President and the Vice-Presidents of the Senate vacate office before the expiration of the term of office under paragraph one or paragraph two, as the case may be, upon:

(1) loss of membership of the House of which he is a member;

(2) resignation;

(3) holding a position of Prime Minister, Minister or other political official;

(4) being sentenced by a judgment to imprisonment notwithstanding the case is not come to an end or the suspension of the execution of imprisonment has been granted, except for an offence committed through negligence, a petty offence or a defamation offense.

While being in office, the President and the Vice-Presidents of the House of Representatives shall not be members of the Executive Committee of a political party or members of a political party simultaneously.

มาตรา ๑๒๕ ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของสภานั้น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ รองประธานมีอำนาจหน้าที่ตามที่ประธานมอบหมายและปฏิบัติหน้าที่แทนประธานเมื่อประธานไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และผู้ทำหน้าที่แทน ต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่

เมื่อประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานและรองประธานวุฒิสภาไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกแห่งสภานั้น ๆ เลือกกันเองให้สมาชิกคนหนึ่งเป็นประธานในคราวประชุมนั้น

มาตรา ๑๒๖ การประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมวุฒิสภาต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภาจึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีการพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถามตามมาตรา ๑๕๖ และมาตรา ๑๕๗ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาจะกำหนดเรื่ององค์ประชุมไว้ในข้อบังคับเป็นอย่างอื่นก็ได้

Section 125. The President of the House of Representatives and the President of the Senate shall have the powers and duties to carry out the business of each House in accordance with its rules of procedure. The Vice-presidents have the powers and duties as entrusted by the President and act on behalf of the President when the President is not present or unable to perform his duties.

The President of the House of Representatives, the President of the Senate and the persons who act on behalf of the President shall be impartial in the performance of duties.

When the President and the Vice-Presidents of the House of Representatives or the President and the Vice-Presidents of the Senate are not present at any sitting, the members of each House shall elect one among themselves to preside over such sitting.

Section 126. At a sitting of the House of Representatives or the Senate, the presence of not less than one-half of the total number of the existing members of each House is required to constitute a quorum, except that in the case of considering the agenda on interpellation under section 156 and section 157, the House of Representatives and the Senate may otherwise prescribe a quorum in the rules of procedure.

การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็น
 ประमाण เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้

สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน
 ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีก
 เสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธาน
 วุฒิสภา ต้องจัดให้มีการบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิก
 แต่ละคน และเปิดเผยบันทึกดังกล่าวไว้ในที่ที่ประชาชนอาจเข้าไป
 ตรวจสอบได้ เว้นแต่กรณีการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้
 บุคคลดำรงตำแหน่งใด ให้กระทำการลับ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้
 เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ และสมาชิกย่อมมีอิสระและไม่ถูก
 ผูกพันโดยมติของพรรคการเมืองหรืออาณัติอื่นใด

มาตรา ๑๒๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎร ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มา
 ประชุมเป็นครั้งแรก

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญทั่วไป และสมัยประชุม
 สามัญนิติบัญญัติ

A resolution on any issue shall be made by a majority of votes, unless it is otherwise provided in this Constitution.

In casting a vote, each member has one vote. In case of an equality of votes, the presiding member shall have an additional vote as a casting vote.

The President of the National Assembly, the President of the House of Representatives and the President of the Senate shall cause the voting of each member to be recorded and disclose such record in a place where the public entry for its inspection is possible, except for the case of the voting by secret ballot.

The casting of votes to elect or give approval to a person for holding office shall be secret, unless otherwise provided in this Constitution, and members shall have autonomy and shall not be bound by resolutions of their political parties or any other mandate.

Section 127. The National Assembly shall, within thirty days as from the date of the election of members of the House of Representatives, be summoned for the first sitting.

Each year, there shall be a general ordinary session and a legislative ordinary session.

วันประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญทั่วไป ส่วนวันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนด ในกรณีที่การเริ่มประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่งมีเวลาจนถึงสิ้นปีปฏิทินไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบวัน จะไม่มีการประชุมสมัยสามัญนิติบัญญัติสำหรับปีนั้นก็ได้อีก

ในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ ให้รัฐสภาดำเนินการประชุมได้เฉพาะกรณีที่บัญญัติไว้ในหมวด ๒ หรือการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติการอนุมัติพระราชกำหนด การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม การรับฟังคำชี้แจงและการให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญา การเลือกหรือการให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง การตั้งกระทู้ถาม และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เว้นแต่รัฐสภาจะมีมติให้พิจารณาเรื่องอื่นใดด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

สมัยประชุมสามัญของรัฐสภาสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาหนึ่งร้อยห้าสิบวัน แต่พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ขยายเวลาออกไปก็ได้

การปิดสมัยประชุมสามัญสามัญก่อนครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยห้าสิบวัน จะกระทำได้แต่โดยความเห็นชอบของรัฐสภา

The day on which the first sitting under paragraph one is held shall be considered as the first day of the general ordinary session, and the first day of the legislative ordinary session shall be fixed by the House of Representatives. In the case where the first sitting under in paragraph one has less than one hundred and fifty days up to the end of a calendar year, the legislative ordinary session may be omitted in that year.

During the legislative ordinary session, the National Assembly shall hold a sitting only in such cases as prescribed in Chapter 2 or in cases of the consideration of bills or organic law bills, the approval of an Emergency Decree, the approval of the declaration of war, the hearing and approval of a treaty, the election or approval of a person for holding office, the removal of a person from office, the interpellation and the amendment of the Constitution, unless the National Assembly has passed a resolution, by the votes of more than one-half of the total number of the existing members of both Houses, for considering other matters.

An ordinary session of the National Assembly shall last one hundred and twenty days but the King may prolong it.

An ordinary session may be prorogued before the end of one hundred and twenty days only with the approval of the National Assembly.

มาตรา ๑๒๘ พระมหากษัตริย์ทรงเรียกประชุมรัฐสภา
ทรงเปิดและทรงปิดประชุม

พระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำรัฐพิธี
เปิดประชุมสมัยประชุมสามัญทั่วไปครั้งแรกตามมาตรา ๑๒๗ วรรคหนึ่ง
ด้วยพระองค์เอง หรือจะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระราชทายาท
ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือผู้ใด ผู้หนึ่งเป็นผู้แทนพระองค์ มาทำรัฐ
พิธีก็ได้

เมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พระมหากษัตริย์จะ
ทรงเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัย วิสามัญก็ได้

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๒๙ การเรียกประชุม การขยายเวลา
ประชุม และการปิดประชุมรัฐสภา ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒๙ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิก
วุฒิสภาทั้งสองสภารวมกัน หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีจำนวน
ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ
ทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมี
พระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุม
สมัยวิสามัญได้

คำร้องขอดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ยื่นต่อประธานรัฐสภา

ให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลและลงนามรับ
สนองพระบรมราชโองการ

Section 128. The King convokes the National Assembly, opens and prorogues its session.

The King may be present to perform the opening ceremony of the first general ordinary session under section 127 paragraph one or may command the Heir to the Throne who is sui juris or any person to perform the ceremony as His Representative.

When it is necessary for the interests of State, the King may convoke an extraordinary session of the National Assembly.

Subject to section 129, the convocation, the prolongation of session and the prorogation of the National Assembly shall be made by a Royal Decree.

Section 129. Members of both Houses or members of the House of Representatives of not less than one-third of the total number of the existing members of both Houses have the right to present their petition to the King for the issuance of a Royal Command convoking an extraordinary session of the National Assembly.

The petition referred to in paragraph one shall be lodged with the President of the National Assembly.

The President of the National Assembly shall present the petition to the King and countersign the Royal Command.

มาตรา ๑๓๐ ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมวุฒิสภา หรือที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใดในทางแถลงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดมิได้

เอกสิทธิ์ตามวรรคหนึ่งไม่คุ้มครองสมาชิกผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ หากถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุมไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา และการกล่าวถ้อยคำนั้นมีลักษณะเป็นความผิดทางอาญาหรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้น

ในกรณีตามวรรคสอง ถ้าสมาชิกกล่าวถ้อยคำใดที่อาจเป็นเหตุต่อบุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสภานั้นได้รับความเสียหาย ให้ประธานแห่งสภานั้นจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจงตามที่บุคคลนั้นร้องขอตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมของสภานั้น ทั้งนี้ โดยไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของบุคคลในการฟ้องคดีต่อศาล

Section 130. At a sitting of the House of Representatives or the Senate or at a joint sitting of the National Assembly, words expressed in giving statements of fact or opinions or in casting the vote by any member are absolutely privileged. No charge or action in any manner whatsoever shall be brought against such member.

The privilege under paragraph one does not extend to a member who expresses words at a sitting which is broadcast through radio or television if such words appear out of the precinct of the National Assembly and the expression of such words constitutes a criminal offence or a wrongful act against any other person, who is not a Minister or member of that House.

In the case of paragraph two, if the words expressed by the member cause damage to other person who is not a Minister or member of that House, the President of that House shall cause explanations to be published as requested by that person in accordance with procedure and within such period of time as prescribed in the rules of procedure of that House, without prejudice to the right of such person to bring the case before the Court.

เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี และคุ้มครองไปถึงบุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ตลอดจนผู้ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ที่ได้รับอนุญาตจากประธานแห่งสภานั้นด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓๑ ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก หรือในกรณีที่จับในขณะกระทำความผิด

ในกรณีที่มีการจับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะกระทำความผิด ให้รายงานไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกโดยพลัน และประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก อาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับได้

The privilege provided in this section extends to printers and publishers of the minutes of sittings in accordance with the rules of procedure of the House of Representatives, the Senate or the National Assembly, as the case may be, and to persons permitted by the presiding member to give statements of fact or opinions at such sitting as well as to persons who broadcasts the sitting through radio or television with the permission of the President of such House *mutatis mutandis*.

Section 131. No member of the House of Representatives or senator shall, during a session, be arrested, detained or summoned by a warrant for inquiry as the suspect in a criminal case unless permission of the House of which he is a member is obtained or he is arrested in *flagrante delicto*.

In the case where a member of the House of Representatives or a senator has been arrested in *flagrante delicto*, it shall be forthwith reported to the President of the House of which he is a member and such President may order the release of the person so arrested.

ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในคดีอาญา ไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้นในระหว่างสมัยประชุมมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก หรือเป็นคดีอันเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง แต่การพิจารณาคดีต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้นั้นจะมาประชุมสภา

การพิจารณาพิพากษาคดีที่ศาลได้กระทำก่อนมีคำอ้างว่า จำเลยเป็นสมาชิกของสภาใดสภาหนึ่ง ย่อมเป็นอันใช้ได้

ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาถูกคุมขังในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาอยู่ก่อนสมัยประชุม เมื่อถึงสมัยประชุม พนักงานสอบสวนหรือศาล แล้วแต่กรณี ต้องสั่งปล่อยทันทีถ้าประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้ร้องขอ

คำสั่งปล่อยให้มีผลบังคับตั้งแต่วันสั่งปล่อยจนถึงวันสุดท้ายแห่งสมัยประชุม

In the case where a criminal charge is brought against a member of the House of Representatives or a senator, whether the House is in session or not, the Court shall not try the case during a session, unless permission of the House of which he is a member is obtained or it is a case concerning the organic law on election of members of the House of Representatives and acquisition of senators, the organic law on Election Commission or the organic law on political parties; provided that the trial of the Court shall not hinder such member from attending the sitting of the House.

The trial and adjudication of the Court conducted before it is invoked that the accused is a member of either House are valid.

If a member of the House of Representatives or a senator is detained during the inquiry or trial before the beginning of a session, when the session begins, the inquiry official or the Court, as the case may be, must order his release as soon as the President of the House of which he is a member has so requested.

The order of release under paragraph one shall be effective as from the date of such order until the last day of the session.

มาตรา ๑๓๒ ในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ จะมีการประชุมวุฒิสภามีได้วันแต่เป็นกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การประชุมที่ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๑๔๙ โดยถือคะแนนเสียงจากจำนวนสมาชิกของวุฒิสภา

(๒) การประชุมที่ให้วุฒิสภำทำหน้าที่พิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

(๓) การประชุมที่ให้วุฒิสภำทำหน้าที่พิจารณาและมีมติให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๓๓ การประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุมร่วมกันของรัฐสภาย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมแต่ละสภา แต่ถ้าคณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกของแต่ละสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือจำนวนสมาชิกของทั้งสองสภาเท่าที่มีอยู่ร่วมกัน แล้วแต่กรณี ร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

Section 132. During the expiration of the term or the dissolution of the House of Representatives, the Senate shall not hold its sitting except in the following cases:

(1) a sitting at which the Senate shall act as the National Assembly under section 19, section 21, section 22, section 23 and section 189, and the votes taken shall be based on the number of senators;

(2) a sitting at which the Senator shall consider of a person for holding office under the provision of this Constitution;

(3) a sitting at which the Senate shall consider and pass a resolution removing a person from office.

Section 133. A sitting of the House of Representatives and of the Senate and a joint sitting of the National Assembly shall be in public under the conditions stipulated in the rules of procedure of each House. Nevertheless a sitting in camera shall be held at the request of the Council of Ministers or members of not less than one-fourth of the total number of the existing members of each House or of both Houses, as the case may be.

มาตรา ๑๓๔ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญแต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุมของคณะกรรมการ วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การบันทึกการลงมติ การเปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และการอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๓๕ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิก ตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา แล้วรายงานต่อสภา มติตั้งคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าวต้องระบุกิจการหรือเรื่องให้ชัดเจนและไม่ซ้ำหรือซ้อนกัน

Section 134. The House of Representatives and the Senate have the power to make the rules of procedure governing the election and performance of duties of the President, Vice-Presidents, matters or activities which are within the powers and duties of each standing committee, performance and quorum of committees, sittings, submission and consideration of bills and organic law bills, submission of motions, consultation, debate, passing of a resolution, recording and disclosure of the passing of a resolution, interpellation, general debate, observation of the rules and orders and other relevant matters and the power to make the codes of ethics of members and committee members and other matters for the execution under this Constitution.

Section 135. The House of Representatives and the Senate have the power to select and appoint members of each house to constitute a standing committee and have the power to select and appoint persons, being or not being its members, to constitute a non-standing committee in order to perform any act, inquire into or study any matter within the powers and duties of the House and report its findings to the House. The resolution appointing such non-standing committee must specify its activities or the responsible matters clearly and without repetition or duplication.

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจออกคำสั่งเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้ และให้คำสั่งเรียกดังกล่าวมีผลบังคับตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่คำสั่งเรียกเช่นนั้นมิให้ใช้บังคับกับผู้พิพากษาหรือตุลาการที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ในกระบวนการวิธีพิจารณาพิพากษาอรรถคดีหรือ การบริหารงานบุคคลของแต่ละศาล และมีให้ใช้บังคับกับผู้ตรวจการแผ่นดินหรือกรรมการในองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยตรงในแต่ละองค์การตามรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคสองเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งให้รัฐมนตรีซึ่งบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานที่บุคคลนั้นสังกัดทราบและมีคำสั่งให้บุคคลนั้นดำเนินการตามวรรคสอง เว้นแต่เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ให้ถือว่าเป็นเหตุยกเว้นการปฏิบัติตามวรรคสอง

เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๐ นั้น ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำความหน้าที่ตามมาตรานี้ด้วย

The committee under paragraph one has the power to demand documents from any person or summon any person to give statements of fact or opinions on the act or the matter under its inquiry or study and such demand or summoning is enforceable as provided by law but it is not applicable to a judge performing his powers and duties in trial of the case or to the personnel management of each Court and to the Ombudsman or members of the independent Constitutional organisation in the performance of their powers and duties under the Constitution or the organic laws, as the case may be.

In the case where the person under paragraph two is a government official, official or employee of government agency, State agency, State enterprise or local government organisation, the Chairperson of the committee shall notify the Minister who supervises and controls the agency to which such person is attached in order to instruct him to act as prescribed in paragraph two, except that, in the case of the safety of or important benefit to the State, it shall be deemed as a ground for the exemption to the compliance with paragraph two.

The privileges provided in section 130 shall also extend to the persons performing their duties under this section.

กรรมาธิการสามัญซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๑๓๔ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้กำหนดอัตราส่วนตามวรรคห้า

ส่วนที่ ๕

การประชุมร่วมกันของรัฐสภา

มาตรา ๑๓๖ ในกรณีต่อไปนี้ ให้รัฐสภาประชุมร่วมกัน

(๑) การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๙

(๒) การปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑

(๓) การรับทราบการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ตราว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ ตาม มาตรา ๒๒

The number of members of a standing committee appointed solely from members of the House of Representatives shall be in proportion to or in close proportion to the number of members of the House of Representatives of each political party or group of political parties in the House of Representatives.

In the absence of the rules of procedure of the House of Representatives under section 134, the President of the House of Representatives shall determine the proportion under paragraph five.

Part 5

Joint Sitzings of the National Assembly

Section 136. The National Assembly shall hold a joint sitting in the following cases:

- (1) the approval of the appointment of the Regent under section 19;
- (2) the making of a solemn declaration by the Regent before the National Assembly under section 21;
- (3) the acknowledgment of an amendment of the Palace Law on Succession, B.E. 2467 under section 22;

(๔) การรับทราบหรือให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติ ตามมาตรา ๒๓

(๕) การมีมติให้รัฐสภาพิจารณาเรื่องอื่นในสมัยประชุม สามัญนิติบัญญัติได้ตามมาตรา ๑๒๗

(๖) การให้ความเห็นชอบในการปิดสมัยประชุมตาม มาตรา ๑๒๗

(๗) การเปิดประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๒๘

(๘) การตราข้อบังคับการประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๓๗

(๙) การให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๕

(๑๐) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติใหม่ตามมาตรา ๑๕๐

(๑๑) การให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข เพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราช บัญญัติต่อไปตามมาตรา ๑๕๓ วรรคสอง

(๑๒) การแถลงนโยบายตามมาตรา ๑๗๖

(๑๓) การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๗๙

(๑๔) การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงครามตาม มาตรา ๑๘๙

(4) the acknowledgment or approval of the succession to the Throne under section 23;

(5) the passing of a resolution for the consideration by the National Assembly of other matters during a legislative ordinary session under section 127;

(6) the approval of the prorogation of a session under section 127;

(7) the opening of the session of the National Assembly under section 128;

(8) the making of the rules of procedure of the National Assembly under section 137;

(9) the approval of the further consideration of a bill or an organic law bill under section 145;

(10) the reconsideration of a bill or an organic law bill under section 151;

(11) the approval of the further consideration of a Constitution Amendment, a bill or an organic law bill under section 153 paragraph two;

(12) the announcement of policies under section 176;

(13) the holding of a general debate under section 179;

(14) the approval of the declaration of war under section 189;

(๑๕) การรับฟังคำชี้แจงและการให้ความเห็นชอบหนังสือ
สัญญาตามมาตรา ๑๙๐

(๑๖) การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๑

มาตรา ๑๓๗ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาให้ใช้
ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุม
รัฐสภา ให้ใช้ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยอนุโลม
ไปพลางก่อน

ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้นำบทที่ใช้แก่สภาทั้ง
สองมาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ในเรื่องการตั้งคณะกรรมการ
การพิจารณาซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกของแต่ละสภาจะต้องมีจำนวน
ตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภา

ส่วนที่ ๖

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๓๘ ให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ดังต่อไปนี้

- (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
- (๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะ
กรรมการการเลือกตั้ง

(15) the hearing and approval of a treaty under section 190;

(16) the amendment of the Constitution under section 291;

Section 137. At a joint sitting of the National Assembly, the rules of procedure of the National Assembly shall apply. While the rules of procedure of the National Assembly has not yet been issued, the rules of procedure of the House of Representatives shall apply *mutatis mutandis*.

The provisions applicable to both Houses shall apply *mutatis mutandis* to the joint sitting of the National Assembly, except that, for the appointment of a committee, the number of committee members appointed from the members of each House must be in proportion to or in close proportion to the number of members of each House.

Part 6

The Enactment of the Organic Law

Section 138. There shall be the following organic law:

(1) the organic law on election of members of the House of Representative and acquisition of Senators;

(2) the organic law on Election Commission;

(๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง

(๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออก
เสียงประชามติ

(๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธี
พิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธี
พิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจ
การแผ่นดิน

(๘) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๙) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจ
เงินแผ่นดิน

มาตรา ๑๓๙ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะ
เสนอได้ก็แต่โดย

(๑) คณะรัฐมนตรี

(๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบ
ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่า
หนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือ

- (3) the organic law on political parties;
- (4) the organic law on referendum;
- (5) the organic law on rules and procedure of the Constitutional Court;
- (6) the organic law on criminal proceeding against persons holding political positions;
- (7) the organic law on Ombudsman;
- (8) the organic law on counter corruption;
- (9) the organic law on State Audit.

Section 139. An organic law bill may be introduced only by the followings:

- (1) the Council of Ministers;
- (2) members of the House of Representatives of not less than one-tenth of the total number of the existing number of the House of Representatives or members of the House of Representatives and senators of not less than one-tenth of members of the both Houses; or

(๓) ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา หรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งประธานศาลและประธานองค์กรนั้นเป็น ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

มาตรา ๑๔๐ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาให้กระทำเป็นสามวาระดังต่อไปนี้

(๑) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการ และในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราให้ถือเสียงข้างมากของแต่ละสภา

(๒) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สาม ต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา

ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๖ ส่วนที่ ๗ การตราพระราชบัญญัติมาใช้บังคับกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔๑ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้ว ก่อนนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญซึ่งต้องกระทำไปแล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

(3) the Constitutional Court, the Supreme Court of Justice or other independent Constitutional organisation by through the President of such Court or of such organizations whom having charge and control of the execution of the organic law.

Section 140. The consideration of the organic law bill of the House of Representatives and the Senate shall be made in three readings as follows:

(1) the voting for the acceptance of the principle of the bill in the first reading and for each section of the bill in the second reading shall be made by majority of votes of each House;

(2) the voting for approval of the bill to be enacted as the organic law in the third reading shall be made by more than one-half of the total number of the existing members of each House.

The provisions in Chapter 6, Part 7 the enactment of the Act shall apply *mutatis mutandis* to the consideration of the organic law bill.

Section 141. Before presenting the organic law bill as approved by the National Assembly to the King for His signature, it shall be submitted to the Constitutional Court for considering of its constitutionality and, in such case, the Constitutional Court shall have a decision thereon within thirty days as from the date of receiving thereof.

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป ในกรณีที่วินิจฉัยว่าข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

ในกรณีที่คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลทำให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นอันตกไปตามวรรคสอง ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นกลับคืนสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อพิจารณาตามลำดับ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ โดยมติในการแก้ไขเพิ่มเติมให้ใช้คะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา แล้วให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๙๐ และมาตรา ๑๕๐ หรือมาตรา ๑๕๑ แล้วแต่กรณี ต่อไป

If the Constitutional Court decides that the provisions of an organic law bill are contrary to or inconsistent with the Constitution, such provisions shall lapse and if the Constitutional Court decides that such provisions are the essential element thereof or the organic law bill is enacted inconsistent with the provisions of the Constitution, such organic law bill shall lapse.

In the case where the decision of the Constitutional Court resulting in the lapse of the provisions which are contrary to or inconsistent with the Constitution under paragraph two, such organic law bill shall be returned to the House of Representatives and the Senate respectively for their reconsideration. In such case, the House of Representatives or the Senate shall make an amendment to the organic law bill for its constitutionality by through the votes of more than one-half of the total number of the existing members of each House and the Prime Minister shall then proceed further under section 90 and section 150 or section 151, as the case may be.

ส่วนที่ ๗
การตราพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑๔๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓๙ ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดย

- (๑) คณะรัฐมนตรี
- (๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคน
- (๓) ศาลหรือองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ เฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและกฎหมายที่ประธานศาลและประธานองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการ หรือ
- (๔) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามมาตรา ๑๖๓

ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติซึ่งมีผู้เสนอตาม (๒) (๓) หรือ (๔) เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

ในกรณีที่ประชาชนได้เสนอร่างพระราชบัญญัติใดตาม (๔) แล้ว หากบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการเดียวกับร่างพระราชบัญญัตินั้นอีกให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๓ วรคส. มาใช้บังคับกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นด้วย

Part 7
The Enactment of an Act

Section 142. Subject to section 139, a bill may be introduced only by the followings:

- (1) the Council of Ministers;
- (2) members of the House of Representatives of not less than twenty in number;
- (3) the Court or the independent Constitutional organisation, only for the bills relating to the administration of their organisations and the law in which the President of such Court or of such organisations whom having charge and control of the execution of the Act;
- (4) the persons having the right to vote of not less than ten thousand in number whom jointly introduce a bill under section 163.

If the bill under (2), (3) or (4) is a money bill, it shall be introduced only with the endorsement of the Prime Minister.

In the case where the person having the right to vote have introduced the bill under (4) and thereafter the person under (1) or (2) introduces the bill having the same principle thereto, the provisions of section 163 paragraph four shall apply to the consideration of such bill.

ร่างพระราชบัญญัติให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน

ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งต้องมีบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติเสนอมาร่วมกับร่างพระราชบัญญัติด้วย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อรัฐสภาต้องเปิดเผยให้ประชาชนทราบและให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัตินั้นได้โดยสะดวก

มาตรา ๑๔๓ ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร

(๒) การจัดสรร รั้ง รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน

(๓) การกู้เงิน การค้ำประกัน การใช้เงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ

(๔) เงินตรา

ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เป็นผู้วินิจฉัย

A bill shall be first submitted to the House of Representatives.

In an introduction of a bill under paragraph one, a bill and its explanatory memorandum shall be submitted altogether.

A bill introduced to the National Assembly shall be opened to public and the public shall get access thereto conveniently.

Section 143. A money bill means a bill with provisions dealing with any of the following matters:

- (1) the imposition, repeal, reduction, alteration, modification, remission, or regulation of taxes or duties;
- (2) the allocation, receipt, custody, payment of the State funds, or transfer of expenditure estimates of the State;
- (3) the raising of loans, or guarantee or redemption of loans, or any binding of State's properties;
- (4) currency.

In case of doubt as to whether a bill is a money bill which requires the endorsement of the Prime Minister or not, it shall be the power of a joint sitting of the President of the House of Representatives and Presidents of all its standing committees to make a decision thereon.

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณากรณีตามวรรคสองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการตั้งกล่าวมติของที่ประชุมร่วมกันตามวรรคสอง ให้ใช้เสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๔๔ ร่างพระราชบัญญัติใดที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอและในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่สภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติม และประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างการพิจารณาไว้ก่อน และภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการตั้งกล่าว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสิทธิการสำัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย

ในกรณีที่ที่ประชุมร่วมกันตามวรรคหนึ่งวินิจฉัยว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นมีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปให้นายกรัฐมนตรีรับรอง ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่ให้คำรับรอง ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการแก้ไขเพื่อมิให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

The President of the House of Representatives shall hold a joint sitting to consider the case under paragraph two within fifteen days as from the date such case occurs.

The resolution of the joint sitting under paragraph two shall be decided by a majority of votes. In case of an equality of votes, the President of the House of Representatives shall have an additional vote as a casting vote.

Section 144. For any bill introduced by members of the House of Representatives which, at the stage of the adoption of its principle, was not a money bill but was then amended by the House of Representatives and, in the opinion of the President of the House, such amendment has rendered it to exhibit the characteristic of a money bill, the President of the House shall suspend the consideration of such bill and, within fifteen days as from the day on which such case occurs, shall refer it to a joint sitting of the President of the House of Representatives and Chairpersons of all its standing committees to make a decision thereon.

If the joint sitting under paragraph one decides that the amendment resulted in such bill exhibiting the characteristic of a money bill, the President of the House shall refer it to the Prime Minister for endorsement. In the case where the Prime Minister does not endorse it, the House of Representative shall amend it so as to prevent it from being a money bill.

มาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๖ ว่าจำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดิน หากสภาผู้แทนราษฎรมีมติไม่ให้ความเห็นชอบและคะแนนเสียงที่ไม่ให้ความเห็นชอบไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คณะรัฐมนตรีอาจขอให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อมีมติอีกครั้งหนึ่ง หากรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบให้ตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกของแต่ละสภามีจำนวนเท่ากันตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ ประกอบกันเป็นคณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้คณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภารายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติที่ได้พิจารณาแล้วต่อรัฐสภา ถ้ารัฐสภามีมติเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัตินั้น ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๐ ถ้ารัฐสภา มีมติไม่ให้ความเห็นชอบ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

Section 145. When a bill which has been specified by the Council of Ministers, in its policies stated to the National Assembly under section 176, as necessary for the administration of State affairs, if it is not approved by a resolution of the House of Representatives and the votes disapproving it are less than one-half of the total number of the existing members of the House, the Council of Ministers may request the National Assembly to hold a joint sitting for passing a resolution on another occasion. If it is approved, the National Assembly shall appoint the persons, being or not being its members, in such an equal number as proposed by the Council of Ministers, to constitute a joint committee of the National Assembly for considering such bill, and the joint committee of the National Assembly shall prepare a report thereon and submit the bill which it has already considered to the National Assembly. If such bill is approved by the National Assembly, further proceedings under section 150 shall be taken. If it is not approved, such bill shall lapse.

มาตรา ๑๔๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖๘ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอตามมาตรา ๑๔๒ และลงมติเห็นชอบแล้ว ให้สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภา วุฒิสภาต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอมานั้นให้เสร็จภายในหกสิบวัน แต่ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสามสิบวัน ทั้งนี้ เว้นแต่วุฒิสภาจะได้ลงมติให้ขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งต้องไม่เกินสามสิบวัน กำหนดวัน ดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม และให้เริ่มนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา

ระยะเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ไม่ให้นับรวมระยะเวลาที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๔๙

ถ้าวุฒิสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินไปยังวุฒิสภา ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปด้วยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอไปนั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน คำแจ้งของประธานสภาผู้แทนราษฎรให้ถือเป็นเด็ดขาด

Section 146. Subject to section 168, when the House of Representatives has considered a bill submitted under section 142 and resolved to approve it, the House of Representatives shall submit such bill to the Senate. The Senate must finish the consideration of such bill within sixty days; but if it is a money bill, the consideration thereof must be finished within thirty days; provided that the Senate may, as a special case, resolve to extend the period for not more than thirty days. The said period shall mean the period during a session and shall be counted as from the day on which such bill reaches the Senate.

The period referred to in paragraph one shall not include the period during which the bill is under the consideration of the Constitutional Court under section 149.

If the Senate has not finished the consideration of the bill within the period referred to in paragraph one, it shall be deemed that the Senate has approved it.

In the case where the House of Representatives submits a money bill to the Senate, the President of the House of Representatives shall also notify the Senate that the bill so submitted is a money bill. The notification of the President of the House of Representatives shall be deemed final.

ในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมิได้แจ้งไปว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

มาตรา ๑๔๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖๘ เมื่อวุฒิสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว

(๑) ถ้าเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๐

(๒) ถ้าไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน และส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

(๓) ถ้าแก้ไขเพิ่มเติม ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติตามที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปยังสภาผู้แทนราษฎร ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๐ ถ้าเป็นกรณีอื่น ให้แต่ละสภาตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ มีจำนวนเท่ากันตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด ประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างนั้น และให้คณะกรรมการร่วมกันรายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้วต่อสภาทั้งสอง ถ้าสภาทั้งสองต่างเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๐ ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน

In the case where the President of the House of Representatives does not notify the Senate that the bill is a money bill, such bill shall not be deemed a money bill.

Section 147. Subject to section 168, after the Senate has finished the consideration of a bill,

(1) if it agrees with the House of Representatives, further proceedings under section 150 shall be taken;

(2) if it disagrees with the House of Representatives, such bill shall be withheld and returned to the House of Representatives;

(3) if there is an amendment, the amended bill shall be returned to the House of Representatives. If the House of Representatives approves such amendment, further proceedings under section 150 shall be taken. In other cases, each House shall appoint persons, being or not being its members, in such an equal number as may be fixed by the House of Representatives, to constitute a joint committee for considering the bill and the joint committee shall prepare a report thereon and submit the bill which it has already considered to both Houses. If both Houses approve the bill already considered by the joint committee, further proceedings under section 150 shall be taken. If either House disapproves it, the bill shall be withheld.

คณะกรรมการสิทธิการร่วมกันอาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ และเอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๐ นั้น ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำการนี้ที่ตามมาตรา นี้ด้วย

การประชุมคณะกรรมการสิทธิการร่วมกันต้องมีกรรมการของสภาทั้งสองมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าวุฒิสภาไม่ส่งร่างพระราชบัญญัติคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎรภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๔๖ ให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๐ ต่อไป

The joint committee has the power to demand documents from any person or summon any person to give statements of fact or opinions in respect of the consideration of the bill and the privileges provided in section 130 shall also extend to the person performing his duties under this section.

At a meeting of the joint committee, the presence of the members of the joint committee appointed by both Houses of not less than one-half of the total number of its members is required to constitute a quorum and the provisions of section 137 shall apply *mutatis mutandis*.

If the Senate fails to return the bill to the House of Representatives within the period under section 146, it shall be deemed that the Senate approves such bill and further proceeding under section 150 shall be taken.

มาตรา ๑๔๘ ร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ตาม มาตรา ๑๔๗ นั้น สภาผู้แทนราษฎรจะยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ต่อเมื่อ เวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันได้ล่วงพ้นไปนับแต่วันที่วุฒิสภาส่งร่าง พระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร สำหรับกรณีการยับยั้ง ตามมาตรา ๑๔๗ (๒) และนับแต่วันที่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย สำหรับกรณีการยับยั้งตามมาตรา ๑๔๗ (๓) ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าสภา ผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างเดิมหรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกัน พิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้น เป็นอันได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา และให้ดำเนินการต่อไปตาม มาตรา ๑๕๐

ถ้าร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้เป็นร่างพระราช บัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สภาผู้แทนราษฎรออาจกร่างพระราช บัญญัตินั้นขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าสภาผู้แทน ราษฎรลงมติยืนยันร่างเดิมหรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกัน พิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้น เป็นอันได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา และให้ดำเนินการต่อไปตาม มาตรา ๑๕๐

Section 148. A bill withheld under section 147 may be reconsidered by the House of Representatives only after the lapse of one hundred and eighty days as from the date the bill or the organic law bill is returned to the House of Representatives by the Senate in case of withholding under section 147 (2) and as from the date either House disapproves it in case of withholding under section 147 (3). In such cases, if the House of Representatives resolves to reaffirm the original bill or the bill considered by the joint committee by the votes of more than one-half of the total number of the existing members of the House of Representatives, such bill shall be deemed to have been approved by the National Assembly and further proceedings under section 150 shall be taken.

If the bill withheld is a money bill, the House of Representatives may forthwith proceed to reconsider it. In such case, if the House of Representatives resolves to reaffirm the original bill or the bill considered by the joint committee by the votes of more than one-half of the total number of the existing members of the House of Representatives, such bill shall be deemed to have been approved by the National Assembly and further proceedings under section 150 shall be taken.

มาตรา ๑๔๙ ในระหว่างที่มีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติใดตามมาตรา ๑๔๗ คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ไม่ได้

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอหรือส่งให้พิจารณานั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

มาตรา ๑๕๐ ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้นจากรัฐสภา เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

Section 149. While a bill is being withheld under section 147, the Council of Ministers or members of the House of Representatives may not introduce a bill having the same or similar principle as that of the bill so withheld.

In the case where the House of Representatives or the Senate is of the opinion that the bill so introduced or referred to for consideration has the same or similar principle as that of the bill being withheld, the President of the House of Representatives or the President of the Senate shall refer the said bill to the Constitutional Court for decision. If the Constitutional Court decides that it is a bill having the same or similar principle as that of the bill so withheld, such bill shall lapse.

Section 150. The Prime Minister shall present the bill approved by the National Assembly to the King for His signature within twenty days as from the date of receiving such bill from the National Assembly and the bill shall come into force as an Act upon its publication in the Government Gazette.

มาตรา ๑๕๑ ร่างพระราชบัญญัติใด พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยและพระราชทานคืนมายังรัฐสภา หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา รัฐสภาจะต้องปรึกษาร่างพระราชบัญญัตินั้นใหม่ ถ้ารัฐสภามีมติยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระมหากษัตริย์มิได้ทรงลงพระปรมาภิไธยพระราชทานคืนมาภายในสามสิบวันให้นายกรัฐมนตรีนำพระราชบัญญัตินั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เสมือนหนึ่งว่าพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว

มาตรา ๑๕๒ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ หากสภาผู้แทนราษฎรมิได้พิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภา ให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด ทั้งนี้โดยมีสัดส่วนหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน

Section 151. If the King refuses His assent to a bill and either returns it to the National Assembly or does not return it within ninety days, the National Assembly must reconsider such bill. If the National Assembly resolves to reaffirm the bill with the votes of not less than two-thirds of the total number of existing members of both Houses, the Prime Minister shall present such bill to the King for signature once again. If the King does not sign and return the bill within thirty days, the Prime Minister shall cause the bill to be promulgated as an Act in the Government Gazette as if the King had signed it.

Section 152. In considering a bill the substance of which is decided by the President of the House of Representatives to be concerned with children, the youth, women, the elderly, the disabled or handicapped, if the House of Representatives does not consider it by its full committee, the House of Representatives shall appoint a non-standing committee consisting of representatives, from private organisations concerned with the respective types of persons, of not less than one-third of the total number of members of the committee and the members thereof shall consist of women and men in closely apportion.

มาตรา ๑๕๓ ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือบรรดาร่างพระราชบัญญัติที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา ให้เป็นอันตกไป

ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือ มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี จะพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบต่อไปได้ ถ้าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปร้องขอภายในหกสิบวันนับแต่วันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกหลังการเลือกตั้งทั่วไป และรัฐสภามีมติเห็นชอบด้วย แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีมิได้ร้องขอภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติต่อไปตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี

Section 153. In the case where the term of the House of Representatives expires or the House of Representatives is dissolved, the draft Constitution Amendment or all bills to which the King has refused His assent or which have not been returned by the King within ninety days, shall lapse.

In the case where the term of the House of Representatives expires or where the House of Representatives is dissolved, the National Assembly, the House of Representatives or the Senate, as the case may be, may, after a general election of members of the House of Representatives, continue the consideration of the draft Constitution Amendment or the bill which has not yet been approved by the National Assembly if the Council of Ministers which is newly appointed after the general election so requests within sixty days as from the first sitting day of the National Assembly after the general election and the National Assembly approves it. If the Council of Ministers does not so request within such period of time, such draft Constitution Amendment or bill shall lapse.

The further consideration of the draft Constitution Amendment or the bill under paragraph two shall be in accordance with the rules of procedure of the House of Representatives, the Senate or the National Assembly, as the case may be.

ส่วนที่ ๘

การควบคุมการตรากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๕๔ ร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๑๕๐ หรือร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาลงมติยืนยันตามมาตรา ๑๕๑ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง

(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภาแล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

Part 8
Constitutionality of Laws

Section 154. After any bill has been approved by the National Assembly under section 150 or has been reaffirmed by the National Assembly under section 151, before the Prime Minister presents it to the King for signature:

(1) if members of the House of Representatives, senators or members of both Houses of not less than one-tenth of the total number of the existing members of both Houses are of the opinion that provisions of the said bill are contrary to or inconsistent with this Constitution or such bill is enacted contrary to the provisions of this Constitution, they shall submit their opinion to the President of the House of Representatives, the President of the Senate or the President of the National Assembly, as the case may be, and the President of the House receiving such opinion shall then refer it to the Constitutional Court for decision and, without delay, inform the Prime Minister thereof;

(๒) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า

ในระหว่างที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ให้นายกรัฐมนตรีระงับการดำเนินการเพื่อประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และข้อความ ดังกล่าวเป็นสาระสำคัญให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้แต่มิใช่กรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๑๕๐ หรือมาตรา ๑๕๑ แล้วแต่กรณี ต่อไป

(2) if the Prime Minister is of the opinion that the provisions of the said bill are contrary to or inconsistent with this Constitution or it is enacted contrary to the provisions of this Constitution, the Prime Minister shall refer such opinion to the Constitutional Court for decision and, without delay, inform the President of the House of Representatives and the President of the Senate thereof.

During the consideration of the Constitutional Court, the Prime Minister shall suspend the proceedings in respect of the promulgation of the bill until the Constitutional Court gives a decision thereon.

If the Constitutional Court decides that the provisions of such bill are contrary to or inconsistent with this Constitution or it is enacted contrary to the provisions of this Constitution and that such provisions of the bill form the essential element thereof, such bill shall lapse.

If the Constitutional Court decides that the provisions of such bill are contrary to or inconsistent with this Constitution otherwise than in the case specified in paragraph three, such conflicting or inconsistent provisions shall lapse and the Prime Minister shall proceed further in accordance with section 150 or section 151, as the case may be.

มาตรา ๑๕๕ บทบัญญัติมาตรา ๑๕๔ให้นำมาใช้บังคับกับร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภาที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี ให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ยังมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๙

การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

มาตรา ๑๕๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน

Section 155. The provisions of section 154 shall apply mutatis mutandis to draft rules of procedure of the House of Representatives, draft rules of procedure of the Senate and draft rules of procedure of the National Assembly which have already been approved by the House of Representatives, the Senate or the National Assembly, as the case may be, but remain unpublished in the Government Gazette.

Part 9

Control of the Administration of State Affairs

Section 156. Every member of the House of Representatives or senator has the right to interpellate a Minister on any matter within the scope of his authority, but the Minister has the right to refuse to answer it if the Council of Ministers is of the opinion that the matter should not yet be disclosed on the ground of safety or vital interest of the State.

มาตรา ๑๕๗ การบริหารราชการแผ่นดินเรื่องใดที่เป็นปัญหาสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน เป็นเรื่องที่กระทบถึงประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชน หรือที่เป็นเรื่องเร่งด่วน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาจแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรก่อนเริ่มประชุมในวันนั้นว่าจะถามนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในการบริหารราชการแผ่นดินเรื่องนั้นโดยไม่ต้องระบุงำถาม และให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรบรรจุเรื่องดังกล่าวไว้ในวาระการประชุมวันนั้น

การถามและการตอบกระทำตามวรรคหนึ่งให้กระทำได้สัปดาห์ละหนึ่งครั้ง และให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้น ตั้งกระทู้ถามด้วยวาจาเรื่องการบริหารราชการแผ่นดินนั้นได้เรื่องละไม่เกินสามครั้ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

Section 157. In the administration of State affairs on any matter which involves an important problem of public concern, affects national or public interest, or requires urgency, a member of the House of Representatives may notify the President of the House of Representatives in writing prior to the commencement of the sitting of the day, that he will interpellate the Prime Minister or the Minister responsible for the administration of State affairs on that matter without specifying the question, and the President of the House of Representatives shall place such matter on the agenda of the meeting of that day.

The interpellation and the answer to the interpellation under paragraph one may be made once a week, and a verbal interpellation by a member of the House of Representatives on a matter involving the administration of State affairs may be made not exceeding three times on each matter in accordance with the rules of procedure of the House of Representatives.

มาตรา ๑๕๘ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี ญัตติดังกล่าวต้องเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไป ซึ่งเป็นบุคคลตามมาตรา ๑๗๑วรรคสอง ด้วย และเมื่อได้มีการเสนอญัตติแล้ว จะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะมีการถอนญัตติหรือการลงมตินั้นไม่ได้คะแนนเสียงตามวรรคสาม

การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนายกรัฐมนตรีที่มีพฤติการณ์ร้ายวร้ายผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือจงใจฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายจะเสนอโดยไม่มีการยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๒๗๑ ก่อนมิได้ และเมื่อได้มีการยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๒๗๑ แล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้โดยไม่ต้องรอผลการดำเนินการตามมาตรา ๒๗๒

Section 158. Members of the House of Representatives of not less than one-fifth of the total number of the existing members of the House have the right to submit a motion for a general debate for the purpose of passing a vote of no-confidence in the Prime Minister. Such motion must nominate the suitable next Prime Minister who is also a person under section 171 paragraph two and, when the motion has been submitted, the dissolution of the House of Representatives shall not be permitted, except that the motion is withdrawn or the resolution is passed without being supported by the vote in accordance with paragraph three.

In the submission of the motion for a general debate under paragraph one, if it is concerned with the behaviour of the Prime Minister, which involves circumstances of unusual wealthiness, exhibits a sign of malfeasance in office or intentionally violates the provisions of the Constitution or law, it shall not be submitted without the petition under section 271 having been presented. Upon the submission of the petition under section 271, it may be proceeded without awaiting the outcome of the proceedings under section 272.

เมื่อการอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลงโดยมิใช่ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไปให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ การลงมติในกรณีเช่นนี้มีให้กระทำในวันเดียวกับวันที่การอภิปรายสิ้นสุด มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายนั้น เป็นอันหมดสิทธิที่จะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีอีกตลอดสมัยประชุมนั้น

ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำชื่อผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อตามวรรคหนึ่ง กราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป และมีให้นำมาตรา ๑๗๒ มาใช้บังคับ

If the general debate is concluded with a resolution not to pass over the agenda of the general debate, the House of Representatives shall pass a vote of confidence or no-confidence. Voting in such case shall not take place on the date of the conclusion of the debate. The vote of no-confidence must be passed by more than one-half of the total number of the existing members of the House of Representatives.

In the case where a vote of no-confidence is passed by not more than one-half of the total number of the existing members of the House of Representatives, the members of the House of Representatives who submit the motion for the general debate shall no longer have the right to submit another motion for a general debate for the purpose of passing a vote of no-confidence in the Prime Ministers throughout the session.

In the case where a vote of no-confidence is passed by more than one-half of the total number of the existing members of the House of Representatives, the President of the House of Representatives shall submit the name of the person nominated under paragraph one to the King for further appointment and section 172 shall not apply.

มาตรา ๑๕๙ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในหกของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๘ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

รัฐมนตรีคนใดพ้นจากตำแหน่งเดิมแต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่นภายหลังจากวันที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีคนนั้นยังคงต้องถูกอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจตามวรรคหนึ่งต่อไป

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับรัฐมนตรีผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเดิมไม่เกินเก้าสิบวันก่อนวันที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อตามวรรคหนึ่ง แต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่นด้วยโดยอนุโลม

Section 159. Members of the House of Representatives of not less than one-sixth of the total number of the existing members of the House of Representatives have the right to submit a motion for a general debate for the purpose of passing a vote of no-confidence in an individual Minister and the provisions of section 158 paragraph two, paragraph three and paragraph four shall apply mutatis mutandis.

In the case where the Minister vacates his portfolio but being appointed to hold another portfolio after the submission of a motion under paragraph one, he still be a subject of a general debate for the purpose of passing a vote of no-confidence under paragraph one.

The provisions of paragraph two shall apply mutatis mutandis to the Minister who vacates his portfolio for the period of not exceeding ninety days before the submission of a motion under paragraph one but being appointed to be the Minister of another portfolio.

มาตรา ๑๖๐ ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้อยู่ในพรรคการเมืองที่สมาชิกในสังกัดของพรรคนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมีจำนวนไม่ถึงเกณฑ์ที่จะเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๘ หรือมาตรา ๑๕๙ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากวกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวทั้งหมดเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลตามมาตรา ๑๕๘ หรือมาตรา ๑๕๙ ได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้บริหารราชการแผ่นดินมาเกินกว่าสองปีแล้ว

มาตรา ๑๖๑ สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา มีสิทธิเข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินโดยไม่มีการลงมติ

การขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา นี้ จะกระทำได้ครั้งเดียวในสมัยประชุมหนึ่ง

Section 160. In the case where the number of members of the House of Representatives whose political parties having members holding no ministerial positions is less than the number of members of the House required for the making of submission of a motion for a general debate under section 158 or section 159, more than one-half of the existing number of such members of the House of Representatives have the right to submit a motion for a general debate for the purpose of passing a vote of no-confidence in the Prime Minister or in an individual Minister under section 158 or section 159 if the Council of Ministers conducts the administration of State affairs for more than two years.

Section 161. Senators of not less than one-third of the total number of the existing members of the Senate have the right to submit a motion for a general debate in the Senate for the purpose of requesting the Council of Ministers to give statements of fact or explain important problems in connection with the administration of State affairs without a resolution to be passed.

The motion for the general debate under this section may be submitted only once in each session.

มาตรา ๑๖๒ ในกรณีที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภาเพื่อตั้งกระทู้ถามในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ หรือการอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใด ให้เป็นหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ผู้นั้นต้องเข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาเพื่อชี้แจงหรือตอบกระทู้ถามในเรื่องนั้นด้วยตนเอง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้ไม่อาจเข้าชี้แจงหรือตอบกระทู้ แต่ต้องแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภารายก่อนหรือในวันประชุมสภาในเรื่องดังกล่าว

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีอิสระจากมติพรรคการเมืองในการตั้งกระทู้ถาม การอภิปราย และการลงมติในการอภิปรายไม่ไว้วางใจ

หมวด ๗

การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน

มาตรา ๑๖๓ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามที่กำหนดในหมวด ๓ และหมวด ๕ แห่งรัฐธรรมนูญนี้

Section 162. In the sitting of the House of Representatives or the Senate for consideration of an interpellation on any matter within the scope of the authority of Minister or for a general debate for the purpose of passing a vote of no-confidence in the Prime Minister or in an individual Minister, the Prime Minister or such Minister shall attend the sitting of the House of Representatives or the Senate for giving statement or answer thereon by himself, provided that there occurs an inevitably cause which hinder him in so doing but he shall notify the President of the House of Representatives or the President of the Senate on or before the sitting date.

A member of the House of Representatives is not bound by the resolution of his political party in submitting an interpellation, debating and voting of no-confidence.

CHAPTER VII

Direct Political Participation of the Public

Section 163. The persons having the right to vote of not less than ten thousand in number shall have a right to submit a petition to the President of the National Assembly to consider such bill as prescribed in Chapter 3 and Chapter 5 of this Constitution.

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติเสนอมาด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ รวมทั้งการตรวจสอบรายชื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาต้องให้ผู้แทนของประชาชน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นชี้แจงหลักการของร่างพระราชบัญญัติ และคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้จะต้องประกอบด้วยผู้แทนของประชาชน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดด้วย

มาตรา ๑๖๔ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๒๗๔ ให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา ๒๗๐ ออกจากตำแหน่งได้

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำความผิดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการที่ประชาชนจะเข้าชื่อร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

A bill must be attached to the petition referred to in paragraph one.

The rules and procedure for the petition and the examination thereof shall be in accordance with the provisions of the law.

In considering the bill under paragraph one, the House of Representatives and the Senate shall facilitate representatives of the persons submitting a petition to state the principles of the bill and the non-standing committee for considering such bill shall consist of representatives of the persons submitting a petition in an amount of not less than one-third of the total number of its members.

Section 164. The persons having the right to vote of not less than twenty thousand in number shall have a right to lodge with the President of the Senate a complaint in order to request the Senate to pass a resolution under section 274 removing the persons under section 270 from office.

The request under paragraph one shall clearly itemise circumstances in which such persons have allegedly committed the act.

The rules, procedure and conditions for the lodging of the complaint by the voters under paragraph one shall be in accordance with the organic law on counter corruption.

มาตรา ๑๖๕ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติ

การจัดให้มีการออกเสียงประชามติให้กระทำได้ในเหตุดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติได้

(๒) ในกรณีที่มิกฎหมายบัญญัติให้มีการออกเสียงประชามติ การออกเสียงประชามติตาม (๑) หรือ (๒) อาจจัดให้เป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติโดยเสียงข้างมากของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติในปัญหาที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติ หรือเป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีก็ได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ

การออกเสียงประชามติต้องเป็นการให้ออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในกิจการตามที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติ และการจัดการออกเสียงประชามติในเรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคล จะกระทำมิได้

ก่อนการออกเสียงประชามติ รัฐต้องดำเนินการให้ข้อมูลอย่างเพียงพอ และให้บุคคลฝ่ายที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบกับกิจการนั้น มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนได้อย่างเท่าเทียมกัน

Section 165. A person having the right to vote in an election shall have the right to vote in a referendum.

A referendum shall be held when:

(1) the Council of Ministers is of the opinion that any issue may affect national or public interests, the Prime Minister, with the approval of the Council of Ministers, may consult the President of the House of Representatives and the President of the Senate for the purpose of publishing in the Government Gazette calling for a referendum;

(2) it is required by law.

A referendum under (1) or (2) may be held for the purpose of finding solution of the subject matter of a referendum through the majority of votes in a referendum or for the purpose of public consultation to the Council of Ministers, provided that otherwise prescribed by law.

A vote in a referendum shall be made for either approval or not approval to the subject matter of a referendum. A referendum shall not be held on an issue specifically relating to any individual or group of persons.

Before the referendum day, the State shall provide sufficient information to the public and provide equal opportunity to the peoples who agree or disagree with the subject matter of a referendum to state their opinions.

หลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการออกเสียงประชามติ ระยะเวลาในการดำเนินการ และจำนวนเสียงประชามติ เพื่อมีข้อยุติ

หมวด ๘

การเงิน การคลัง และงบประมาณ

มาตรา ๑๖๖ งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ ถ้าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลางก่อน

มาตรา ๑๖๗ ในการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องมีเอกสารประกอบซึ่งรวมถึงประมาณการรายรับ และวัตถุประสงค์ กิจกรรม แผนงาน โครงการ ในแต่ละรายการของการใช้จ่ายงบประมาณให้ชัดเจน รวมทั้งต้องแสดงฐานะการเงินการคลังของประเทศเกี่ยวกับภาพรวมของภาวะเศรษฐกิจที่เกิดจากการใช้จ่ายและการจัดหารายได้ ประโยชน์ และการขาดรายได้จากการยกเว้นภาษีเฉพาะรายในรูปแบบต่าง ๆ ความจำเป็นในการตั้งงบประมาณผูกพันข้ามปี ภาระหนี้และการก่อหนี้ของรัฐและฐานะการเงินของรัฐวิสาหกิจ ในปีที่ย้อนอนุมัติงบประมาณนั้นและปีงบประมาณที่ผ่านมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

The rules and procedure for voting in a referendum shall be in accordance with the organic law on referendum which shall at least consist of details of the procedure for voting, referendum period and the number of votes required for final decision.

CHAPTER VIII

Monetary, Finance and Budget

Section 166. The expenditure estimates of the State shall be made in the form of an Act. If the Annual Appropriations Act for the following fiscal year is not enacted in time, the law on annual appropriations for the preceding fiscal year shall apply for the time being.

Section 167. In an introduction of the annual appropriations bill, the bill shall be annexed with documents stating estimated incomes, obscure objectives, activities, plans or projects of each item of expenditures including monetary and financial status of the country through the overview of economic condition arising from spending and gathering of incomes, benefits and deficiencies resulting from any specific tax exemption, justification for binding of over-year obligations, State debts and its incurring and financial status of State enterprises of that year and the previous year.

หากรายจ่ายใดไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐได้โดยตรง ให้จัดไว้ในรายการรายจ่ายงบกลาง โดยต้องแสดงเหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดงบประมาณรายจ่ายงบกลางนั้นด้วย

ให้มีกฎหมายการเงินการคลังของรัฐเพื่อกำหนดกรอบวินัยการเงินการคลัง ซึ่งรวมถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการวางแผนการเงินระยะปานกลาง การจัดการรายได้ การกำหนดแนวทางในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การบริหารการเงินและทรัพย์สิน การบัญชี กองทุนสาธารณะ การก่อหนี้หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินหรือภาระทางการเงินของรัฐ หลักเกณฑ์การกำหนดวงเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น และการอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องใช้เป็นกรอบในการจัดการรายได้ กำกับการใช้จ่ายเงินตามหลักการรักษาเสถียรภาพ พัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และความเป็นธรรมในสังคม

มาตรา ๑๖๘ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สภาผู้แทนราษฎรจะต้องวิเคราะห์และพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาถึงสภาผู้แทนราษฎร

If any expenditure is unable to be directly allocated to a government agency, State enterprise or other State agencies, it shall be allocated to the item of reserved expenditure and, in such case, justification and necessary of such allocation shall also be stated.

There shall be a law on State monetary and finance laying down monetary and financial disciplines as well as the rules relating to a financial planning for medium term range, the gathering of incomes, a determination of guidelines for the making of expenditure estimates of State, the financial and properties management, an accounting, the public funds, an incurring of debts or any act resulting in the binding of properties of or the incurring of financial obligation of State, the rule for a determination of the amount of reserved money to be paid for emergency or necessity situation and other relevant acts which are the scope for the gathering of incomes and supervising of spending in accordance with the principles of balancing, economic sustainable development and social fairness.

Section 168. The House of Representatives must finish the consideration of an annual appropriations bill, a supplementary appropriations bill and a transfer of appropriations bill within one hundred and five days as from the date the bill reaches the House of Representatives.

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้นและให้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อวุฒิสภา

ในการพิจารณาของวุฒิสภา วุฒิสภาจะต้องให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมใด ๆ มิได้ ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้นในกรณีเช่นนี้และในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๐

ถ้าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าววุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะแปรญัตติเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการมิได้ แต่อาจแปรญัตติในทางลดหรือตัดทอนรายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายตามข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินสงฆ์ใช้ต้นเงินกู้
- (๒) ดอกเบี้ยเงินกู้
- (๓) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย

If the House of Representatives has not finished the consideration of the bill within the period referred to in paragraph one, such bill shall be deemed to have been approved by the House of Representatives and shall be submitted to the Senate.

In the consideration by the Senate, the Senate must approve or disapprove the bill without any amendment within twenty days as from the date the bill reaches the Senate. Upon the lapse of such period, such bill shall be deemed to have been approved; in such case and in the case where the Senate approves it, further proceedings under section 150 shall be taken.

If the Senate disapproves the bill, the provisions of section 148 paragraph two shall apply *mutatis mutandis*.

In the consideration of the annual appropriations bill, the supplementary appropriations bill and the transfer of appropriations bill, a member of the House of Representatives shall not submit a motion adding any item or amount to the bill, but may submit a motion reducing or abridging the expenditures which are not expenditures according to any of the following obligations:

- (1) money for payment of the principal of a loan;
- (2) interest on a loan;
- (3) money payable in accordance with the law.

ในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือของ คณะกรรมาธิการ การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วย ประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือ กรรมาธิการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบ ประมาณรายจ่าย จะกระทำมิได้

ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของแต่ละสภา เห็นว่ามีการกระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหก ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา และศาล รัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับความ เห็นดังกล่าว ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำ ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหก ให้การเสนอ การแปรญัตติหรือ การกระทำดังกล่าวสิ้นผลไป

รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับการบริหารงาน โดยอิสระของรัฐสภา ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

In the consideration by the House of Representatives, the Senate or a committee, any proposal, submission of a motion or commission of an act, which results in direct or indirect involvement by members of the House of Representatives, senators or members of a committee in the use of the appropriations, shall not be permitted.

In the case where members of the House of Representatives or senators of not less than one-tenth of the total number of the existing members of each House are of the opinion that the violation of the provisions of paragraph six has occurred, they shall refer it to the Constitutional Court for decision and the Constitutional Court shall decide it within seven days as from the date of its receipt. In the case where the Constitutional Court decides that the violation of the provisions of paragraph six has occurred, such proposal, submission of the motion, or commission of the act shall be ineffective.

The State shall allocate adequate budgets for the autonomous administration of the National Assembly, the Constitutional Court, the Courts of Justice, the Administrative Courts and other Constitutional organisations.

ในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายของรัฐสภา ศาล และองค์การตามวรรคแปด หากหน่วยงานนั้นเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้มันไม่เพียงพอ ให้สามารถเสนอคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการได้โดยตรง

มาตรา ๑๖๙ การจ่ายเงินแผ่นดินจะกระทำได้ก็เฉพาะที่ได้อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณ หรือกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง เว้นแต่ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนรัฐบาลจะจ่ายไปก่อนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีเช่นนี้ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลังในพระราชบัญญัติโอนเงินงบประมาณรายจ่าย พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไป ทั้งนี้ ให้กำหนดแหล่งที่มาของรายได้เพื่อชดใช้รายจ่ายที่ได้ใช้เงินคงคลังจ่ายไปก่อนแล้วด้วย

ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ คณะรัฐมนตรีมีอำนาจโอนหรือนำรายจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับหน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจใดไปใช้ในรายการที่แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ทันที และให้รายงานรัฐสภาทราบโดยไม่ชักช้า

In the consideration of the expenditure estimates of the National Assembly, the Courts and the organisations under paragraph eight, if such organisation is of the opinion that the allocated budget is insufficient, it shall submit a motion to the committee directly.

Section 169. The payment of State funds shall be made only when it has been authorised by the law on appropriations, the law on budgetary procedure, the law on transfer of appropriations or the law on treasury balance, except that it may be prepaid in the case of urgent necessity under the rules and procedure provided by law. In such case, the expenditure estimates for reimbursement must be set aside in the Transfer of Appropriations Act, the Supplementary Appropriations Act, or the Annual Appropriations Act for the following fiscal year, and the sources of incomes for reimbursement of expenditures paid-up from the treasury balance must be stated.

During the time when the country is in state of war or fighting, the Council of Ministers has the power to transfer or shift the budget allocated for any government agency or State enterprise to be used for other items forthwith even it is different from the provisions of the Annual Appropriation Act and it shall be reported to the National Assembly without delay.

ในกรณีที่มีการโอนหรือนำรายจ่ายตามงบประมาณที่กำหนดไว้ในรายการใดไปใช้ในรายการอื่นของหน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ให้รัฐบาลรายงานรัฐสภาเพื่อทราบทุกหกเดือน

มาตรา ๑๗๐ เงินรายได้ของหน่วยงานของรัฐใดที่ไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ให้หน่วยงานของรัฐนั้นทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินดังกล่าว เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อสิ้นปีงบประมาณทุกปี และให้คณะรัฐมนตรีทำรายงานเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาต่อไป

การใช้จ่ายเงินรายได้ตามวรรคหนึ่งต้องอยู่ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังตามหมวดนี้ด้วย

หมวด ๙ **คณะรัฐมนตรี**

มาตรา ๑๗๑ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งและรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกินสามสิบห้าคนประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตามหลักความรับผิดชอบร่วมกัน

นายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๗๒

If there is a transfer or shift of the budget allocated for any item to be used for other items of any government agency or State enterprise, the Government shall report the National Assembly for information every six months.

Section 170. A State agency having income which is not required to be remitted as State revenue shall report the receipt and spending of such money to the Council of Ministers at the lapse of each fiscal year and the Council of Ministers shall report further to the House of Representatives and the Senate.

A spending of income under paragraph one shall be in accordance with the monetary and financial disciplines under this Chapter.

CHAPTER IX

The Council of Ministers

Section 171. The King appoints the Prime Minister and not more than thirty-five other Ministers to constitute the Council of Ministers having the duty to carry out the administration of State affairs with collective accountability.

The Prime Minister must be a member of the House of Representatives appointed under section 172.

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าแปดปีมิได้

มาตรา ๑๗๒ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกตามมาตรา ๑๒๗

การเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรรับรอง

มติของสภาผู้แทนราษฎรที่เห็นชอบด้วยในการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรี ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร การลงมติในกรณีเช่นนี้ให้กระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย

The President of the House of Representatives shall countersign the Royal Command appointing the Prime Minister.

The Prime Minister shall not hold office for more than eight consecutive years.

Section 172. The House of Representatives shall complete its consideration and approval of the person suitable to be appointed as Prime Minister within thirty days as from the day the National Assembly is convoked for the first sitting under section 127.

The nomination of a person who is suitable to be appointed as Prime Minister under paragraph one shall be endorsed by members of the House of Representatives of not less than one-fifth of the total number of the existing members of the House.

The resolution of the House of Representatives approving the appointment of a person as Prime Minister shall be passed by the votes of more than one-half of the total number of the existing members of the House of Representatives. The passing of the resolution in such case shall be by open votes.

มาตรา ๑๗๓ ในกรณีที่พ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มาประชุมเป็นครั้งแรกแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเห็นชอบให้ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสาม ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำความขึ้นกราบบังคมทูลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าวเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดเป็นนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๑๗๔ รัฐมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๑) (๑๒) (๑๓) หรือ (๑๔)
- (๕) ไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีก่อนได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาซึ่งสมาชิกภาพสิ้นสุดลงมาแล้วยังไม่เกินสองปีนับถึงวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี

Section 173. In the case where the period of thirty days as from the date the National Assembly is convoked for the first sitting of members of the House of Representatives has elapsed and no one has been approved for appointment as Prime Minister under section 172 paragraph three, the President of the House of Representatives shall, within fifteen days as from the lapse of such period, present to the King for the issuance of a Royal Command appointing the person who has received the highest votes as Prime Minister.

Section 174. A Minister must possess the qualifications and must not be under any of the prohibitions as follows:

- (1) being of Thai nationality by birth;
- (2) being not less than thirty five years of age;
- (3) having graduated with not lower than a Bachelor's degree or its equivalent;
- (4) not being under any of the prohibitions under section 102 (1), (2), (3), (4), (6), (7), (8), (9), (11), (12), (13) or (14);
- (5) having been discharged for a period of less than five years before the appointment after being sentenced by a judgment to imprisonment, except for an offence committed through negligence or petty offence;
- (6) not being a senator or having been a senator whose membership has terminated for not more than two years up to the date of the appointment as Minister.

มาตรา ๑๗๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

มาตรา ๑๗๖ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาและชี้แจงการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามมาตรา ๗๕ โดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเข้ารับหน้าที่ และเมื่อแถลงนโยบายต่อรัฐสภาแล้วต้องจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติราชการแต่ละปีตามมาตรา ๗๖

ก่อนแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามวรรคหนึ่ง หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีที่เข้ารับหน้าที่จะดำเนินการไปพลางก่อนเพียงเท่าที่จำเป็นก็ได้

Section 175. Before taking office, a Minister must make a solemn declaration before the King in the following words:

“I, (name of the declarer), do solemnly declare that I will be loyal to the King and will faithfully perform my duty in the interests of the country and of the people. I will also uphold and observe the Constitution of the Kingdom of Thailand in every respect.”

Section 176. The Council of Ministers which will assume the administration of State affairs must, within fifteen days as from the date it takes office, state its policies and explanation for an implementation of the directive principles of fundamental State policies under section 75; provided that no vote of confidence shall be passed, and must, after giving such statement, prepare a plan for the administration of State affairs as guideline for the administration of State affairs for each year under section 76.

Before stating policies to the National Assembly under paragraph one, if there occurs a case of importance and necessary urgency which, if left delayed, will affect material benefits of State, the Council of Ministers which has taken office may, for the time being, carry out such acts in so far as it is necessary.

มาตรา ๑๗๗ รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิเข้าประชุมและแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภา และในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภามีมติให้เข้าประชุมในเรื่องใด รัฐมนตรีต้องเข้าร่วมประชุม และให้นำเอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ถ้ารัฐมนตรีผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะเดียวกันด้วย ห้ามมิให้รัฐมนตรีผู้นั้นออกเสียงลงคะแนนในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ หรือการมีส่วนได้เสียในเรื่องนั้น

มาตรา ๑๗๘ ในการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่ได้แถลงไว้ตามมาตรา ๑๗๖ และต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรในหน้าที่ของตน รวมทั้งต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อรัฐสภาในนโยบายทั่วไปของคณะรัฐมนตรี

Section 177. A Minister has the right to attend and give a statement of facts or opinions at a sitting of the House. In the case where the House of Representatives or the Senate has passed a resolution requiring Ministers to attend a sitting for any matter, he shall attend the sitting. The provisions of section 130 governing privileges shall apply *mutatis mutandis*.

In the case where a Minister is a member of the House of Representatives simultaneously, he must, in the sitting of the House of Representatives, abstain from voting in relation to the matter concerning with the holding of his position or the performance of his duty or the matter he has interests therewith.

Section 178. Ministers shall carry out the administration of State affairs in accordance with the provisions of the Constitution, laws and the policies stated under section 176, and shall be accountable individually to the House of Representatives for the performance of their duties and shall also be accountable collectively to the National Assembly for the general policies of the Council of Ministers.

มาตรา ๑๗๙ ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรจะฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา นายกรัฐมนตรีจะแจ้งไปยังประธานรัฐสภาขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ รัฐสภาจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

มาตรา ๑๘๐ รัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๘๒

(๒) อายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(๓) คณะรัฐมนตรีลาออก

ในกรณีที่ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๘๒ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๗) หรือ (๘) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๗๓ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๘๑ คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่ง ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ แต่ในกรณีพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘๐ (๒) คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ได้เท่าที่จำเป็น ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด ดังต่อไปนี้

Section 179. In the case where there is an important problem in the administration of State affairs in regard to which the Council of Ministers deems it advisable to take opinion of members of the House of Representatives and senators, the Prime Minister may give a notice to the President of the National Assembly requesting that a general debate be held at a joint sitting of the National Assembly. In such case, no resolution shall be passed by the National Assembly on the issue put in the debate.

Section 180. Ministers vacate office en masse upon:

- (1) the termination of ministership of the Prime Minister under section 182;
- (2) the expiration of the term or the dissolution of the House of Representatives;
- (3) the resignation of the Council of Ministers.

In the case where the ministership of the Prime Minister terminates under section 182 (1), (2), (3), (4), (5), (7) or (8), the procedure under section 172 and section 173 shall apply *mutatis mutandis*.

Section 181. The outgoing Council of Ministers shall remain in office for carrying out duty until the newly appointed Council of Ministers takes office, but in case of vacation of office under section 180 (2) the Council of Ministers and a Minister is able to carry out any duty as necessary within the following conditions:

(๑) ไม่กระทำการอันเป็นการใช้อำนาจแต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทน เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

(๒) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติให้ใช้จ่ายงบประมาณสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

(๓) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการ หรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป

(๔) ไม่ใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐเพื่อกระทำการใดซึ่งจะมีผลต่อการเลือกตั้ง และไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๔๒ ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(1) refraining from the exercise of power which resulting in the appointment or transfer of government officials holding permanent positions or salaries or of officials of State agency, State enterprise or any enterprise in which the State is a major shareholders or resulting in leaving such persons from the performance of their duties or offices or replacing other persons to replace him except by prior approval of the Election Commission;

(2) refraining from doing an act which resulting in giving of approval to spend budget reserved for emergency or necessity situation except by prior approval of the Election Commission;

(3) refraining from doing an act which resulting in giving approval of work or project or which the forthcoming Council of Ministers may be bound;

(4) refraining from using resources or personnel of State to do an act which may affect the result of a general election, and refraining from the violation of any prohibitions under the rules prescribed by the Election Commission.

Section 182. The ministership of an individual Minister terminates upon:

- (1) death;
- (2) resignation;

(๓) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอกการลงโทษ เว้นแต่เป็นกรณีที่ดียังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอกการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๔) สภาผู้แทนราษฎรมิมติไม่ไว้วางใจตาม มาตรา ๑๕๔ หรือ มาตรา ๑๕๙

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา ๑๗๔

(๖) มีพระบรมราชโองการให้พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี ตามมาตรา ๑๔๓

(๗) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๘ หรือมาตรา ๒๖๙

(๘) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๒๗๔ ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

นอกจากเหตุที่ทำให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามวรรคหนึ่งแล้ว ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลง เมื่อครบกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๗๑ วรรคสี่ ด้วย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๑ และมาตรา ๙๒ มาใช้บังคับกับการสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตาม (๒) (๓) (๕) หรือ (๗) หรือ วรรคสอง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ด้วย

(3) being sentenced by a judgment to imprisonment notwithstanding the suspension of the execution of imprisonment has been granted, except for an offence committed through negligence, a petty offence or a defamation offense;

(4) the passing of a vote of no-confidence by the House of Representatives under section 158 or section 159;

(5) being disqualified or being under any of the prohibitions under section 174;

(6) the issuance of a Royal Command to remove a Minister from office under section 183;

(7) having done an act prohibited by section 267, section 268 or section 269;

(8) being removed from office by a resolution of the Senate under section 274.

Apart from the termination of ministership of individual Minister under paragraph one, the ministership of the Prime Minister terminates upon the lapse of the period under section 171 paragraph four.

The provisions of section 91 and section 92 shall apply to the termination of ministership under (2), (3), (5) or (7) or paragraph two and, in such case, the Election Commission may also refer the matter thereof to the Constitutional Court for decision.

มาตรา ๑๘๓ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ

มาตรา ๑๘๔ ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและการรอกการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสามัญวิสามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติ หรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

Section 183. The King has the prerogative to remove a Minister from his office upon the advice of the Prime Minister.

Section 184. For the purpose of maintaining national or public safety or national economic security, or averting public calamity, the King may issue an Emergency Decree which shall have the force as an Act.

The issuance of an Emergency Decree under paragraph one shall be made only when the Council of Ministers is of the opinion that it is the case of emergency and necessary urgency which is unavoidable.

In the next succeeding sitting of the National Assembly, the Council of Ministers shall submit the Emergency Decree to the National Assembly for its consideration without delay. If it is out of session and it would be a delay to wait for the opening of an ordinary session, the Council of Ministers must proceed to convoke an extraordinary session of the National Assembly in order to consider whether to approve or disapprove the Emergency Decree without delay. If the House of Representatives disapproves it or approves it but the Senate disapproves it and the House of Representatives reaffirms its approval by the votes of not more than one-half of the total number of the existing members of the House, the Emergency Decree shall lapse; provided that it shall not affect any act done during the enforcement of such Emergency Decree.

หากพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่งมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด และพระราชกำหนดนั้นต้องตกไปตามวรรคสาม ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก มีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามติพระราชกำหนดนั้นหรือถ้าวุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติ ให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การพิจารณาพระราชกำหนดของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภาในกรณียืนยันการอนุมัติพระราชกำหนด จะต้องกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภานั้น ๆ

If the Emergency Decree under paragraph one has the effect of amending or repealing any provisions of any Act and such Emergency Decree has lapsed in accordance with paragraph three, the provisions of the Act in force before the amendment or repeal shall continue to be in force as from the day the disapproval of such Emergency Decree is effective.

If the House of Representatives and the Senate approve the Emergency Decree, or if the Senate disapproves it but the House of Representatives reaffirms its approval by the votes of more than one-half of the total number of the existing members of the House, such Emergency Decree shall continue to have the force as an Act.

The Prime Minister shall cause the approval or disapproval of the Emergency Decree to be published in the Government Gazette. In case of disapproval, it shall be effective as from the day following the date of its publication in the Government Gazette.

The consideration of an Emergency Decree by the House of Representatives and the Senate in case of reaffirmation of an Emergency Decree must take place at the first opportunity when such Houses hold their sittings.

มาตรา ๑๔๕ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาจะได้อนุมัติพระราชกำหนดใดตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และให้ประธานแห่งสภานั้นส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นเพื่อวินิจฉัย เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้วให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ส่งความเห็นนั้นมา

เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาได้รับความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รอการพิจารณาพระราชกำหนดนั้นไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลบังคับมาแต่ต้น

Section 185. Before the House of Representatives or the Senate approves an Emergency Decree under section 184 paragraph three, members of the House of Representatives or senators of not less than one-fifth of the total number of the existing members of each House have the right to submit an opinion to the President of the House of which they are members that the Emergency Decree is not in accordance with section 184 paragraph one or paragraph two, and the President of such House shall, within three days as from the date of receipt of such opinion, refer it to the Constitutional Court for decision. After the Constitutional Court has given a decision thereon, it shall notify such decision to the President of the House referring such opinion.

When the President of the House of Representatives or the President of the Senate has received the opinion from members of the House of Representatives or senators under paragraph one, the consideration of such Emergency Decree shall be deferred until the decision of the Constitutional Court under paragraph one has been notified.

In the case where the Constitutional Court decides that any Emergency Decree is not in accordance with section 184 paragraph one or paragraph two, such Emergency Decree shall not have the force of law *ab initio*.

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมด

มาตรา ๑๔๖ ในระหว่างสมัยประชุม ถ้ามีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตราซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

พระราชกำหนดที่ได้ตราขึ้นตามวรรคหนึ่ง จะต้องนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔๗ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

มาตรา ๑๔๘ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการประกาศใช้และเลิกใช้กฎอัยการศึกตามลักษณะและวิธีการตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศใช้กฎอัยการศึกเฉพาะแห่งเป็นการรีบด่วน เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารย่อมกระทำได้ตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก

The decision of the Constitutional Court that an Emergency Decree is not in accordance with section 184 paragraph one or paragraph two, must be given by the votes of not less than two-thirds of the total number of judges of the Constitutional Court.

Section 186. If, during a session, it is necessary to have a law on taxes, duties or currency, which, in the interests of State, requires an urgent and confidential consideration, the King may issue an Emergency Decree which shall have the force as an Act.

The Emergency Decree issued under paragraph one must be submitted to the House of Representatives within three days as from the day following the date of its publication in the Government Gazette, and the provisions of section 184 shall apply *mutatis mutandis*.

Section 187. The King has the prerogative to issue a Royal Decree which is not contrary to the law.

Section 188. The King has the prerogative to declare and lift the martial law in accordance with the conditions and manner under the Martial Law.

In the case where it is necessary to declare the martial law in a certain locality as a matter of urgency, the military authority may do so under the Martial Law.

มาตรา ๑๘๙ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการประกาศสงครามเมื่อได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

มติให้ความเห็นชอบของรัฐสภาต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ในระหว่างที่อายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาในการให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง และการลงมติดังต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภำทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๙๐ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่นกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ

หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย หรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน หรืองบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ในการนี้ รัฐสภาจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องดังกล่าว

Section 189. The King has the prerogative to declare war with the approval of the National Assembly.

The approval resolution of the National Assembly must be passed by the votes of not less than two-thirds of the total number of the existing members of both Houses.

During the expiration of the term or the dissolution of the House of Representatives, the Senate shall perform the function of the National Assembly in giving the approval under paragraph one, and the resolution shall be passed by the votes of not less than two-thirds of the total number of the existing senators.

Section 190. The King has the prerogative to conclude a peace treaty, armistice and other treaties with other countries or international organisations.

A treaty which provides for a change in the Thai territories or the Thai external territories that Thailand has sovereign right or jurisdiction over such territories under any treaty or an international law or requires the enactment of an Act for its implementation or affects immensely to economic or social security of the country or results in the binding of trade, investment budget of the country significantly must be approved by the National Assembly. In such case, the National Assembly must complete its consideration within sixty days as from the date of receipt of such matter.

ก่อนการดำเนินการเพื่อทำหนังสือสัญญากับนานาประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศตามวรรคสอง คณะรัฐมนตรีต้องให้ ข้อมูลและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และต้อง ชี้แจงต่อรัฐสภาเกี่ยวกับหนังสือสัญญานั้น ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรี เสนอกรอบการเจรจาต่อรัฐสภา เพื่อขอความเห็นชอบด้วย

เมื่อลงนามในหนังสือสัญญาตามวรรคสองแล้ว ก่อนที่จะ แสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน คณะรัฐมนตรีต้องให้ประชาชนสามารถ เข้าถึงรายละเอียดของหนังสือสัญญานั้น และในกรณีที่การปฏิบัติ ตามหนังสือสัญญาดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนหรือ ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม คณะรัฐมนตรีต้อง ดำเนินการแก้ไขหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบนั้นอย่างรวดเร็ว เหมาะสม และเป็นธรรม

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและวิธีการจัดทำ หนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคม ของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า หรือการลงทุน อย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งการแก้ไขหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจาก การปฏิบัติตามหนังสือสัญญาดังกล่าวโดยคำนึงถึงความเป็นธรรม ระหว่าง ผู้ที่ได้ประโยชน์กับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติตาม หนังสือสัญญานั้นและประชาชนทั่วไป

ในกรณีที่มิมีปัญหาตามวรรคสอง ให้เป็นอำนาจของศาล รัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัยชี้ขาด โดยให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๑๕๔ (๑) มาใช้บังคับกับการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยอนุโลม

Before the conclusion of a treaty with other countries or international organisations under paragraph two, the Council of Ministers must provide information thereon to the public, conduct public consultation and state information in relevant thereto to the National Assembly. In such case, the Council of Ministers must submit negotiation framework to the National Assembly for approval.

Upon giving signature to the treaty under paragraph two, the Council of Ministers shall, prior to give consent to be bound, facilitate the public to get access to the details of such treaty. In the case where the application of such treaty has affected the public or small and medium entrepreneurs, the Council of Ministers must revise or render remedy to such effects rapidly, expediently and fairly.

There shall be a law determining measure and procedure for the conclusion of a treaty having immense effects to economic or social security of the country or resulting in the binding of trade or investment of the country significantly and the revision or rendering of remedy to the effects of such treaty with due regard to the fairness among the beneficiaries, the affected persons and the general public.

A matter arising from the provisions of paragraph two falls within the jurisdiction of the Constitutional Court and the provisions of section 154 (1) shall apply *mutatis mutandis* to the referring of the matter to the Constitutional Court.

มาตรา ๑๙๑ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษ

มาตรา ๑๙๒ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการถอดถอนฐานันดรศักดิ์และเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา ๑๙๓ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งข้าราชการฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน ตำแหน่งปลัด กระทรวง อธิบดี และเทียบเท่า และทรงให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่กรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย

มาตรา ๑๙๔ ข้าราชการและพนักงานของรัฐซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมีใช้ข้าราชการการเมือง จะเป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นมิได้

มาตรา ๑๙๕ บทกฎหมาย พระราชหัตถเลขา และพระบรมราชโองการอันเกี่ยวกับราชการแผ่นดิน ต้องมีรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้

บทกฎหมายที่ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วหรือถือเสมือนหนึ่งว่าได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยพลัน

Section 191. The King has the prerogative to grant a pardon.

Section 192. The King has the prerogative to remove titles and recall decorations.

Section 193. The King appoints and removes officials in the military service and civil service who hold the positions of Permanent Secretary of State, Director-General and their equivalents except in the case where they vacate office upon death.

Section 194. A government official and a State official holding a permanent position or receiving a salary and not being a political official shall not be a political official or hold other political positions.

Section 195. All laws, Royal Prescripts and Royal Commands relating to State affairs must be countersigned by a Minister unless otherwise provided in this Constitution.

All laws which have been signed or deemed to have been signed by the King shall forthwith be published in the Government Gazette.

มาตรา ๑๙๖ เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรี ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องกำหนดให้จ่ายได้ไม่ก่อนวันเข้ารับหน้าที่

บำเหน็จบำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรีซึ่งพ้นจากตำแหน่ง ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

หมวด ๑๐

ศาล

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๑๙๗ การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปโดยยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

Section 196. Emoluments and other remuneration of Privy Councillors, President and Vice–Presidents of the House of Representatives, President and Vice–Presidents of the Senate, Leader of the Opposition in the House of Representatives, members of the House of Representatives and senators shall be prescribed by the Royal Decree which the provisions thereof must not allow payment prior to the date such persons taking offices.

Gratuities, pensions or other remuneration of Privy Councillors who vacate their office shall be prescribed by the Royal Decree.

CHAPTER X

The Courts

Part 1

General Provisions

Section 197. The trial and adjudication of cases are the power of the Courts, which must be proceeded by justice in accordance with the Constitution and the law and in the name of the King.

ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณาพิพากษา อรรถคดีให้เป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม ตาม รัฐธรรมนูญและกฎหมาย

การโยกย้ายผู้พิพากษาและตุลาการโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้พิพากษาและตุลาการนั้น จะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นการโยกย้ายตามวาระตามที่กฎหมายบัญญัติเป็นการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น เป็นกรณีที่อยู่ในระหว่างถูกดำเนินการทางวินัย หรือตกเป็นจำเลยในคดีอาญา เป็นกรณีที่กระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมในการพิจารณาพิพากษาคดี หรือมีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่นอันไม่อาจก้าวล่วงได้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ผู้พิพากษาและตุลาการจะเป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิได้

มาตรา ๑๙๘ บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ

การตั้งศาลขึ้นใหม่เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งหรือคดีที่มีข้อหาฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะแทนศาลที่มีอยู่ตามกฎหมายสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีนั้น จะกระทำมิได้

การบัญญัติกฎหมายให้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลหรือวิธีพิจารณาเพื่อใช้แก่คดีใดคดีหนึ่งโดยเฉพาะ จะกระทำมิได้

Judges are independent in the trial and adjudication of cases with accurate, rapid and impartial practice in accordance with the Constitution and the law.

The transfer of a judge without his prior consent shall not be permitted except in the case of termly transfer as provided by law, promotion to a higher position, being under a disciplinary action or becoming a defendant in a criminal case, being affected to justice in the trial and adjudication or in case of force majeure or any other inevitable necessity as provided by law.

Judges shall not be political officials or hold political positions.

Section 198. All Courts may be established only by Acts.

A new Court for the trial and adjudication of any particular case or a case of any particular charge in place of the Court existing under the law and having jurisdiction over such case shall not be established.

A law having an effect of changing or amending the law on the organisation of Courts or on judicial procedure for the purpose of its application to a particular case shall not be enacted.

มาตรา ๑๙๙ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น ให้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดโดยคณะกรรมการคณะหนึ่งซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลอื่น และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินสี่คนตามที่กฎหมายบัญญัติเป็นกรรมการ

หลักเกณฑ์การเสนอปัญหาตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๐๐ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้พิพากษาและตุลาการ และทรงให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่กรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย

การแต่งตั้งและการให้ผู้พิพากษาและตุลาการในศาลอื่น นอกจากศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และศาลทหาร พ้นจากตำแหน่ง ตลอดจนอำนาจพิพากษาคดีและวิธีพิจารณาของศาลดังกล่าว ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลนั้น

มาตรา ๒๐๑ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้พิพากษาและตุลาการ ต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

Section 199. In the case where there is a dispute on the competent jurisdiction among the Court of Justice, the Administrative Court, the Military Court or any other Court, it shall be decided by a committee consisting of the President of the Supreme Court of Justice as Chairperson, the President of the Supreme Administrative Court, the President of such other Court and not more than four qualified persons as provided by law as members.

The rules for the submission of the dispute under paragraph one shall be as provided by law.

Section 200. The King appoints and removes judges except in the case of removal from office upon death.

The appointment and removal from office of a judge of any Court other than the Constitutional Court, the Court of Justice, the Administrative Court and the Military Court as well as the adjudicative jurisdiction and procedure of such Courts shall be in accordance with the law on the establishment of such Courts.

Section 201. Before taking office, a judge shall make a solemn declaration before the King in the following words:

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยปราศจากอคติทั้งปวง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชน และความสงบสุขแห่งราชอาณาจักร ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายทุกประการ”

มาตรา ๒๐๒ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้พิพากษาและตุลาการ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ จะนำระบบบัญชีเงินเดือน หรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับมิได้

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐๓ บุคคลจะดำรงตำแหน่งกรรมการใน คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม กรรมการในคณะกรรมการ ตุลาการศาลปกครอง หรือกรรมการในคณะกรรมการตุลาการของ ศาลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นในเวลาเดียวกันมิได้ ทั้งนี้ ไม่ว่า จะเป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

“I, (name of the declarer) do solemnly declare that I will be loyal to His Majesty the King and will faithfully perform my duty in the name of the King without any partiality in the interest of justice, of the people and of the public order of the Kingdom. I will also uphold and observe the democratic regime of government with the King as Head of the State, the Constitution of the Kingdom of Thailand and the law in every respect.”

Section 202. Salaries, emoluments and other benefits of judges shall be as prescribed by law; provided that the system of salary-scale or emoluments applicable to civil servants shall not be applied.

The provisions of paragraph one shall apply to Election Commissioners, Ombudsmen, members of the National Counter Corruption Commission and members of the State Audit Commission *mutatis mutandis*.

Section 203. No person may simultaneously become a member, whether an *ex officio* member or a qualified member, of the Judicial Commission of the Courts of Justice, the Administrative Court or any other Court as provided by law.

ส่วนที่ ๒

ศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๐๔ ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอื่นอีกแปดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวนสามคน

(๒) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวนสองคน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านนิติศาสตร์อย่างแท้จริงและได้รับเลือกตามมาตรา ๒๐๖ จำนวนสองคน

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ หรือสังคมศาสตร์อื่น ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางการบริหารราชการแผ่นดินอย่างแท้จริงและได้รับเลือกตามมาตรา ๒๐๖ จำนวนสองคน

Part 2
The Constitutional Court

Section 204. The Constitutional Court consists of the President and eight judges of the Constitutional Court to be appointed by the King upon advice of the Senate from the following persons:

(1) three judges of the Supreme Court of Justice holding a position of not lower than judge of the Supreme Court of Justice and elected at a general meeting of the Supreme Court of Justice by secret ballot;

(2) two judges of the Supreme Administrative Court elected at a general meeting of the Supreme Administrative Court by secret ballot;

(3) two qualified persons in law who having orientated knowledge and experience in this field and having been selected under section 206;

(4) two qualified persons in political science, public administration or other social sciences who having orientated knowledge and experience in the administration of State affairs and having been selected under section 206.

ในกรณีที่ไม่มีผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุดได้รับเลือกตาม (๑) หรือ (๒) ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณีเลือกบุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๕ และมีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านนิติศาสตร์ที่เหมาะสมจะปฏิบัติหน้าที่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตาม (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี

ให้ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่ง ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนอง พระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๐๕ ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๐๔ (๓) และ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์

In the case where no judge of the Supreme Court of Justice or judge of the Supreme Administrative Court having been elected under (1) or (2), the Supreme Court of Justice or the Supreme Administrative Court, as the case may be, shall elect, at its general meeting, other persons whom qualified and not being under the prohibitions provided in section 205, having orientated knowledge and experience in law and suitable for the performance of the duty as judges of the Constitutional Court to be judges of the Constitutional Court under (1) or (2), as the case may be.

The elected persons under paragraph one shall hold a meeting and elect one among themselves to be the President of the Constitutional Court and notify the result to the President of the Senate accordingly.

The President of the Senate shall countersign the Royal Command appointing the President and judges of the Constitutional Court.

Section 205. The qualified persons under section 204 (3) and (4) shall possess the qualifications and shall not be under any of the prohibitions as follows:

- (1) being of Thai nationality by birth;
- (2) being not less than forty five years of age;

(๓) เคยเป็นรัฐมนตรี ตุลาการพระธรรมนูญในศาลทหารสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุด อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วยราชการที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดี หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ หรือเคยเป็นทนายความที่ประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องไม่น้อยกว่าสามสิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ

(๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๐ หรือ มาตรา ๑๐๒

(๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๑๓) หรือ (๑๔)

(๕) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) ไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง ในระยะสามปีก่อนดำรงตำแหน่ง

(๗) ไม่เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(3) having been a Minister, a judge of the Supreme Military Court, an Election Commissioner, an Ombudsman, a member of the National Counter Corruption Commission, a member of the State Audit Commission or a member of the National Human Rights Commission, or having served in a position of not lower than Deputy Prosecutor General, Director-General or a person holding an administrative position in a government agency having administrative power equivalent to Director-General, or holding an academic position of not lower than Professor or having been a lawyer practicing legal profession regularly and continuously for not less than thirty years up to the date of nomination;

(4) not being under any of the prohibitions under section 100 or section 102 (1), (2), (4), (5), (6), (7), (13) or (14);

(5) not being a member of the House of Representatives, senator, political official, member of a local assembly or local administrator;

(6) not being or having been a member or holder of other position of a political party over the period of three years preceding the taking of office;

(7) not being an Election Commissioner, an Ombudsman, a member of the National Counter Corruption Commission, a member of the State Audit Commission or a member of the National Human Rights Commission.

มาตรา ๒๐๖ การสรรหาและการเลือกตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๐๔ (๓) และ (๔) ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร และ ประธานองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน เป็นกรรมการ ทำหน้าที่สรรหาและคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๐๔ (๓) และ (๔) ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ มีเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว แล้วให้ เสนอรายชื่อผู้ได้รับเลือกพร้อมความยินยอมของผู้นั้นต่อประธาน วุฒิสภา มติในการคัดเลือกดังกล่าวต้องลงคะแนนโดยเปิดเผยและ ต้องมีคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่า ที่มีอยู่ ในกรณีที่ไม่มีกรรมการในตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ากรรมการที่เหลืออยู่นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วย กรรมการที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๑๓ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

Section 206. The selection and election of judges of the Constitutional Court under section 204 (3) and (4) shall be proceeded as follows:

(1) there shall be a Selective Committee for Judges of the Constitutional Court consisting of the President of the Supreme Court of Justice, the President of the Supreme Administrative Court, the President of the House of Representatives, the Leader of the Opposition in the House of Representatives and the President of the Constitutional independent organisations whom elected among themselves to be one in number, as members. The Selective Committee must complete the selection under section 204 (3) and (4) within thirty days as from the date a ground for the selection occurs and then nominates the selected persons, with their consents, to the President of the Senate. The selection resolution shall be by open votes and passed by the votes of not less than two-thirds of the total number of the existing members of the Selective Committee. In the case where there is no member in any position or a member is unable to perform his duty and the number of the remaining members is not less than one-half thereof, the Selective Committee shall consist of the remaining members; provided that the provisions of section 113 paragraph two shall apply *mutatis mutandis*;

(๒) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับการคัดเลือกตาม (๑) ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ การลงมติให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ ในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป ในกรณีที่วุฒิสภาไม่เห็นชอบในรายชื่อใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ส่งรายชื่อนั้นกลับไปยังคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการสรรหาใหม่ หากคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่เห็นด้วยกับวุฒิสภาและมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนเอกฉันท์ ให้ส่งรายชื่อนั้นให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป แต่ถ้ามติที่ยืนยันตามมติเดิมไม่เป็นเอกฉันท์ ให้เริ่มกระบวนการสรรหาใหม่ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุให้ต้องดำเนินการดังกล่าว

ในกรณีที่ไม้อาจสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๑) ได้ภายในเวลาที่กำหนด ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาแต่งตั้งผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนสามคน และให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวนสองคน เป็นกรรมการสรรหาเพื่อดำเนินการตาม (๑) แทน

(2) the President of the Senate shall convoke a sitting of the Senate for the passing of approval resolution to the selected persons under (1) within thirty days as from the date of receipt of the nomination. A resolution shall be made by secret ballot. In case of approval resolution, the President of the Senate shall tender the nominated persons to the King for His appointment. In the case where the Senate disapproves the nomination, whether wholly or partly, it shall be returned to the Selective Committee for reselection. In such case, if the Selective Committee disagrees with the Senate and reaffirms its resolution unanimously, the names of the selected person shall be nominated to the President of the Senate to present to the King for His appointment, but if the reaffirmation is not passed by unanimous resolution, the reselection shall be commenced and it shall complete within thirty days as from the date a ground for the selection occurs.

If it is unable to complete the selection under (1) within the specified period by any cause, the Supreme Court of Justice shall, at its general meeting, appoint three judges of the Supreme Court of Justice holding a position of not lower than a judge of the Supreme Court of Justice and the Supreme Administrative Court shall, at its general meeting, appoint two judges of the Supreme Administrative Court to be members of the Selective Committee for the carrying out the duty under (1).

มาตรา ๒๐๗ ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้อง

(๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานของรัฐ

(๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๔) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเลือกบุคคล หรือวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) โดยได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ผู้ได้รับเลือกจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อตนได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระดังกล่าวแล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบ แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยรับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๔ และมาตรา ๒๐๖ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับ

Section 207. The President and judges of the Constitutional Court shall not:

(1) be a government official holding a permanent position or receiving a salary;

(2) be an official or employee of a State agency, State enterprise or local government organisation or a director or adviser of a State enterprise or State agency;

(3) hold any position in a partnership, a company or an organisation carrying out business with a view to sharing profits or incomes, or be an employee of any person;

(4) engage in any independent profession.

In the case where the general meeting of the Supreme Court of Justice or of the Supreme Administrative Court or the Senate, has approved the person in (1), (2), (3) or (4) with the consent of that person, the selected person can commence the performance of duty only when he has resigned from the position in (1), (2) or (3) or has satisfied that his engagement in such independent profession has ceased to exist. This must be done within fifteen days as from the date of the selection or approval. If such person has not resigned or has not ceased to engage in the independent profession within the specified period, it shall be deemed that that person has never been selected or approved to be a judge of the Constitutional Court and the provisions of section 204 and section 206, as the case may be, shall apply.

มาตรา ๒๐๘ ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีวาระการดำรงตำแหน่งเก้าปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเป็นเจ้าพนักงานในการยุติธรรมตามกฎหมาย

มาตรา ๒๐๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๕
- (๕) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๐๗
- (๖) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๒๗๔ ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

Section 208. The President and judges of the Constitutional Court shall hold office for nine years as from the date of their appointment by the King and shall hold office for only one term.

The outgoing President and judges of the Constitutional Court shall remain in office to perform duty until the newly appointed President and judges of the Constitutional Court take office.

The President and judges of the Constitutional Court shall be judicial officials under the law.

Section 209. In addition to the vacation of office upon the expiration of term, the President and judges of the Constitutional Court vacate office upon:

- (1) death;
- (2) being of seventy years of age;
- (3) resignation;
- (4) being disqualified or being under any of the prohibitions under section 205;
- (5) having done an act in violation of section 207;
- (6) the Senate passing a resolution under section 274 for the removal from office;

(๗) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอกการลงโทษ เว้นแต่เป็นกรณีที่ดียังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอกการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ภายใต้บังคับมาตรา ๒๑๖

มาตรา ๒๑๐ ในกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งตามวาระพร้อมกันทั้งหมด ให้เริ่มดำเนินการตามมาตรา ๒๐๔ และมาตรา ๒๐๖ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งนอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๐๔ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

(7) being sentenced by a judgment to imprisonment notwithstanding the suspension of the execution of imprisonment has been granted, except for an offence committed through negligence, a petty offence or a defamation offense.

When a case under paragraph one occurs, the remaining judges shall continue to perform their duties subject to section 216.

Section 210. In the case where the President and judges of the Constitutional Court vacate office en masse at the expiration of term, the proceedings under section 204 and section 206 shall be taken within thirty days as from the date of the vacation of office.

In the case where the President and judges of the Constitutional Court vacate office otherwise than in the case under paragraph one, the following proceedings shall be taken:

(1) in the case of the judge of the Constitutional Court who was selected at the general meeting of the Supreme Court of Justice, the proceedings under section 204 shall complete within thirty days as from the date of the vacation of office;

(๒) ในกรณีที่เป็นการตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดให้ดำเนินการตาม มาตรา ๒๐๔ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่เป็นการตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๐๔ (๓) หรือ (๔) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๐๖ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนนอกสมัยประชุมของรัฐสภา ให้ดำเนินการตาม มาตรา ๒๐๖ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมของรัฐสภา

ในกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่ง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๔ วรรคสาม มาใช้บังคับ

(2) in the case of the judge of the Constitutional Court who was selected at the general meeting of the Supreme Administrative Court, the proceedings under section 204 shall complete within thirty days as from the date of the vacation of office;

(3) in the case of the judges of the Constitutional Court under section 204 (3) or (4), the proceedings under section 206 shall complete within thirty days as from the date of the vacation office.

In the case where some or all judges of the Constitutional Court vacate office out of a session of the National Assembly, the proceedings under section 206 shall be taken within thirty days as from the date of the opening of a session of the National Assembly.

In the case where the President of the Constitutional Court vacates office, the provisions of section 204 paragraph three shall apply.

มาตรา ๒๑๑ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มี คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้นให้ศาลส่ง ความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณา วินิจฉัย ในระหว่างนั้นให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้ แต่ให้ รอกการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาล รัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตาม วรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญจะไม่ รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่ กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว

มาตรา ๒๑๒ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อมี คำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้

Section 211. In the application of the provisions of any law to any case, if the Court by itself is of the opinion that, or a party to the case raises an objection with reasons that, the provisions of such law fall within the provisions of section 6 and there has not yet been a decision of the Constitutional Court on such provisions, the Court shall submit, in the course of official service, its opinion to the Constitutional Court for consideration and decision. During such period, the Court may continue the trial, but the adjudication to the case shall be suspended until the Constitutional Court has made its decision.

In the case where the Constitutional Court is of the opinion that the objection of a party under paragraph one is not essential for decision, the Constitutional Court may refuse to accept the case for consideration.

The decision of the Constitutional Court shall apply to all cases but shall not affect final judgments of the Courts.

Section 212. A person whose rights and liberties recognised by this Constitution are violated, has the right to submit a motion to the Constitutional Court for its a decision as to whether the provisions of the law are contrary to or inconsistent with the Constitution.

การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๑๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย

มาตรา ๒๑๔ ในกรณีที่มีความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่มีใช้ศาลตั้งแต่สององค์กรขึ้นไป ให้ประธานรัฐสภา นายกรัฐมนตรี หรือองค์กรนั้น เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

The exercise of right under paragraph one must be in the case of unable to exercise the right by other means as provided in the organic law on rules and procedure of the Constitutional Court;

Section 213. In the performance of duty, the Constitutional Court shall have the power to demand documents or relevant evidence from any person or summon any person to give statements of fact as well as request inquiry officials, a government agency, State agency, State enterprise or local government organisation to carry out any act for the purpose of its consideration.

The Constitutional Court shall have the power to appoint a person or a group of persons to carry out duty as entrusted.

Section 214. In the case where a dispute arises as to the power and duty among the National Assembly, the Council of Ministers or the Constitutional organisation other than the Courts and such dispute arises between two or more of such organisations, the President of the National Assembly, the Prime Minister, or such organisation shall submit a matter together with its opinion to the Constitutional Court for decision.

มาตรา ๒๑๕ ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าเรื่องใดหรือประเด็นใดที่ได้มีการเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา เป็นเรื่องหรือประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยพิจารณาวินิจฉัยแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องหรือประเด็นดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

มาตรา ๒๑๖ องค์คณะของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการนั่งพิจารณาและในการทำคำวินิจฉัย ต้องประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่าห้าคน คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่จะมีบัญญัติเป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนจะต้องทำความเข้าใจในการวินิจฉัยในส่วนของตนพร้อมแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุมก่อนการลงมติ

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและความเห็นในการวินิจฉัยของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคน ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอย่างน้อยต้องประกอบด้วยความเป็นมาหรือคำกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการพิจารณาเหตุผลในการวินิจฉัยในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาดมีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ

Section 215. In the case where the Constitutional Court is of the opinion that a matter or issue submitted for its consideration has been decided, the Constitutional Court may refuse to accept such matter or issue for consideration.

Section 216. The quorum of judges of the Constitutional Court for hearing and rendering a decision shall consist of not less than five judges. The decision of the Constitutional Court shall be made by a majority of votes, unless otherwise provided in this Constitution.

Every judge of the Constitutional Court who constitutes a quorum shall give a decision on his own part and make an oral statement to the meeting before passing a resolution.

The decisions of the Constitutional Court and all judges thereof shall be published in the Government Gazette.

The decision of the Constitutional Court must at least consist of the background or allegation, summary of facts obtained from hearings, reasons for the decision on questions of fact and questions of law and the provisions of the Constitution and the law invoked and resorted to.

The decision of the Constitutional Court shall be deemed final and binding on the National Assembly, Council of Ministers, Courts and other State organs.

วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๑๗ ศาลรัฐธรรมนูญมีหน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญ

การแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญต้องมาจากการเสนอของประธานศาลรัฐธรรมนูญและได้รับความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามที่กฎหมายบัญญัติ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๓

ศาลยุติธรรม

มาตรา ๒๑๘ ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น

The rules and procedure of the Constitutional Court shall be in accordance with the organic law on rules and procedure of the Constitutional Court.

Section 217. The Constitutional Court shall have its autonomous secretariat, with the Secretary-General of the Office of the Constitutional Court as the superintendent responsible directly to the President of the Constitutional Court.

A person to be appointed as the Secretary-General of the Office of the Constitutional Court must be nominated by the President of the Constitutional Court with approval of judges of the Constitutional Court as provided by law.

The Office of the Constitutional Court shall have autonomy in its personnel administration, budget and other activities as provided by law.

Part 3

Courts of Justice

Section 218. The Courts of Justice have the power to try and adjudicate all cases except those specified by this Constitution or the law to be within the jurisdiction of other Courts.

มาตรา ๒๑๙ ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น

ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้เสนอต่อศาลฎีกาได้โดยตรง และคดีที่อุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ ตามที่กฎหมายบัญญัติ เว้นแต่เป็นกรณีที่ศาลฎีกาเห็นว่าข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่อุทธรณ์หรือฎีกานั้นจะไม่ใช่สาระอันควรแก่การพิจารณา ศาลฎีกามีอำนาจไม่รับคดีไว้พิจารณาพิพากษาได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด

ให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และให้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ทั้งนี้ วิธีพิจารณาและวินิจฉัยคดีให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด โดยต้องใช้ระบบไต่สวนและเป็นไปโดยรวดเร็ว

Section 219. There shall be three levels of Courts of Justice, viz, Courts of First Instance, Courts of Appeal and the Supreme Court of Justice, except otherwise provided by this Constitution or other laws.

The Supreme Court of Justice has the power to try and adjudicate cases provided by the Constitution or the law to submit directly to the Supreme Court of Justice and appeals against judgments or orders of Courts of First Instance or Courts of Appeal as provided by law, except where the Supreme Court of Justice is of the opinion that the question of law or the question of fact of the such appeals is not essential for decision, it has the power to refuse the acceptance of such cases for consideration in accordance with the rule provided by its general meeting.

The Supreme Court of Justice has the power to try and adjudicate the election related cases and the suspension of the right to vote at an election of members of the House of Representatives and acquisition of senators, and the Court of Appeal has the power to try and adjudicate the election related cases and the suspension of the right to vote at an election of members of a local assembly or local administrators; provided that, the rules and procedure for trial and adjudication of such cases shall base upon inquisitorial system in accordance with the rules and procedure provided by a general meeting of the Supreme Court of Justice and shall be conducted without delay.

ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา โดยองค์คณะผู้พิพากษาประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโส ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนเก้าคน ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับ และให้เลือกเป็นรายคดี

อำนาจหน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้และในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๒๒๐ การแต่งตั้งและการให้ผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมพ้นจากตำแหน่ง ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมก่อน แล้วจึงนำความกราบบังคมทูล

การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษผู้พิพากษาในศาลยุติธรรม ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ในการนี้ให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชั้นศาลละหนึ่งคณะ เพื่อเสนอความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว เพื่อประกอบการพิจารณา

There shall be in the Supreme Court of Justice a Criminal Division for Persons Holding Political Positions, the quorum of which consists of nine judges of the Supreme Court of Justice holding a position of not lower than judge of the Supreme Court of Justice or senior judges having held a position of not lower than judge of the Supreme Court of Justice whom elected at a general meeting of the Supreme Court of Justice by secret ballot and on a case-by-case basis.

The competence of the Supreme Court of Justices Criminal Division for Persons Holding Political Positions and the criminal procedure for such persons shall be as provided by this Constitution and the organic law on criminal procedure for persons holding political positions.

Section 220. The appointment and removal from office of a judge of a Court of Justice must be approved by the Judicial Commission of the Courts of Justice before they are tendered to the King.

The promotion, increase salaries and punishment of judges of the Courts of Justice must be approved by the Judicial Commission of the Courts of Justice. In such case, the Judicial Commission of the Courts of Justice shall appoint a sub-committee in each level of Courts for rendering opinion thereon for its consideration.

การให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการ ศาลยุติธรรมตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถและพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลดังกล่าวด้วย เป็นสำคัญ

มาตรา ๒๒๑ คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ประธานศาลฎีกาเป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละชั้นศาล ได้แก่ ศาลฎีกาหกคน ศาลอุทธรณ์สี่คน และศาลชั้นต้นสองคน ซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล และได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสองคน ซึ่งไม่เป็นข้าราชการตุลาการ และได้รับเลือกจากวุฒิสภา

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และวิธีการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

In giving approval of the Judicial Commission of the Courts of Justice under paragraph one and paragraph two, regard shall be had to knowledge, competency and moral behaviour of such person.

Section 221. The Judicial Commission of the Courts of Justice consists of the following persons:

(1) President of the Supreme Court of Justice as Chairperson;

(2) qualified members of all levels of Courts, viz, six members from the Supreme Court of Justice, four members from the Courts of Appeal, and two members from the Courts of First Instance, who are judges of each level of Courts and elected by judicial officials of all levels of Courts;

(3) two qualified members who are not judicial officials and elected by the Senate.

The qualifications, prohibitions and procedure for the election of the qualified members shall be in accordance with the provisions of law.

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง (๓) หรือมีแต่ไม่ครบสองคน ถ้าคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนเห็นว่ามีเรื่องเร่งด่วนที่ต้องให้ความเห็นชอบ ให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมจำนวนดังกล่าวเป็นองค์ประกอบและองค์ประชุมพิจารณาเรื่องเร่งด่วนนั้นได้

มาตรา ๒๒๒ ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา

การแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ต้องมาจากการเสนอของประธานศาลฎีกาและได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามที่กฎหมายบัญญัติ

สำนักงานศาลยุติธรรมมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

In the case where there is no qualified member under paragraph one (3) or the number of such members is less than two and if not less than seven members of the Judicial Commission of the Courts of Justice are of the opinion that there is an urgent matter to be approved, the said number of the members of the Judicial Commission of the Courts of Justice shall constitute a quorum to consider such urgent matter.

Section 222. The Courts of Justice shall have an autonomous secretariat, with the Secretary-General of the Office of the Courts of Justice as the superintendent responsible directly to the President of the Supreme Court of Justice.

A person to be appointed as the Secretary-General of the Office of the Courts of Justice must be nominated by the President of the Supreme Court of Justice with approval of the Judicial Commission of the Courts of Justice as provided by law.

The Office of the Courts of Justice shall have autonomy in its personnel administration, budget and other activities, as provided by law.

ส่วนที่ ๔

ศาลปกครอง

มาตรา ๒๒๓ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน อันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมาย หรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้ง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาเรื่องที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง

อำนาจศาลปกครองตามวรรคหนึ่งไม่รวมถึงการวินิจฉัยชี้ขาดขององค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญขององค์กรตามรัฐธรรมนูญนั้น

Part 4
Administrative Courts

Section 223. Administrative Courts have the power to try and adjudicate cases of dispute between a government agency, State agency, State enterprise, local government organisation or Constitutional organisation, or between State officials and private individual, or between a government agency, State agency, State enterprise, local government organisation or Constitutional organisation, or among State officials themselves, as a consequence of the exercise of an administrative power provided by law, or of the carrying out of an administrative act of a government agency, State agency, State enterprise, local government organisation, Constitutional organisation or State officials, as provided by law, as well as to try and adjudicate matters prescribed by the Constitution or the law to be under the jurisdiction of the Administrative Courts.

The jurisdiction of the Administrative Courts under paragraph one does not include the adjudication of disputes made by Constitutional organisation as the direct exercise of their powers under the Constitution.

ให้มีศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น และจะมีศาลปกครองชั้นอุทธรณ์ด้วยก็ได้

มาตรา ๒๒๔ การแต่งตั้งและการให้ตุลาการในศาลปกครองพ้นจากตำแหน่ง ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติก่อน แล้วจึงนำความกราบบังคมทูล

ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์และผู้ทรงคุณวุฒิในการบริหารราชการแผ่นดินอาจได้รับแต่งตั้งให้เป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุดได้ การแต่งตั้งให้บุคคลดังกล่าวเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ให้แต่งตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนตุลาการในศาลปกครองสูงสุดทั้งหมด และต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการ ศาลปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติและได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาก่อน แล้วจึงนำความกราบบังคมทูล

การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษตุลาการในศาลปกครอง ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติ

ตุลาการศาลปกครองในชั้นศาลใดจะมีจำนวนเท่าใดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองกำหนด

There shall be the Supreme Administrative Court and Administrative Courts of First Instance, and there may also be the Appellate Administrative Court.

Section 224. The appointment and removal from office of an administrative judge must be approved by the Judicial Commission of the Administrative Courts as provided by law before they are tendered to the King.

Qualified persons in the field of law or the administration of State affairs may be appointed as judges of the Supreme Administrative Court. Such appointment shall be made in the number of not less than one-third of the total number of judges of the Supreme Administrative Court and must be approved by the Judicial Commission of the Administrative Courts as provided by law and by the Senate before it is tendered to the King.

The promotion, increase of salaries and punishment of administrative judges must be approved by the Judicial Commission of the Administrative Courts as provided by law.

The number of administrative judges in each level of the Courts shall be as prescribed by the Judicial Commission of the Administrative Courts.

มาตรา ๒๒๕ การแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองให้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดนั้น เมื่อได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองและวุฒิสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป

มาตรา ๒๒๖ คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

- (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคนซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครองและได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองด้วยตนเอง
- (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภาสองคน และจากคณะรัฐมนตรีอีกหนึ่งคน

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และวิธีการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง (๓) หรือมีแต่ไม่ครบสามคน ถ้าคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองจำนวนไม่น้อยกว่าหกคนเห็นว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องให้ความเห็นชอบ ให้คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองจำนวนดังกล่าวเป็นองค์ประกอบและองค์ประชุมพิจารณาเรื่องเร่งด่วนนั้นได้

Section 225. The appointment of an administrative judge as President of the Supreme Administrative Court, shall, when already approved by the Judicial Commission of the Administrative Courts and the Senate, be tendered by the Prime Minister to the King for appointment.

Section 226. The Judicial Commission of the Administrative Courts consists of the following persons:

- (1) President of the Supreme Administrative Court as Chairperson;
- (2) nine qualified members who are administrative judges and elected by administrative judges among themselves;
- (3) three qualified members, two of whom are elected by the Senate and the other by the Council of Ministers.

The qualifications, prohibitions and procedure for the election of the qualified members shall be in accordance with the provisions of law.

In the case where there is no qualified member under paragraph one (3) or the number of such members is less than three and if not less than six members of the Judicial Commission of the Administrative Courts are of the opinion that there is an urgent matter to be approved, the said number of the members of the Judicial Commission of the Administrative Courts shall constitute a quorum to consider such urgent matter.

มาตรา ๒๒๗ ศาลปกครองมีหน่วยธุรการของศาลปกครองที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลปกครองสูงสุด

การแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ต้องมาจากการเสนอของประธานศาลปกครองสูงสุดและได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติ

สำนักงานศาลปกครองมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๕

ศาลทหาร

มาตรา ๒๒๘ ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาซึ่งผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารและคดีอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การแต่งตั้งและการให้ตุลาการศาลทหารพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

Section 227. The Administrative Courts shall have an autonomous secretariat, with the Secretary-General of the Office of the Administrative Courts as the superintendent responsible directly to the President of the Supreme Administrative Courts.

A person to be appointed as the Secretary-General of the Office of the Administrative Courts must be nominated by the President of the Supreme Administrative Courts with approval of the Judicial Commission of Administrative Courts as provided by law.

The Office of the Administrative Courts shall have autonomy in its personnel administration, budget and other activities as provided by law.

Part 5

Military Courts

Section 228. Military Courts have the power to try and adjudicate the cases which offenders are subjected to the jurisdiction of the Military Courts and other cases, as provided by law.

The appointment and removal from office of military judges shall be as provided by law.

หมวด ๑๑
องค์กรตามรัฐธรรมนูญ

ส่วนที่ ๑
องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

---

๑. คณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๒๙ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกสี่คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๓๐ กรรมการการเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

CHAPTER XI
Constitutional Organisation

Part 1
Independent Organisations

---

1. The Election Commission

Section 229. The Election Commission consists of a Chairperson and other four Commissioners appointed, by the King with the advice of the Senate, from persons of apparent political impartiality and integrity.

The President of the Senate shall countersign the Royal Command appointing the Chairperson and Commissioners under paragraph one.

Section 230. An Election Commissioner shall have the qualifications and shall not be under any prohibition as follows:

- (1) being of not less than forty years of age;
- (2) having graduated with not lower than a Bachelor's degree or its equivalent;

(๓) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๕
 (๑) (๔) (๕) และ (๖)

(๔) ไม่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดิน
 กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการ
 ตรวจสอบเงินแผ่นดิน หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๗ มาใช้บังคับกับกรรมการ
 การเลือกตั้งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓๑ การสรรหาและการเลือกประธานกรรมการ
 และกรรมการการเลือกตั้ง ให้ดำเนินการดังนี้

(3) having qualifications and not being under any of the prohibitions under section 205 or section 205 (1), (4), (5) and (6);

(4) not being a judge of the Constitutional Court, an Ombudsman, a member of the National Counter Corruption Commission, a member of the State Audit Commission or a member of the National Human Right Commission.

The provisions of section 207 shall also apply *mutatis mutandis* to the Election Commissioner.

Section 231. The selection and election of Chairperson and Election Commissioners shall be proceeded as follows:

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง จำนวนเจ็ดคน ซึ่งประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร บุคคลซึ่ง ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา คัดเลือกจำนวนหนึ่งคน และบุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ ทำหน้าที่สรรหาผู้มีคุณสมบัติตาม มาตรา ๒๓๐ ซึ่งสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวนสามคน เสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น มติในการสรรหาดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ในกรณีที่ไม่มีกรรมการในตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ากรรมการที่เหลืออยู่นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๑๓ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(1) there shall be a Selective Committee of seven members consisting of the President of the Supreme Court of Justice, the President of the Constitutional Court, the President of the Supreme Administrative Court, the President of the House of Representatives, the Leader of the Opposition in the House of Representatives, a person selected at a general meeting of the Supreme Court of Justice and a person selected at a general meeting of the Supreme Administrative Court as members to be in charge of the selection and nomination of three persons, who have the qualifications under section 230 and suitable to be Election Commissioners, to the President of the Senate upon their consents. The selection resolution shall be passed by the votes of not less than two-thirds of the total number of the existing members of the Selective Committee. In the case where there is no member in any position or a member is unable to perform his duty and the number of the remaining members is not less than one-half thereof, the Selective Committee shall consist of the remaining members; provided that the provisions of section 113 paragraph two shall apply *mutatis mutandis*;

บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเลือกตามวรรคหนึ่ง ต้องมิใช่ผู้พิพากษาหรือตุลาการ และต้องไม่เป็นกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่นในขณะเดียวกัน

(๒) ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาสรรหาผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๓๐ ซึ่งสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งจำนวนสองคนเสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้นั้น

(๓) การสรรหาตาม (๑) และ (๒) ให้กระทำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุที่ทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ในกรณีที่มีเหตุที่ทำให้ไม่อาจดำเนินการสรรหาได้ภายในเวลาที่กำหนดหรือไม่อาจสรรหาได้ครบจำนวนภายในเวลาที่กำหนดตาม (๑) ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาสรรหาแทนจนครบจำนวนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดตาม (๑)

(๔) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ

Persons selected by the Supreme Court of Justice and the Supreme Administrative Court at their general meeting under paragraph one shall not be judges and shall not be members of the Selective Committee for other Constitutional organisations simultaneously.

(2) the Supreme Court of Justice shall, at its general meeting, consider and select two persons who have qualifications under section 230 and suitable to be Election Commissioners for making nomination to the President of the Senate upon their consents;

(3) the selection under (1) and (2) shall be made within thirty days as from the date when a ground for the section of persons to be in such office occurs. In the case where it is unable to make nomination within specified period, or unable to make nomination in the complete number within the period specified in (1), the Supreme Court of Justice shall, at its general meeting, make selection to obtain the complete number within fifteen days as from the date of the expiration of the nomination time under (1);

(4) the President of the Senate shall convoke the Senate for passing a resolution, by secret ballot, approving the nominated persons under (1), (2) and (3);

(๕) ในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบให้ดำเนินการตาม (๖) แต่ถ้าวุฒิสภาไม่เห็นชอบในรายชื่อใด ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ส่งรายชื่อนั้นกลับไปยังคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง หรือที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา แล้วแต่กรณี เพื่อให้ดำเนินการสรรหาใหม่ หากคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งหรือที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ไม่เห็นด้วยกับวุฒิสภา และมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนเอกฉันท์หรือด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการต่อไปตาม (๖) แต่ถ้ามติที่ยืนยันตามมติเดิมไม่เป็นเอกฉันท์หรือไม่ได้คะแนนตามที่กำหนด ให้เริ่มกระบวนการสรรหาใหม่ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มติให้ต้องดำเนินการดังกล่าว

(๖) ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบตาม (๔) หรือ (๕) ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการการเลือกตั้ง และแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ และให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป

มาตรา ๒๓๒ กรรมการการเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

(5) in the case where the Senate approves the nomination, the proceedings under (6) shall be proceeded, but in the case where the Senate disapproves the nomination, whether wholly or partly, it shall be returned to the Selective Committee or the Supreme Court of Justice, at its general meeting, for reselection. In such case, if the Selective Committee or the Supreme Court of Justice, at its general meeting, disagrees with the Senate and reaffirms its resolution unanimously or by the votes of not less than two-thirds of the general meeting of the Supreme Court of Justice, as the case may be, the proceedings (6) shall be proceeded, but in the case where the reaffirmation is not passed unanimously or by the votes of less than the required number, the reselection shall be commenced and it shall complete within thirty days as from the date a ground for the selection occurs.

(6) the person approved under (4) or (5) shall meet and elect among themselves to be Chairperson of the Election Commission and, then, notify the President of the Senate of the result. The President of the Senate shall tender to the King for further appointment.

Section 232. Election Commissioners shall hold office for a term of seven years as from the date of their appointment by the King and shall serve for only one term.

กรรมการการเลือกตั้งซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการการเลือกตั้งซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๙ (๑) (๒) (๓) (๕) (๖) (๗) และการขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๓๐ มาใช้บังคับกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการการเลือกตั้งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาว่ากรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๓๐ และให้ประธานรัฐสภาส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยไปยังประธานรัฐสภาและประธานกรรมการการเลือกตั้ง

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๒ มาใช้บังคับกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการการเลือกตั้งด้วยโดยอนุโลม

The Election Commissioners who vacate office upon the expiration of the term shall remain in office to continue to perform their duties until the newly appointed Election Commissioners take office.

The provisions of section 209 (1), (2), (3), (5), (6), (7) and the disqualifications and the prohibitions under section 230 shall also apply mutatis mutandis to the vacation of office of Election Commissioners.

Section 233. Members of the House of Representatives, senators, or members of both Houses of not less than one-tenth of the total number of the existing members of the two Houses have the right to lodge with the President of the National Assembly a complaint that any Election Commissioner is disqualified or is under any of the prohibitions or has acted in contravention of any of the prohibitions under section 230 and the President shall refer that complaint, within three days as from the date of receipt of the complaint, to the Constitutional Court for its decision.

When the Constitutional Court has passed a decision, it shall notify the President of the National Assembly and the Chairperson of the Election Commission of such decision.

The provisions of section 92 shall also apply mutatis mutandis to the vacation of office of Election Commissioners.

มาตรา ๒๓๔ ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งตามวาระพร้อมกันทั้งคณะ ให้ดำเนินการสรรหาตาม มาตรา ๒๓๑ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหาตาม มาตรา ๒๓๑ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว และให้ ผู้ได้รับความเห็นชอบอยู่ในตำแหน่งเพื่าวาระที่เหลืออยู่ ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๓๕ คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุม และดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งหรือการสรรหาสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหาร ท้องถิ่น แล้วแต่กรณี รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไป โดยสุจริตและเที่ยงธรรม

ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่า ด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และเป็น นายทะเบียนพรรคการเมือง

Section 234. In the case where the Election Commissioners have vacated office en masse at the expiration of term, the selective process under section 231 shall be taken within ninety days as from the date of the vacation.

In the case where Election Commissioners vacate office for any reason other than the expiration of term, the selection process under section 231 shall be completed within sixty days as from the date in which the reason has occurred, and the approved person shall serve only for the remainder of the term of the replaced Commissioners.

Section 235. The Election Commission shall control and hold, or cause to be held, an election of members of the House of Representatives, senators, members of a local assembly and local administrators, as the case may be, including the voting in a referendum for the purpose of rendering it to proceed in an honest and fair manner.

The Chairperson of the Election Commission shall have the charge and control of the execution of the organic law on election of members of the House of Representatives and acquisition of senators, the organic law on political parties, the organic law on Election Commission, the organic law on referendum and the law on election of members of local assemblies or local administrators and shall be the political-party registrar.

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๓๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ออกประกาศหรือวางระเบียบกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามกฎหมายตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสอง รวมทั้งวางระเบียบเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งและการดำเนินการใด ๆ ของพรรคการเมืองผู้สมัครรับเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการของรัฐในการสนับสนุนให้การเลือกตั้งมีความเสมอภาค และมีโอกาสทัดเทียมกันในการหาเสียงเลือกตั้ง

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับข้อห้ามในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีขณะอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘๑ โดยคำนึงถึงการรักษาประโยชน์ของรัฐ และคำนึงถึงความสุจริต เที่ยงธรรม ความเสมอภาค และโอกาสทัดเทียมกันในการเลือกตั้ง

(๓) กำหนดมาตรการและการควบคุมการบริจาคเงินให้แก่พรรคการเมือง การสนับสนุนทางการเงินโดยรัฐ การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งการตรวจสอบบัญชีทางการเงินของพรรคการเมืองโดยเปิดเผย และการควบคุมการจ่ายเงินหรือรับเงินเพื่อประโยชน์ในการลงคะแนนเลือกตั้ง

There shall be the Office of the Election Commission being an agency having autonomy in its personnel administration, budget and other activities as provided by law.

Section 236. The Election Commission shall have the following powers and duties:

(1) to issue notifications or regulations determining all acts necessary for the execution of the laws referred to in section 235 paragraph two including regulations relating to a launching of election campaigns and any act of political parties, candidates and persons having the right to vote to proceed in an honest and fair manner and determining rules to be complied by State in giving support of fair election and equal opportunity in campaigning;

(2) to lay down regulations determining prohibitions in performance of duties of the Council of Ministers and portfolio Minister under section 181 with due regard to the maintenance of interest of State and to honesty, fairness, equality and equal opportunity in an election;

(3) to determine measures for controlling of a donation of money to political parties, rendering of financial support by State, spending of money of political parties and candidates and auditing publicly of accounts of political parties, and to control a disbursement and receipt of money for benefit in voting at an election;

(๔) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามกฎหมายตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสอง

(๕) สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสอง

(๖) สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๗) ประกาศผลการเลือกตั้ง ผลการสรรหา และผลการออกเสียงประชามติ

(๘) ส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือสนับสนุนองค์การเอกชน ในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

(๙) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

(4) to give orders instructing government officials, officials or employees of a State agency, State enterprise or local government organisation or other State officials to perform all necessary acts under the laws referred to in section 235 paragraph two;

(5) to conduct investigations and inquiries and to make decisions on arising problems or disputes under the laws referred to in section 235 paragraph two;

(6) to order a new election or a new voting at a referendum to be held in any or all polling stations when there occurs convincing evidence that the election or the voting at a referendum in that or those polling stations has not proceeded in an honest and fair manner;

(7) to announce the result of an election and the voting in a referendum;

(8) to promote and support or co-ordinate with government agency, State agency, State enterprise or local government organisation or to support private organisations in giving education to the public on the democratic regime of government with the King as Head of State and the enhancement of public participation in politics;

(9) to perform other acts as provided by law.

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่ การสืบสวน สอบสวน หรือวินิจฉัยชี้ขาด

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งบุคคล คณะบุคคล หรือผู้แทนองค์การเอกชน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย

มาตรา ๒๓๗ ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดกระทำการ ก่อ หรือสนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

In the performance of duties, the Election Commission has the power to summon any relevant document or evidence from any person, or summon any person to give statements as well as to request public prosecutors, inquiry officials, government agencies, State agencies, State enterprises or local government organisations to take action for the purpose of performing duties, investigating, conducting inquiries and passing decisions.

The Election Commission has the power to appoint persons, a group of persons or representatives of private organisations to perform such duties as entrusted.

Section 237. A candidate in an election who commits an act or causes or supports another person to act in violation of the organic law on election of members of the House of Representatives and acquisition of senators or regulations or notifications of the Election Commission which resulting in the election not to be honest and fair, his right to vote at an election shall be suspended under the organic law on election of members of the House of Representatives and acquisition of senators.

ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ และในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิได้คำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง

มาตรา ๒๓๘ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงโดยพลันเมื่อมีกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่ง คัดค้านว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๒) ผู้เข้ารับการสรรหา หรือสมาชิกขององค์กรตามมาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง คัดค้านว่าการสรรหาสมาชิกวุฒิสภานั้นเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

If it appears convincing evidence, through an act of the person under paragraph one, that the President or an executive board of director of a political party connives or neglects at such commission or such commission is known to him but he fails to deter or revise such commission for the maintenance of honest and fair election, it shall be deemed that such political party doing an act for the acquisition of the power to rule the country by means which is not in accordance with the provisions of this Constitution under section 68. In such case, if the Constitutional Court orders to dissolve such political party, the right to vote at an election of the President or the executive board of directors of a political party shall be suspended for the period of five years as from the date such order is made.

Section 238. The Election Commission shall conduct an investigation and inquiry forthwith upon the occurrence of any of the followings;

(1) an objection is made by a voter, a candidate at an election or a political party having its members stand for at an election in any constituency that an election in that constituency is not appropriate or unlawful;

(2) an objection is made by a candidate in the selection or a member of the organisation referred to in section 114 paragraph one that the selection of senators is not appropriate or unlawful;

(๓) ปราบกฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ก่อนได้รับเลือกตั้งหรือสรรหา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ใดได้กระทำการใด ๆ โดยไม่สุจริตเพื่อให้ตนเองได้รับเลือกตั้งหรือสรรหา หรือได้รับเลือกตั้งหรือสรรหามาโดยไม่สุจริตโดยผลของการที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดได้กระทำลงไปโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) ปราบกฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการออกเสียงประชามติมิได้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งคัดค้านว่าการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งใดเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องพิจารณาวินิจฉัยสั่งการโดยพลัน

มาตรา ๒๓๙ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งก่อนการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นที่สิ้นสุด

(3) it appears convincing evidence that, prior to being elected or selected, a member of the House of Representatives, senator, member of a local assembly or local administrator had committed any dishonest act to enable him to be elected or selected or he has been elected or selected dishonestly as a result of any act committed by any person or political party in violation of the organic law on election of members of the House of Representatives and acquisition of senators, the organic law on political parties or the organic law on election of members of local assemblies and local administrators;

(4) it appears convincing evidence that voting in a referendum is in violation of law or an objection is made by a person having the right to vote that voting in a referendum in any polling station is not appropriate or unlawful.

The Election Commission shall, at the completion of the conducts under paragraph one, pass forthwith a decision thereon.

Section 239. In the case where the Election Commission passes the decision to have re-election or suspend the right to vote at an election before the announcement of the result of the election of members of the House of Representatives and senators, such decision shall be final.

ในกรณีที่ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ถ้าคณะกรรมการ
 การเลือกตั้งเห็นว่าควรมีการเลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด ให้ยื่นคำร้องต่อ
 ศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย เมื่อศาลฎีกาได้รับคำร้องของคณะกรรมการ
 การเลือกตั้งแล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้น
 จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปไม่ได้ จนกว่าศาลฎีกาจะมีคำสั่งยกคำร้อง
 ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งใดหรือ
 เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด
 ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาใน
 เขตเลือกตั้งนั้นสิ้นสุดลง

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคสองปฏิบัติหน้าที่ต่อไปไม่ได้ มิให้
 นับบุคคลดังกล่าวเข้าในจำนวนรวมของสมาชิกเท่าที่มีอยู่ของ
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

If the Election Commission is of the opinion, after the announcement of the result of election, that re-election must be held or the right to vote at an election of a member of the House or Representatives or a senator must be suspended, it shall submit a complaint to the Supreme Court of Justice for decision. When the Supreme Court of Justice receives the complaint of the Election Commission, such member of the House or Representatives or senator shall not be able to perform his duty until the complaint is dismissed by the Supreme Court of Justice. In the case where the Supreme Court of Justice has an order for re-election in any constituency or for suspension of the right to vote at an election of any member of the House of Representatives or senator, the membership of the House of Representatives or the membership of the Senate in such constituency shall terminate.

In the case where the person under paragraph two is unable to perform his duty, he shall not be regarded as one of the existing members of the House of Representatives or the Senate, as the case may be.

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นด้วย โดยอนุโลม โดยการยื่นคำร้องต่อศาลตามวรรคสองให้ยื่นต่อศาลอุทธรณ์ และให้คำสั่งของศาลอุทธรณ์ เป็นที่สุด

มาตรา ๒๔๐ ในกรณีที่มีการคัดค้านว่าการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าก่อนได้รับการสรรหา สมาชิกวุฒิสภาผู้ใดกระทำการตามมาตรา ๒๓๘ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยพลัน

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยสั่งการเป็นอย่างใดแล้ว ให้เสนอต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาวินิจฉัยโดยพลัน และให้นำความในมาตรา ๒๓๙ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับการที่สมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยอนุโลม

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนการสรรหาหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด ให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่ง และให้ดำเนินการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาใหม่แทนตำแหน่งที่ว่าง

The provisions of paragraph one, paragraph two and paragraph three shall apply mutatis mutandis to the election of members of local assemblies and local administrators and, in such case, a submission of a complaint under paragraph two shall be made to the Courts of Appeal and the order of the Courts of Appeal shall be final.

Section 240. If there is an objection that the selection of a senator is not appropriate or unlawful or there is convincing evidence that a senator committed an act under section 238 prior to be selected, the Election Commission shall conduct an investigation and inquiry forthwith.

Upon reaching any decision, the Election Commission shall forthwith submit its decision to the Supreme Court of Justice for decision and the provision of section 239 paragraph two and paragraph three shall apply mutatis mutandis to an inability of such senator.

In the case where the Supreme Court of Justice orders to revoke the selection or suspend the right to vote at an election of a senator, the membership of the Senate of such senator shall terminate as from the date such order is made, and the selection to fulfil the vacancy shall be taken.

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองประธานกรรมการการเลือกตั้งจะร่วมดำเนินการหรือวินิจฉัยสั่งการมิได้ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีองค์ประกอบเท่าที่มีอยู่

การคัดค้านและการพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๒๔๑ ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ประกาศให้มีการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา หรือประกาศให้มีการออกเสียงประชามติ มีผลใช้บังคับ ห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปทำการสอบสวน เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือในกรณีที่จับในขณะกระทำความผิด

The Chairperson of the Election Commission shall not participate in the proceeding or the giving of decision under paragraph one or paragraph two and, in this case, it shall be deemed that the Election Commission consisting of the remaining Commissioners.

The objection and consideration of the Election Commission shall be in accordance with the organic law on election of members of the House of Representatives and acquisition of senators.

Section 241. During the period in which a Royal Decree calling for an election of members of the House of Representatives or senators, a Notification calling for selection of senators or a Notification calling for the voting in a referendum is effective, no Election Commissioner shall be arrested, detained or summoned by a warrant for inquiry except in the case where permission of the Election Commission is obtained or where the arrest is made in flagrante delicto.

ในกรณีที่มีการจับกรรมการการเลือกตั้งในขณะกระทำความผิด หรือจับ หรือคุมขังกรรมการการเลือกตั้งในกรณีอื่น ให้รายงานไปยังประธานกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน และประธานกรรมการการเลือกตั้งอาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับได้ แต่ถ้าประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ถูกจับหรือคุมขังให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเท่าที่มีอยู่เป็นผู้ดำเนินการ

๒. ผู้ตรวจการแผ่นดิน

มาตรา ๒๔๒ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีจำนวนสามคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชน มีความรอบรู้และมีประสบการณ์ในการบริหารราชการแผ่นดิน วิสาหกิจ หรือกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ร่วมกันของสาธารณะ และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

In the case where an Election Commissioner has been arrested in flagrante delicto, or where an Election Commissioner is arrested or detained in other cases, it shall be forthwith reported to the Chairperson of the Election Commission and the Chairperson may order a release of the person so arrested, but in the case where the Chairperson of the Election Commission is arrested or detained, the remaining Election Commissioners shall have the power to order a release.

2. The Ombudsmen

Section 242. There shall be three Ombudsmen who shall be appointed by the King with the advice of the Senate from the persons recognised and respected by the public, with knowledge and experience in the administration of State affairs, enterprises or activities of common interests of the public and with apparent integrity.

The elected persons to be Ombudsmen shall hold a meeting and elect one among themselves to be the President of the Ombudsmen and notify the result to the President of the Senate accordingly.

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดิน คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจการแผ่นดินให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ให้มีสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๔๓ การสรรหาและการเลือกผู้ตรวจการแผ่นดินให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๖ และมาตรา ๒๐๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้มีคณะกรรมการสรรหาจำนวนเจ็ดคนประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน และบุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๓๑ (๑) วรรคสองมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๔๔ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

The President of the Senate shall countersign the Royal Command appointing the Ombudsmen.

The qualifications and prohibitions of the Ombudsmen shall be in accordance with the organic law on Ombudsmen.

The Ombudsmen shall hold office for a term of six years as from the date of their appointment by the King and shall serve for only one term.

There shall be the Office of the Ombudsmen being an agency having autonomy in its personnel administration, budget and other activities as provided by law.

Section 243. The provisions of section 206 and 207 shall apply mutatis mutandis to the selection and election of the Ombudsmen. In such case, there shall be a Selective Committee of seven members consisting of the President of the Supreme Court of Justice, the President of the Constitutional Court, the President of the Supreme Administrative Court, the President of the House of Representatives, the Leader of the Opposition in the House of Representatives, a person selected at a general meeting of the Supreme Court of Justice and a person selected at a general meeting of the Supreme Administrative Court and the provisions of section 231 (1) paragraph two shall apply mutatis mutandis.

Section 244. The Ombudsmen have the powers and duties as follows:

(๑) พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน
ในกรณี

(ก) การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอก
เหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของข้าราชการ พนักงาน หรือ
ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือ
ราชการส่วนท้องถิ่น

(ข) การปฏิบัติหรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ของ
ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ
หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ที่ก่อให้เกิดความเสียหาย
แก่ผู้ร้องเรียนหรือประชาชนโดยไม่เป็นธรรม ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบ
หรือไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ก็ตาม

(ค) การตรวจสอบการละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือ
การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ
และองค์กรในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการพิจารณา
พิพากษาอรรถคดีของศาล

(ง) กรณีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๒๗๙ วรรคสาม และ
มาตรา ๒๘๐

(๓) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำข้อเสนอแนะในการ
ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ รวมตลอดถึงข้อพิจารณาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติม
รัฐธรรมนูญในกรณี que เห็นว่าจำเป็น

(1) to consider and inquire into the complaint for fact-findings in the following cases:

(a) failure to perform in compliance with the law or performance beyond powers and duties as provided by law of a government official, an official or employee of a government agency, State agency, State enterprise or local government organisation;

(b) performance of or omission to perform duties of a government official, an official or employee of a government agency, State agency, State enterprise or local government organisation, which unjustly causes injuries to the complainant or the public whether such act is lawful or not;

(c) investigation any omission to perform duties or unlawful performance of duties of the Constitutional organisation or agencies in the administration of justice, except the trial and adjudication of the Courts;

(d) other cases as provided by law;

(2) to conduct the proceeding in relation to ethics of persons holding political positions and State officials under section 279 paragraph three and section 280;

(3) to monitor, evaluate and prepare recommendations on the compliance with the Constitution including considerations for amendment of the Constitution as deemed necessary;

(๔) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่ พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา และวุฒิสภา ทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

การใช้อำนาจหน้าที่ตาม (๑) (ก) (ข) และ (ค) ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการเมื่อมีการร้องเรียน เว้นแต่เป็นกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าการกระทำดังกล่าวมีผลกระทบต่อความเสียหายของประชาชนส่วนรวมหรือ เพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจพิจารณาและสอบสวนโดยไม่มีการร้องเรียนได้

มาตรา ๒๔๕ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้ เมื่อเห็นว่ามีความผิด ดังต่อไปนี้

(๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(4) to report the result of its investigation and performance together with comments to the Council of Ministers, the House of Representatives and the Senate annually. Such report shall be published in the Government Gazette and disclosed to the public.

In exercising of powers and duties under (1) (a), (b) and (c), the Ombudsmen shall proceed where there is a complaint thereon, provided that the Ombudsmen is of the opinion that such act causes injuries to the public or it is necessary to protect public interests and, in such case, the Ombudsmen may consider and conduct investigation irrespective of a complaint.

Section 245. The Ombudsmen may submit a case to the Constitutional Court or Administrative Court in the following cases:

(1) if the provisions of any law begs the question of the constitutionality, the Ombudsmen shall submit the case and the opinion to the Constitutional Court and the Constitutional Court shall decide without delay in accordance with the organic law on rules and procedure of the Constitutional Court;

(๒) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของบุคคลใดตามมาตรา ๒๔๔ (๑) (ก) มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครองและให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

๓. คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๒๔๖ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกแปดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา

(2) if rules, orders or actions of any person under section 244 (1) (a) begs the question of the constitutionality or legality, the Ombudsmen shall submit the case and the opinion to the Administrative Court and the Administrative Court shall decide without delay in accordance with the Act on Establishment of the Administrative Courts and Administrative Courts Procedure.

3. The National Counter Corruption Commission

Section 246. The National Counter Corruption Commission consists of the President and eight members appointed by the King with the advice of the Senate.

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๕ โดยเคยเป็นรัฐมนตรี กรรมการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วยราชการที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดี หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ ผู้แทนองค์การพัฒนาเอกชน หรือผู้ประกอบการวิชาชีพที่มีองค์ความรู้วิชาชีพตามกฎหมายมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบปี ซึ่งองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์กรวิชาชีพนั้นให้การรับรองและเสนอชื่อเข้าสู่กระบวนการสรรหา

Members of the National Counter Corruption Commission shall be persons of apparent integrity, with qualifications and without any of the prohibitions under section 205 and having been a Minister, an Election Commissioner, an Ombudsman, a member of the National Human Rights Commission or a member of the State Audit Commission, or having served in a position of not lower than a Director-General or a person holding an administrative position in a government agency having administrative powers equivalent to a Director-General or a person holding an academic position of not lower than Professor, or a representative of a private development organisation or a professional practitioner of a professional organisation established under the law who practises such profession for not less than thirty years whom certified and nominated to the selection by such private development organisation or professional organisation.

การสรรหาและการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๔ วรรคสามและวรรคสี่ มาตรา ๒๐๖ และมาตรา ๒๐๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้มีคณะกรรมการสรรหาจำนวนห้าคนประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด โดยคุณสมบัตินี้ กระบวนการสรรหา และอำนาจหน้าที่ ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๒๔๗ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งเก้าปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

The provisions of section 204 paragraph three and paragraph four, section 206 and section 207 shall apply mutatis mutandis to the selection and election of members of the National Counter Corruption Commission and, in such case, the Selective Committee shall consist of five members, viz, the President of the Supreme Court of Justice, the President of the Constitutional Court, the President of the Supreme Administrative Court, the President of the House of Representatives and the Leader of the Opposition in the House of Representatives.

The President of the Senate shall countersign the Royal Command appointing the President and members of the National Counter Corruption Commission.

There shall be a Counter Corruption Commissioner to each Changwat and its qualifications, selection and powers and duties shall be in accordance with the organic law on counter corruption.

Section 247. Members of the National Counter Corruption Commission shall hold office for a term of nine years as from the date of their appointment by the King and shall serve for only one term.

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

การพ้นจากตำแหน่ง การสรรหา และการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๙ และมาตรา ๒๑๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๔๘ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดกระทำการขาดความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

มติของวุฒิสภาให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

Members of the National Counter Corruption Commission who vacate office at the expiration of term shall remain in office to continue to perform their duties until the newly appointed members take office.

The provisions of section 209 and section 210 shall apply mutatis mutandis to the vacation from office, the selection and an election for the fulfilment of the vacancy of members of the National Counter Corruption Commission.

Section 248. Members of the House of Representatives of not less than one-fourth of the total number of the existing members of the House or voters of not less than twenty-thousand in number have a right to lodge with the President of the Senate a complaint that any member of the National Counter Corruption Commission has acted unjustly, intentionally violated the Constitution or laws or has been under any circumstance which is seriously detrimental to the dignity of the holding of office, in order to request the Senate to pass a resolution removing him from office.

The resolution of the Senate removing the member of the National Counter Corruption Commission from office under paragraph one shall be passed by the votes of not less than three-fourths of the total number of the existing members of the Senate.

มาตรา ๒๔๙ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดรักรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐาน ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำการตามวรรคหนึ่งเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน และให้ยื่นต่อประธานวุฒิสภา เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องแล้วให้ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ถูกกล่าวหา จะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นมิได้ จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว

Section 249. Members of the House of Representatives, senators or members of both Houses of not less than one-fifth of the total number of the existing members of both Houses have a right to lodge with the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions an allegation that any member of the National Counter Corruption Commission has become unusually wealthy or has committed an offence of corruption or malfeasance in office.

The request under paragraph one shall clearly itemise the circumstance in which such person has allegedly committed the act under paragraph one and shall be submitted to the President of the Senate. When the President of the Senate has received the said request, the President shall refer it to the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions for trial and adjudication.

The alleged member of the National Counter Corruption Commission shall not perform his duty until the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions has dismissed the said request.

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามวรรคสาม และมีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเหลืออยู่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทั้งหมด ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นการชั่วคราว โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งได้จนกว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ตนดำรงตำแหน่งแทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าผู้นั้นกระทำความผิด

มาตรา ๒๕๐ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ไล่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเกี่ยวกับการถอดถอนออกจากตำแหน่งเสนอต่อวุฒิสภา ตามมาตรา ๒๗๒ และมาตรา ๒๗๙ วรรคสาม

In the case where a member of the National Counter Corruption Commission is unable to perform his duty under paragraph three and the remaining members of the National Counter Corruption Commission are less than one-half of the total number thereof, the President of the Supreme Court of Justice and the President of Supreme Administrative Court shall jointly appoint a person having qualifications and is not under the same prohibitions of members of the National Counter Corruption Commission as acting member of the National Counter Corruption Commission pro tempore. The appointed person shall act as a member of the National Counter Corruption Commission until a member of the National Counter Corruption Commission he acting for is able to perform his duty or until there is a decision of the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions that such person has committed an offence.

Section 250. The National Counter Corruption Commission shall have the following powers and duties:

(1) to inquire into facts, summarise the case and prepare opinions in relation to the removal from office to be submitted to the Senate according to section 272 and section 279 paragraph three;

(๒) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕

(๓) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไปร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นสมควรดำเนินการด้วย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๕๙ และมาตรา ๒๖๔ ตามบัญชีและเอกสารประกอบที่ได้ยื่นไว้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด

(2) to inquire into facts, summarise the case and prepare opinions in relation to a criminal proceedings of the persons holding political positions to be submitted to the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions in accordance with section 275;

(3) to inquire and decide whether a State official of high administration level or a government official holding a position of a Divisional Director or its equivalent or higher level has become unusually wealthy or has committed an offence of corruption, malfeasance in office or malfeasance in judicial office, and to take such actions against a State official or a government official of lower level who participates in the commission of such offence with the person holding the said position or the person holding political position or who commits an offence in the manner deemed appropriate by the National Counter Corruption Commission in accordance with the organic law on counter corruption;

(4) to inspect the accuracy, actual existence as well as change of assets and liabilities of the persons holding positions under section 259 and section 264 as stated in the account and supporting documents submitted in accordance with the rules and procedures prescribed by the National Counter Corruption Commission;

(๕) กำกับดูแลคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง

(๖) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่
พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา
ทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและ
เปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

(๗) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๑๓ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติ
หน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ด้วยโดยอนุโลม

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เป็นเจ้าพนักงานในการยุติธรรมตามกฎหมาย

มาตรา ๒๕๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตแห่งชาติมีหน่วยธุรการของคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็น
ผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ

การแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบ
ปรามการทุจริตแห่งชาติ ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและวุฒิสภา

(5) to supervise and monitor moral and ethics of persons holding political positions;

(6) to submit an inspection report and a report on the performance of duties together with recommendations to the Council of Ministers, the House of Representatives and the Senate annually. The report shall be published in the Government Gazette and disclosed to the public;

(7) to carry on other acts as provided by law.

The provisions of section 213 shall apply mutatis mutandis to the performance of duties of the National Counter Corruption Commission.

The President of the National Counter Corruption Commission shall be judicial officials under the law.

Section 251. The National Counter Corruption Commission shall have an autonomous secretariat, with the Secretary-General of the National Counter Corruption Commission as the superintendent responsible directly to the President of the National Counter Corruption Commission.

A person to be appointed as the Secretary-General of the National Counter Corruption Commission must be nominated by the President of the National Counter Corruption Commission with approval of members of the National Counter Corruption Commission.

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๔. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๒๕๒ การตรวจเงินแผ่นดินให้กระทำโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกหกคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง และด้านอื่น

การสรรหาและการเลือกกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้นำการตรวจเงินแผ่นดิน ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๔ วรรคสาม และวรรคสี่ มาตรา ๒๐๖ และมาตรา ๒๐๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นไปตาม มาตรา ๒๔๓

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้นำการตรวจเงินแผ่นดิน

The Office of the National Counter Corruption Commission shall have autonomy in its personnel administration, budget and other activities as provided by law.

4. The State Audit Commission

Section 252. The State audit shall be carried out by the State Audit Commission that is independent and impartial.

The State Audit Commission consists of the Chairperson and six other members appointed by the King from persons with expertise and experience in state audit, accounting, internal audit, finance and other fields.

The provisions of section 204 paragraph three and paragraph four, section 206 and section 207 shall apply mutatis mutandis to the selection and election of members the State Audit Commission and the Auditor-General, provided that the composition of the Selective Committee shall be in accordance with section 243.

The President of the Senate shall countersign the Royal Command appointing the Chairperson and members of the State Audit Commission and the Auditor-General.

กรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของ กรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

การกำหนดคุณสมบัติและวิธีการเลือกบุคคลซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จะต้องเป็นไปเพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และเพื่อให้ได้หลักประกันความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลดังกล่าว

มาตรา ๒๕๓ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ให้คำปรึกษา แนะนำ และเสนอแนะให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลังที่เป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่วินิจฉัยการดำเนินการที่เกี่ยวกับวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ และให้คดีที่พิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลังในเรื่องดังกล่าวเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง

Members of the State Audit Commission shall hold office for a term of six years from the date of their appointment by the King and shall serve for only one term.

Qualifications, prohibitions and vacation of office of members of the State Audit Commission and the Auditor-General as well as powers and duties of the State Audit Commission, the Auditor-General and the Office of the State Audit Commission shall be in accordance with the organic law on State Audit.

The determination of qualifications and procedure for the selection of persons to be appointed as members of the State Audit Commission and the Auditor-General shall be made in the manner which can secure persons of appropriate qualifications an integrity and which can provide for the guarantee of the independence in the performance of duties of such persons.

Section 253. The State Audit Commission has the powers and duties to determine standards relating to State audit, to provide opinions, suggestions and recommendations for the correction of faults in State audit and to appoint the independent Financial Disciplinary Committee to render decisions on actions relating to financial discipline, finance and budget and the cases of dispute in relation to the decisions of the Financial Disciplinary Committee shall be under the jurisdiction of the Administrative Courts.

ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง

มาตรา ๒๕๔ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน่วยธุรการของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระ โดยมีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ให้มีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๒

องค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ

---

๑. องค์กรอัยการ

มาตรา ๒๕๕ พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้และตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการและกฎหมายอื่น

พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยเที่ยงธรรม

The Auditor-General shall have the powers and duties in relation to State Audit and shall be independent and impartial.

Section 254. The State Audit Commission shall have an autonomous secretariat, with the Auditor-General as the superintendent responsible directly to the Chairperson of the State Audit Commission.

There shall be the Office of the State Audit Commission being an agency having autonomy in its personnel administration, budget and other activities as provided by law.

Part 2

Other Organisations

---

1. The Public Prosecutors

Section 255. Public prosecutors shall have the powers and duties as provided in this Constitution and the law on powers and duties of public prosecutors and other laws.

Public prosecutors are independent in considering and making orders to the cases and in the performance of duties for fairness.

การแต่งตั้งและการให้อัยการสูงสุดพ้นจากตำแหน่งต้องเป็นไปตามมติของคณะกรรมการอัยการ และได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งอัยการสูงสุด

องค์กรอัยการมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยมีอัยการสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

พนักงานอัยการต้องไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการอัยการ ทั้งต้องไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ หรือกระทำกิจการใดอันเป็นการกระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติหน้าที่หรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งตำแหน่งหน้าที่ราชการ และต้องไม่เป็นการกรรมการ ผู้จัดการ หรือที่ปรึกษากฎหมาย หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนบริษัท

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

The appointment and removal from office of the Prosecutor General shall be by the resolution of the Public Prosecutors Committee upon the approval of the Senate.

The President of the Senate shall countersign the Royal Command appointing the Prosecutor General.

The Public Prosecutors shall have its autonomous secretariat having autonomy in its personnel administration, budget and other activities, with the Prosecutor General as the superintendent as provided by law.

A public prosecutor shall neither being a member of the board of directors of a State enterprise or other enterprises of State having similar nature; provided that an approval is given by the Public Prosecutors Committee, nor engaging in any occupation or profession or in any enterprise that may affect the performance of his duties or may detriment the dignity of his office and shall not be a member of the board of directors, director, legal advisor or holding any other position having similar nature in any partnership or company.

The provisions of section 202 shall apply *mutatis mutandis*.

๒. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา ๒๕๖ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกหกคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้แทนจากองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนด้วย

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การถอดถอน และการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

2. The National Human Rights Commission

Section 256. The National Human Rights Commission consists of a President and six other members appointed, by the King with the advice of the Senate, from the persons having apparent knowledge and experiences in the protection of rights and liberties of the people with due regard to the participation of representatives from private organisations in the field of human rights.

The President of the Senate shall countersign the Royal Command appointing the President and members of the National Human Rights Commission.

The qualifications, prohibitions, selection, election, removal and determination of the remuneration of members of the National Human Rights Commission shall be as provided by law.

The members of the National Human Rights Commission shall hold office for a term of six years as from the date of their appointment by the King and shall serve for only one term.

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๔ วรรคสาม มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๙ (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นไปตามมาตรา ๒๔๓

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๕๗ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอ ให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

(๒) เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในกรณี que เห็นชอบตามที่มีผู้ร้องเรียนว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

The provisions of section 204 paragraph three, section 206, section 207 and section 209 (2) shall apply *mutatis mutandis*, provided that the composition of the Selective Committee shall be in accordance with section 243.

There shall be the Office of the National Human Rights Commission being an agency having autonomy in its personnel administration, budget and other activities as provided by law.

Section 257. The National Human Rights Commission has the powers and duties as follows:

(1) to examine and report the commission or omission of acts which violate human rights or which do not comply with obligations under international treaties to which Thailand is a party, and propose appropriate remedial measures to the person or agency committing or omitting such acts for taking action. In the case where it appears that no action has been taken as proposed, the Commission shall report to the National Assembly for further proceeding;

(2) to submit the case together with opinions to the Constitutional Court in the case where the Commission agrees with the complainant that the provisions of any law are detrimental to human rights and beg the question of the constitutionality as provided by the organic law on rules and procedure of the Constitutional Court;

(๓) เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง ในกรณี que เห็นชอบตามที่มีผู้ร้องเรียนว่า กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด ในทางปกครองกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับ ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

(๔) ฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหาย เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้เสียหายและเป็นกรณีที่เห็นสมควรเพื่อแก้ไขปัญหา การละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๕) เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย และกฎ ต่อรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิมนุษยชน

(๖) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ ด้านสิทธิมนุษยชน

(๗) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่าง หน่วยราชการ องค์การเอกชน และองค์การอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

(๘) จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้าน สิทธิมนุษยชนภายในประเทศและเสนอต่อรัฐสภา

(๙) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

(3) to submit the case together with opinions to the Administrative Courts in the case where the Commission agrees with the complainant that any rule, order or administrative act is detrimental to human rights and begs the question of the constitutionality and legality as provided by the law on establishment of Administrative Courts and Administrative Court Procedure;

(4) to bring the case to the Courts of Justice for the injured person upon request of such person if it deems appropriate for the resolution of human rights violation problem as a whole as provided by law;

(5) to propose to the National Assembly and the Council of Ministers policies and recommendations with regard to the revision of laws, rules or regulations for the promotion and protection of human rights;

(6) to promote education, researches and the dissemination of knowledge on human rights;

(7) to promote co-operation and co-ordination among government agencies, private organisations and other organisations in the field of human rights;

(8) to prepare an annual report for the appraisal of situations in the sphere of human rights in the country and submit it to the National Assembly;

(9) other powers and duties as provided by law.

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชนประกอบด้วย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจเรียกเอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ รวมทั้งมีอำนาจอื่นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ ตามที่ กฎหมายบัญญัติ

๓. สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มาตรา ๒๕๘ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่นตามที่ กฎหมายบัญญัติต้องให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ความเห็นก่อนพิจารณาประกาศใช้

องค์ประกอบ ที่มา อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมาย บัญญัติ

In the performance of duties of the National Human Rights Commission, regard shall be had to interests of the country and the public.

The National Human Rights Commission has the power to demand relevant documents or evidence from any person or summon any person to give statements of fact including other powers for the purpose of performing its duties as provided by law.

3. The National Economic and Social Council

Section 258. The National Economic and Social Council has the duties to give advice and recommendations to the Council of Ministers on economic and social problems as well as related laws.

A national economic and social development plan and other plans as provided by law shall obtain opinions of the National Economic and Social Council before they can be adopted and published.

The composition, sources, powers and duties and operation of the National Economic and Social Council shall be in accordance with the provisions of law.

ให้มีสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

หมวด ๑๒

การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

ส่วนที่ ๑

การตรวจสอบทรัพย์สิน

มาตรา ๒๕๙ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และ บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น
- (๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่

กฎหมายบัญญัติ

There shall be the Office of the National Economic and Social Council being an agency having autonomy in its personnel administration, budget and other activities as provided by law.

CHAPTER XII

Inspection of the Exercise of State Power

Part 1

Inspection of Assets

Section 259. Persons holding the following political positions shall submit an account showing particulars of assets and liabilities of themselves, their spouses and children who have not yet become sui juris to the National Counter Corruption Commission on each occasion of taking or vacating office:

- (1) Prime Minister;
- (2) Ministers;
- (3) members of the House of Representatives;
- (4) senators;
- (5) other political officials;
- (6) local administrators and members of a local assembly as provided by law.

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็น
สำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน
ดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ในรอบปีภาษีที่ผ่านมา

การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตาม
วรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้รวมถึงทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของ
บุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย

มาตรา ๒๖๐ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
ตามมาตรา ๒๕๙ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงใน
วันที่เข้ารับตำแหน่งหรือวันที่พ้นจากตำแหน่งแล้วแต่กรณี และต้อง
ยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรณเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบ
วันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรณพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายใน
สามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๙ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว
ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง
ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่
วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

The account under paragraph one shall be submitted together with supporting documents evidencing the actual existence of such assets and liabilities as well as a copy of the personal income tax return of the previous fiscal year.

The account showing particulars of assets and liabilities under paragraph one and paragraph two shall include assets of the persons holding political positions under direct or indirect possession or care of other persons.

Section 260. The account showing particulars of assets and liabilities under section 259 shall disclose the particulars of assets and liabilities actually existing as of the date of taking or vacating office, as the case may be, and shall be submitted within the following period:

(1) in the case of the taking of office, within thirty days as from the date of taking office;

(2) in the case of the vacation of office, within thirty days as from the date of the vacation;

(3) in the case where the person under section 259, who has already submitted the account, dies while being in office or before submitting the same after the vacation of office, an heir or an administrator of an estate of such person shall submit an account showing the particulars of assets and liabilities existing on the date of such person's death within ninety days as from the date of the death.

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันครบหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวอีกครั้งหนึ่งโดยให้ยื่นภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

มาตรา ๒๖๑ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นจะเปิดเผยได้ต่อเมื่อการเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว

In addition to the submission of the account under (2), the person holding a position of Prime Minister, Minister, local administrator, member of a local assembly or the person holding a political position but having vacated office shall also re-submit an account showing particulars of assets and liabilities within thirty days as from the date of the expiration of one year after the vacation of office.

Section 261. The account showing particulars of assets and liabilities and supporting documents submitted by the Prime Minister, Ministers, members of the House of Representatives and senators shall be disclosed to public without delay but not later than thirty days as from the date of the expiration of the time limit for the submission of such account. The account of the persons holding other positions shall be disclosed in the case where the disclosure thereof may be beneficial to the trial and adjudication of case or for the making of decision and a request is made by the Courts, an interest person or the State Audit Commission.

The President of the National Counter Corruption Commission shall convene a meeting of the Commission to inspect the accuracy and the actual existence of assets and liabilities without delay.

มาตรา ๒๖๒ ในกรณีที่มีการยื่นบัญชีเพราะเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือตาย ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น แล้วจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ รายงานดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๗๒ วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖๓ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป

Section 262. In the case where the submission of the account is made by reason of the vacation of office or death of any person holding a political position, the National Counter Corruption Commission shall inspect the change of assets and liabilities of such person and prepare a report of the inspection. Such report shall be published in the Government Gazette.

In the case where it appears that the assets of the person under paragraph one have unusually increased, the President of the National Counter Corruption Commission shall send all documents together with the inspection report to the Prosecutor General to institute an action in the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions so that the unusually increasing assets shall vest in the State and the provisions of section 272 paragraph five shall apply *mutatis mutandis*.

Section 263. Any person holding a political position who intentionally fails to submit the account showing assets and liabilities and the supporting documents as provided in this Constitution or intentionally submits the same with false statements or conceals the facts which should be revealed, the National Counter Corruption Commission shall refer the matter to the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions for further decision.

ถ้าศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใด กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยด้วย

มาตรา ๒๖๔ บทบัญญัติมาตรา ๒๕๙ มาตรา ๒๖๐ มาตรา ๒๖๑ วรรคสอง และมาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดด้วยโดยอนุโลม

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อาจเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่มีการยื่นไว้แก่ผู้มีส่วนได้เสียได้ ถ้าเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือการวินิจฉัยการกระทำความผิด ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

If the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions decides that any person holding a political position committed an offence under paragraph one, such person shall vacate office on the date such decision is made and the provision of section 92 shall apply *mutatis mutandis*. In this case, such person is prohibited from holding any political position or any position of a political party for the period of five years as from the date the decision of the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions is made.

Section 264. The provisions of section 259, section 260, section 261 paragraph two and section 263 paragraph one shall apply *mutatis mutandis* to State officials as determined by the National Counter Corruption Commission.

The National Counter Corruption Commission may disclose the account showing particulars of assets and liabilities as submitted to interested parties if such disclosure is beneficial to the trial or decision of offences as provided by the organic law on counter corruption.

ส่วนที่ ๒

การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์

มาตรา ๒๖๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้อง

(๑) ไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิก สภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) ไม่รับหรือแทรกแซงหรือก้าวกายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๓) ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เป็นพิเศษนอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานตามปกติ

(๔) ไม่กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๔๘

Part 2
Conflict of Interests

Section 265. Members of the House of Representatives and senators shall not:

(1) hold any position or have any duty in a government agency, State agency or State enterprise, or hold a position of a member of a local assembly, local administrator or local government official;

(2) receive or interfere or intervene in, whether directly or indirectly, any concession from State, a government agency, State agency or State enterprise, or become a party to a contract of the nature of economic monopoly with State, a government agency, State agency or State enterprise, or become a partner or shareholder in a partnership or company receiving such concession or becoming a party to the contract of that nature;

(3) receive any special money or benefit from a government agency, State agency or State enterprise apart from that given by a government agency, State agency or State enterprise to other persons in the ordinary course of business.

(4) act in violation of the prohibitions under section 48.

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภารับเบียดหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินปี พระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และมีให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภารับหรือดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดิน

ให้นำความใน (๒) (๓) และ (๔) มาใช้บังคับกับคู่สมรส และบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่คู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภานั้น ที่ดำเนินการในลักษณะผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาให้กระทำการตามมาตรานี้ด้วย

มาตรา ๒๖๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเข้าไปก้ำว่กายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเองของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในเรื่อง ดังต่อไปนี้

The provisions of this section shall not apply in the case where a member of the House of Representatives or a senator receives military pensions, gratuities, pensions, annuities for royalty or any other form of payment of the same nature, and shall not apply in the case where a member of the House of Representatives accepts or holds a position of committee member of the National Assembly, the House of Representatives or the Senate, or committee member appointed in the course of the administration of State affairs.

The provisions in (2), (3) and (4) shall apply to spouses and children of members of the House of Representatives or senators and to other persons other than spouses and children of such members of the House of Representatives or senators who act as agents or partners of, or who are entrusted by, members of the House of Representatives or senators to act under this section.

Section 266. A member of the House of Representatives and a senator shall not, through the status or position of member of the House of Representatives or senator, interfere or intervene the following matters, directly or indirectly, for the benefit of his own or other persons or of political party:

(๑) การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง และเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมีใช้ข้าราชการการเมือง พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือ

(๓) การให้ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมีใช้ข้าราชการการเมือง พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๖๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖๕ มาใช้บังคับกับนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรีด้วย เว้นแต่เป็นการดำรงตำแหน่งหรือดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และจะดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใดก็ได้ด้วย

(1) the performance of official duties or routine works of a government official, official or employee of a government agency, State agency, State agency, an enterprise in which the State is a major shareholders or a local government organisation;

(2) the recruitment, appointment, reshuffle, transfer, promotion and elevation of the salary scale of a government official holding a permanent position or receiving salary and not being a political official, an official or employee of a government agency, State agency, State enterprise or local government organisation;

(3) the removal from office of a government official holding a permanent position or receiving salary and not being a political official, an official or employee of a government agency, State agency, State enterprise or local government organisation.

Section 267. The provisions of section 265 shall apply to the Prime Minister and Ministers, except for the holding of position or an act to be done under the provisions of law. The Prime Minister and Ministers shall neither hold any position in a partnership, a company or an organisation carrying out business with a view to sharing profits or incomes nor being an employee of any person.

มาตรา ๒๖๘ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะกระทำการใดที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๖ มิได้ เว้นแต่เป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการตามนโยบายที่ได้แถลงต่อรัฐสภาหรือตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๖๙ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไป ทั้งนี้ ตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีดังกล่าวต่อไป ให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นแจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นโอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะกระทำการใดอันมีลักษณะเป็นการเข้าไปบริหารหรือจัดการใด ๆ เกี่ยวกับหุ้นหรือกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามวรรคหนึ่ง มิได้

บทบัญญัติมาตรานี้ให้นำมาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีด้วย และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๙ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

Section 268. The Prime Minister and a Minister shall not perform any act in violation of the provisions of section 266, except the performance of powers and duties for the administration of State affairs as stated to the National Assembly or as provided by law.

Section 269. The Prime Minister and a Minister shall not be a partner or shareholder of a partnership or a company or retain his being a partner or shareholder of a partnership or a company up to the limit as provided by law. In the case where the Prime Minister or any Minister intends to continue to receive benefits in such cases, the Prime Minister or such Minister shall inform the President of the National Counter Corruption Commission within thirty days as from the date of the appointment and shall transfer his shares in the partnership or company to a juristic person which manages assets for the benefit of other persons as provided by law.

The Prime Minister and a Minister shall not do any act which, by nature, amounts to the administration or management of shares or affairs of such partnership or company.

This section apply to the spouse and children who have not yet become sui juris of the Prime Minister and a Minister and section 259 paragraph three shall apply mutatis mutandis.

ส่วนที่ ๓

การถอดถอนจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๗๐ ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด หรืออัยการสูงสุด ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง วุฒิสภามีอำนาจถอดถอนผู้นั้นออกจากตำแหน่งได้

บทบัญญัติวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน และกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) ผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการ หรือ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

Part 3
Removal from Offices

Section 270. A person holding a position of Prime Minister, Minister, member of the House of Representatives, senator, President of the Supreme Court of Justice, President of the Constitutional Court, President of the Supreme Administrative Court or Prosecutor General, who is under the circumstance of unusual wealthiness indicative of the commission of corruption, malfeasance in office, malfeasance in judicial office or an intentional exercise of power contrary to the provisions of the Constitution or law or seriously violates or fails to comply with ethical standard, may be removed from office by the Senate.

The provisions of paragraph one shall also apply to the persons holding the following positions:

(1) judge of the Constitutional Court, Election Commissioner, Ombudsman and member of the State Audit Commission;

(2) judge, public prosecutor or high ranking official in accordance with the organic law on counter corruption.

มาตรา ๒๗๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๒๗๔ ให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา ๒๗๐ ออกจากตำแหน่งได้ คำร้องขอดังกล่าวต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำความผิดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน

สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๒๗๔ ให้ถอดถอนสมาชิกวุฒิสภาออกจากตำแหน่งได้

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา ๒๗๐ ออกจากตำแหน่งได้ตามมาตรา ๑๖๔

มาตรา ๒๗๒ เมื่อได้รับคำร้องขอตามมาตรา ๒๗๑ แล้วให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการไต่สวนให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

Section 271. Members of the House of Representatives of not less than one-fourth of the total number of the existing members of the House have the right to lodge with the President of the Senate a complaint in order to request the Senate to pass a resolution under section 274 removing the persons under section 270 from office. The said request shall clearly itemise circumstances in which such persons have allegedly committed the act.

Senators of not less than one-fourth of the total number of the existing members of the Senate have the right to lodge with the President of the Senate a complaint in order to request the Senate to pass a resolution under section 274 removing a senator from office.

Voters of not less than twenty-thousand in number have the right to lodge a complaint in order to request the Senate to pass a resolution under section 164 removing the persons under section 270 from office.

Section 272. Upon receipt of the request under section 271, the President of the Senate shall refer the matter to the National Counter Corruption Commission for inquisition without delay.

เมื่อได้สวนเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำรายงานเสนอต่อวุฒิสภา โดยในรายงานดังกล่าวต้องระบุให้ชัดเจนว่าข้อกล่าวหาตามคำร้องขอข้อใดมีมูลหรือไม่ เพียงใด มีพยานหลักฐานที่ควรเชื่อได้อย่างไร พร้อมทั้งระบุข้อยุติว่าจะให้ดำเนินการอย่างไรด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่าข้อกล่าวหาตามคำร้องขอข้อใดเป็นเรื่องสำคัญ จะแยกทำรายงานเฉพาะข้อนั้นส่งไปให้ประธานวุฒิสภาตามวรรคหนึ่งเพื่อให้พิจารณาไปก่อนก็ได้

ถ้าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ว่าข้อกล่าวหาใดมีมูล นับแต่วัน ดังกล่าวผู้ดำรงตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้จนกว่าวุฒิสภาจะมีมติ และให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานวุฒิสภาเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๗๓ และอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป แต่ถ้าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาข้อนั้นเป็นอันตกไป

When the inquisition is complete, the National Counter Corruption Commission shall prepare a report thereon for submission to the Senate. The said report shall clearly state whether, and to what extent, the accusation put in the request is prima facie case together with convincing evidences and shall state the resolutions therefor.

In the case where the National Counter Corruption Commission is of the opinion that the accusation put in the request is an important matter, the National Counter Corruption Commission may make a separate report specifically on the said accusation and refer it to the Senate in advance.

If the National Counter Corruption Commission passes a resolution by the votes of not less than one-half of the total number of the existing members that the accusation has a prima facie case, the holder of the position against whom the accusation has been made shall not, as from the date of such resolution, perform his duties until the Senate has passed its resolution. The President of the National Counter Corruption Commission shall submit the report, existing documents and its opinion to the President of the Senate for proceeding in accordance with section 273 and to the Prosecutor General for instituting prosecution in the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions. If the National Counter Corruption Commission is of the opinion that the accusation has no prima facie case, such accusation shall lapse.

ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่ารายงาน เอกสาร และ ความเห็นที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ส่งให้ตามวรรคสี่ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้อัยการสูงสุด แจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วน ในคราวเดียวกัน ในกรณีนี้ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติและอัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่ง โดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนเท่ากันเพื่อดำเนินการรวบรวมพยาน หลักฐานให้สมบูรณ์ แล้วส่งให้อัยการสูงสุด เพื่อฟ้องคดีต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการ ฟ้องคดีได้ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดี แทนก็ได้

มาตรา ๒๗๓ เมื่อได้รับรายงานตามมาตรา ๒๗๒ แล้ว ให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณากรณี ดังกล่าวโดยเร็ว

In the case where the Prosecutor General is of the opinion that the report, documents and opinion submitted by the National Counter Corruption Commission under paragraph four are not so complete as to institute prosecution, the Prosecutor General shall notify the National Counter Corruption Commission for further proceedings and, for this purpose, the incomplete items shall be specified on the same occasion. In such case, the National Counter Corruption Commission and the Prosecutor General shall appoint a working committee, consisting of their representatives in an equal number, for collecting complete evidence and submit it to the Prosecutor General for further prosecution. In the case where the working committee is unable to reach a decision as to the prosecution, the National Counter Corruption Commission shall have the power to prosecute by itself or appoint a lawyer to prosecute on its behalf.

Section 273. Upon receipt of the report under section 272, the President of the Senate shall convoke a sitting of the Senate for considering the said matter without delay.

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งรายงานให้นอกสมัยประชุม ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญ และให้ประธานรัฐสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๒๗๔ สมาชิกวุฒิสภามีอิสระในการออกเสียงลงคะแนนซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ มติที่ให้ถอดถอนผู้ใดออกจากตำแหน่ง ให้ถือเอาคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ผู้ใดถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งหรือให้ออกจากราชการนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติให้ถอดถอน และให้ตัดสิทธิผู้นั้นในการดำรงตำแหน่งใดในทางการเมืองหรือในการรับราชการเป็นเวลาห้าปี

มติของวุฒิสภาตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด และจะมีการร้องขอให้ถอดถอนบุคคลดังกล่าวโดยอาศัยเหตุเดียวกันอีกมิได้ แต่ไม่กระทบกระเทือนการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

In the case where the National Counter Corruption Commission submits the report out of session of the Senate, the President of the Senate shall inform the President of the National Assembly in order to tender a petition to the King for the issuance of a Royal Command convoking an extraordinary session of the National Assembly. The President of the Senate shall countersign the Royal Command.

Section 274. A senator shall have autonomy in casting a vote, which must be by secret ballot. A resolution for the removal of any person from office shall be passed by the votes of not less than three-fifths of the total number of the existing members of the Senate.

A person who is removed from office shall vacate office or be released from government service as from the date of the resolution of the Senate. Such person shall be deprived of the right to hold any political position or to serve in the government service for five years.

The resolution of the Senate under this section shall be final and no request for the removal of such person from office shall be made on the same ground, without, however, prejudice to the trial of the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions.

ส่วนที่ ๔

การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๒๗๕ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ถูกกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีอำนาจพิจารณาพิพากษา

บทบัญญัติวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามวรรคหนึ่ง เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย

Part 4
Criminal Proceedings Against Persons Holding
Political Positions

Section 275. In the case where the Prime Minister, a Minister, member of the House of Representatives, senator or other political official has been accused of becoming unusually wealthy, or of the commission of malfeasance in office according to the Penal Code or a dishonest act in the performance of duties or corruption according to other laws, the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions shall have the competent jurisdiction to try and adjudicate the case.

The provisions of paragraph one shall also apply to the case where the said person or other person is a principal, an instigator or a supporter including a person who gives, asks to give or promises to give property or other benefits to the person under paragraph one with a view to induce him from acting or omitting or delaying an act resulting in a dishonest act in the performance of duties.

การยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕๐ (๒) ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือ ประธานวุฒิสภา ผู้เสียหายจากการกระทำได้กล่าวจะยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕๐ (๒) หรือจะยื่นคำร้องต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเพื่อขอให้ตั้งผู้ไต่สวนอิสระตามมาตรา ๒๗๖ ก็ได้ แต่ถ้าผู้เสียหายได้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแล้ว ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ต่อเมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่รับดำเนินการไต่สวน ดำเนินการล่าช้าเกินสมควร หรือดำเนินการไต่สวนแล้วเห็นว่าไม่มีมูลความผิดตามข้อกล่าวหา

The submission of an accusation requesting the National Counter Corruption Commission to conduct the proceedings under section 250 (2) shall be in accordance with the organic law on counter corruption.

In the case where the accused under paragraph one is a person holding position of Prime Minister, Minister, President of the House of Representatives or President of the Senate, the person injured by such act may submit an accusation to the National Counter Corruption Commission to conduct the proceedings under section 250 (2) or to the Supreme Court of Justice to appoint, at its general meeting, an independent inquisitor under 276. If the injured person has submitted the said accusation to the National Counter Corruption Commission, he may submit the accusation to the Supreme Court of Justice only when the National Counter Corruption Commission refuses to accept the accusation for further inquisition, proceeds the inquisition with materially delay or is of the opinion that the accusation has no prima facie case.

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่ามิเหตุอันควรสงสัยว่ามีกรณีตามวรรคสี่ และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕๐ (๒) ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามมาตรา ๒๕๐ (๒) โดยเร็ว ในกรณีนี้ ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามวรรคสี่ มิได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗๖ ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเห็นควรดำเนินการตามคำร้องที่ยื่นตามมาตรา ๒๗๕ วรรคสี่ ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาแต่งตั้งผู้ไต่สวนอิสระจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ หรือจะส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการไต่สวนตามมาตรา ๒๕๐ (๒) แทนการแต่งตั้งผู้ไต่สวนอิสระก็ได้

คุณสมบัติ อำนาจหน้าที่ วิธีการไต่สวน และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นของผู้ไต่สวนอิสระ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

If the National Counter Corruption Commission is of the opinion that there is a ground under paragraph four and it has the resolution to conduct the proceedings under section 250 (2) by the votes of not less than one-half of the total number of its existing member, the National Counter Corruption Commission shall conduct the proceedings under section 250 (2) forthwith and, in such case, the injured person shall not submit an accusation to the Supreme Court of Justice under paragraph four.

The provisions of section 272 paragraph one, paragraph four and paragraph five shall apply *mutatis mutandis*.

Section 276. In the case where the Supreme Court of Justice, at its general meeting, is of the opinion that the submitted accusation should be proceeded under section 275 paragraph four, the Supreme Court of Justice, at its general meeting, may appoint an independent inquisitor from a person of apparent political impartiality and integrity or refer the matter to the National Counter Corruption Commission for inquisition under section 250 (2) in lieu of the appointment of an independent inquisitor.

Qualifications, powers and duties, inquisition and other necessary acts of an independent inquisitor shall be provided by law.

เมื่อผู้ไต่สวนอิสระได้ดำเนินการไต่สวนหาข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทำความเข้าใจแล้ว ถ้าเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มูล ให้ส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานวุฒิสภา เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๗๓ และส่งสำนวนและความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๗๒ วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗๗ ในการพิจารณาคดี ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยึดสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือของผู้ไต่สวนอิสระแล้วแต่กรณี เป็นหลักในการพิจารณา และอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

วิธีพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๑๓ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วยโดยอนุโลม

If the independent inquisitor, after inquiring into facts, summarising the case and preparing opinions, is of the opinion that accusation has prima facie case, he shall submit the report and existing documents together with its opinion to the President of the Senate for further proceedings under section 273 and shall submit the inquisition file and opinion to the Prosecutor General to bring the case to the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions. The provisions of section 272 paragraph five shall apply *mutatis mutandis*.

Section 277. In a trial, the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions shall rely on the file of the National Counter Corruption Commission or of the independent inquisitor, as the case may be, and may conduct an inquisition in order to obtain additional facts or evidence as it thinks fit.

The rules and procedure of the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions shall be as provided in the organic law on criminal proceedings against persons holding political positions, and the provisions of section 213 shall apply *mutatis mutandis* to the performance of duties of the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions.

บทบัญญัติว่าด้วยความคุ้มกันของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๓๑ มิให้นำมาใช้บังคับกับการพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๒๗๘ การพิพากษาคดีให้ถือเสียงข้างมาก โดยผู้พิพากษาซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนต้องทำความเข้าใจ ในการวินิจฉัยคดีเป็นหนังสือพร้อมทั้งต้องแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุมก่อนการลงมติ

คำสั่งและคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้เปิดเผยและเป็นที่สุด เว้นแต่เป็นกรณีตามวรรคสาม

ในกรณีที่ผู้ต้องคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีพยานหลักฐานใหม่ ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ อาจยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้

หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด

The provisions on the immunity of members of the House of Representatives and senators under section 131 shall not apply to a trial of the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions.

Section 278. An adjudication of a case shall be made by a majority of votes; provided that every judge constituting the quorum shall prepare his written opinion and make oral statements to the meeting prior to the passing of a resolution.

Orders and decisions of the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions shall be disclosed and final, unless in case of paragraph three.

In the case where a person who has been sentenced by a judgement of the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions finds newly-discovered evidence which may alter the fact of the case materially, he may appeal to the general meeting of the Supreme Court of Justice within thirty days as from the date of rendering of a judgement of the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions.

An appeal and the consideration and adjudication of the general meeting of the Supreme Court of Justice shall be prescribed in the regulation laid down by the general meeting of the Supreme Court of Justice.

หมวด ๑๓

จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๒๗๙ มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น

มาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ

การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรายงานต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี และหากเป็นการกระทำผิดร้ายแรงให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการ โดยให้ถือเป็นเหตุที่จะถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๗๐

CHAPTER XIII
Ethics of Persons Holding Political Positions and
State Officials

Section 279. Ethical standard of each kind of person holding political position, government official or State official shall be in accordance with the established Code of Ethics.

Ethical standard under paragraph one shall consist of mechanism and system that ensure its effective enforcement and shall have punishment procedure for each degree of violation.

Any violation or failure to comply with ethical standard under paragraph one is deemed to be in breach of discipline. In the case where a person holding political position violates or fails to comply therewith, the Ombudsmen shall report to the National Assembly, the Council of Ministers or related local assemblies, as the case may be, and shall refer the matter, in case of serious violation or failure, to the National Counter Corruption Commission for further proceedings and it is deemed the cause for removal from office under section 270.

การพิจารณา สรรหา กลั่นกรอง หรือแต่งตั้งบุคคลใดเข้าสู่ตำแหน่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งการโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษบุคคลนั้น จะต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมและคำนึงถึงพฤติกรรมการจรรยาบรรณของบุคคลดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๔๐ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหมวดนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ วรรคหนึ่ง และส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม รวมทั้งมีหน้าที่รายงานการกระทำที่มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเพื่อให้ผู้รับพิตชอบในการบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ วรรคสาม

ในกรณีที่การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมมีลักษณะร้ายแรงหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการดำเนินการของผู้รับพิตชอบจะไม่เป็นไปด้วยความเป็นธรรมผู้ตรวจการแผ่นดินจะไต่สวนและเปิดเผยผลการไต่สวนต่อสาธารณะก็ได้

The consideration, selection, scrutiny or appointment of any person to hold the position relating to the exercise of power of State power, including the transfer, promotion and elevation of the salary scale and punishment of such person shall be in accordance with merit system with due regard to ethical behaviour of that person.

Section 280. For the purpose of this Chapter, the Ombudsmen have the powers and duties in giving suggestion or recommendation in the making of or improving the Code of Ethics under section 279 paragraph one and enhances ethical consciousness of persons holding political positions, government officials and State officials, and have duties to report any violation of the Code of Ethics to the responsible person for the enforcement of the Code under section 279 paragraph three.

In the case where the violation or failure to comply with the ethical standard is made in a serious manner or there is a reasonable ground to believe that the responsible may act unfairly, the Ombudsmen may conduct inquisition and disclose the result thereof to the public.

หมวด ๑๔

การปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๕๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑ รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่

ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๕๒ การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจน สอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม และจะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้

CHAPTER XIV
Local Administration

Section 281. Subject to section 1, the State shall give autonomy to local government organisation with the principle of self-government according to the will of the people in a locality and shall encourage local government organisation to be the principal public services provider and to participate in rendering resolution to any problem occurs within its vicinity.

Any locality has a tendency to self-government shall have the right to be formed as a local government organisation as provided by law.

Section 282. The supervision of local government organisations shall be exercised in so far as it is necessary under the rules, procedure and conditions which are clear, expedient and appropriate for each type of local government organisation as provided by law but must be protecting local interest or the interests of the country as a whole, provided, at any rate, that it shall not substantially affect the principle of self-government according to the will of the people in the locality otherwise than as provided by law.

ในการกำกับดูแลตามวรรคหนึ่ง ให้มีการกำหนดมาตรฐานกลางเพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือกไปปฏิบัติได้เอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างในระดับของการพัฒนาและประสิทธิภาพ ในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบโดยไม่กระทบต่อความสามารถในการตัดสินใจดำเนินงานตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินงานโดยประชาชนเป็นหลัก

มาตรา ๒๔๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย

In the conduct of supervision under paragraph one, there shall be a supervision standard to be applied to local government organisations, upon their own selection, with regard to the appropriateness and difference of level of development and efficiency in the administration of each type of local government organisation without prejudice to capability of local government organisations in making decision for the fulfillment of their requirements and there shall be a mechanism for the examination of performance thereof which is executed mainly by the people.

Section 283. Local government organisations have the powers and duties to maintain and provide, in general, public services for the benefit of the people in localities and enjoys autonomy in laying down policies, administration, provision of public services, personnel administration, finance and shall have powers and duties particularly on their own part with regard to the compliance with the development of Changwat and the country as a whole.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งในการบริหารงานได้โดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นให้จัดบริการสาธารณะได้โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง

ให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจเพื่อกำหนดการแบ่งอำนาจหน้าที่และจัดสรรรายได้ระหว่างราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นตามระดับความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ รวมทั้งกำหนดระบบตรวจสอบและประเมินผล โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวนเท่ากัน เป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย

Local government organisations shall receive any promotion and support to strengthen their autonomous in administration and capability to response efficiently to requirements of the people in their localities, to develop locally financial system so as to provide all public services under their powers and duties and to establish or jointly establish organisations to provide public services under their powers and duties with a view to provide valuable and beneficial services to public thoroughly.

The shall be a law determining plans and process for decentralisation prescribing the delineation of powers and duties and the allocation of revenue between central and provincial administrations and local government organisation and between local government organisations themselves with due regard to an increasing of distributed powers along the capability of each type of local government organisation. In such case, an examination and evaluation system by the committee consisting of representatives of concerned government agencies, representatives of local government organisations and qualified persons in an equal number shall be provided by law.

ให้มีกฎหมายรายได้ท้องถิ่น เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมตามลักษณะของภาษีแต่ละชนิด การจัดสรรทรัพยากรในภาครัฐ การมีรายได้ที่เพียงพอกับรายจ่ายตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงระดับขั้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น สถานะทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความยั่งยืนทางการคลังของรัฐ

ในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว คณะกรรมการตามวรรคสามจะต้องนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณาทบทวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปี เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจหน้าที่ และการจัดสรรรายได้ที่ได้กระทำไปแล้ว ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ

การดำเนินการตามวรรคห้า เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาแล้ว ให้มีผลบังคับได้

มาตรา ๒๔๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

There shall be a law on local revenue prescribing powers and duties for the collection of taxes and other revenues of local government organisations and the provisions of which shall be in compliance with the nature of each type of taxes, the distribution of resources in public sector and the balance of revenue and expenditure of local government organisations. In such case, regard shall be had to level of economic development of localities, financial status of local government organisations and sustainability of State finance.

In the case where the delineation of powers and duties and the distribution of revenue to local government organisations has made, the committee under paragraph three shall review them every five years in order to consider the suitability of the delineation of powers and duties and the allocation of revenue previously made, having particular regard to the promotion of decentralisation.

The proceeding under paragraph five shall be effective when the approval of the Council of Ministers has been obtained and the National Assembly has been notified thereof.

Section 284. A local government organisation shall have a local assembly and local administrative committee or local administrators.

Members of a local assembly shall be elected.

คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากการเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น และจะมีผลประโยชน์ขัดกันกับการดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายบัญญัติมิได้

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

A local administrative committee or local administrators shall be directly elected by the people or shall be from the approval of a local assembly.

An election of members of a local assembly and local administrative committee or local administrators who must be directly elected by the people shall be made by direct suffrage and secret ballot.

Members of a local assembly, local administrative committee or local administrators shall hold office for the period of four years.

A member of a local administrative committee or local administrator shall not be a government official holding a permanent position or receiving a salary or an official or employee of a government agency, State agency, State enterprise or local government organisation and shall not have any conflict of interest in the holding of position as provided by law.

The qualifications of the person having the right to vote and the person having the right to apply for candidacy in an election of members of a local assembly, members of a local administrative committee and local administrators and rules and procedure therefor shall be in accordance with the provisions of the law.

ในกรณีที่คณะผู้บริหารท้องถิ่นต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งและจำเป็นต้องมีการแต่งตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว มิให้นำ บทบัญญัติวรรคสาม และวรรคหก มาใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมาย บัญญัติ

การจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มี โครงสร้างการบริหารที่แตกต่างจากที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ให้กระทำ ได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหาร ท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖๕ มาตรา ๒๖๖ มาตรา ๒๖๗ และ มาตรา ๒๖๘ มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหาร ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณีด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๔๕ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นใดเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหาร ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอน สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้น พ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ หลักเกณฑ์และวิธีการ เข้าชื่อ การตรวจสอบรายชื่อ และการลงคะแนนเสียง ให้เป็นไปตาม ที่กฎหมายบัญญัติ

In the case where a local administrative committee has vacated office en masse or local administrators vacate office and a local administrative committee or local administrators must be temporarily appointed, the provisions of paragraph three and paragraph six shall not apply, as provided by law.

The establishment of the special local government organisation having different organisational structure from the provisions in this section shall be as provided by law, provided that a local administrative committee or local administrators thereof shall be elected.

The provisions of section 265, section 266, section 267 and section 268 shall apply mutatis mutandis to members of local assembly and local administrative committee or local administrators.

Section 285. If persons having the right to vote in an election in any local government organisation consider that any member of the local assembly or any administrator of that local government organisation is not suitable to remain in office, such persons shall have the right to vote for removal of such member of the local assembly or any administrator from office. The number of persons having the right to lodge such request, rules and procedure for lodging a request, the examination of request and voting shall be provided by law.

มาตรา ๒๔๖ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ รวมทั้งการตรวจสอบรายชื่อ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๔๗ ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย

ในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนกระทำการเป็นเวลาพอสมควร และในกรณีที่เห็นสมควรหรือได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนการกระทำนั้น หรืออาจจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจก็ได้ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

Section 286. Persons having the right to vote in any local government organisation shall have the right to lodge with the President of the local assembly a request for the issuance by the local assembly of local ordinances.

The number of persons having the right to lodge such request, rules and procedure for lodging a request and the examination of request shall be provided by law.

Section 287. People in a locality have the right to participate in the administration of local government organisation and the local government organisation shall facilitate the people to have participation thereto.

In the case where any act of the local government organisation may be detrimental to way of life of the people within its locality materially, the local government organisation shall provide information thereof to the people prior to the commencement of such act within a reasonable period. If it deems appropriate or upon the request of people having the rights to vote at an election in such locality, the local government organisation shall conduct public consultation on such matter before the commencement of such act or conduct the referendum for decision thereon as provided by law.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณการใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามวรรคสาม ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๘ วรรคหกมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๔๔ การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง ต้องเป็นไปตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น โดยการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีมาตรฐานสอดคล้องกัน และอาจได้รับการพัฒนาร่วมกันหรือสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้ รวมทั้งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นก่อน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีองค์กรพิทักษ์ระบบคุณธรรมของข้าราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างระบบคุ้มครองคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

The local government organisation shall report to the public of its preparation of appropriation, expenditures and the result of the performance of its duties in each year with a view to enhance public examination and supervision of its administration.

The provisions of section 168 paragraph six shall apply mutatis mutandis to the preparation of appropriation of a local government organisation under paragraph three.

Section 288. The appointment and removal of officials and employees of a local government organisation shall be in accordance with the need of and suitability to each locality but personnel administration of local government organisations shall be based upon similar standard and it may be jointly developed or personnel transfer among local government organisations shall be made and it shall obtain prior approval from the Local Officials Committee, the central personnel administration of local government organisations, as provided by law.

There shall be the Local Officials Merit Protection Committee, in personnel administration of local government organisations, so as to establish and maintain merit and ethics protection system in personnel administration as provided by law.

คณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งจะต้องประกอบด้วย ผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนข้าราชการส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวนเท่ากัน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษข้าราชการและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๔๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

The Local Officials Committee under paragraph one shall consist, in an equal number, of representatives of relevant government agencies, representatives of local government organisations and qualified persons possessing the qualifications as provided by law.

The transfer, promotion, increase of salaries and the punishment of the officials and employees of a local government organisation shall be in accordance with the provisions of law.

Section 289. A local government organisation has the duty to conserve local arts, custom, wisdom and good culture of locality.

A local government organisation has the right to provide education and professional training in accordance with the suitability to and the need of that locality and participate in the provision of education and training by State with regard to the compliance with the national education standard and system.

In providing education and training under paragraph two, the local government organisation shall also have regard to the conservation of local arts, custom, wisdom and good culture.

มาตรา ๒๙๐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อม มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

(๒) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณีที่อาจมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(๓) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

(๔) การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

Section 290. A local government organisation has the powers and duties to promote and conserve the quality of the environment as provided by law.

The law under paragraph one shall at least contain the following matters as its substance:

(1) the management, preservation and exploitation of the natural resources and environment in the area of the locality;

(2) the participation in the preservation of natural resources and environment outside the area of the locality only in the case where the living of the inhabitants in the area may be affected;

(3) the participation in considering the initiation of any project or activity outside the area of the locality which may affect the quality of the environment, health or sanitary conditions of the inhabitant in the area;

(4) the participation of local community.

หมวด ๑๕
การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๙๑ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจากคณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ผู้ติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐจะเสนอมิได้

(๒) ผู้ติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระ

CHAPTER XV
Amendment of the Constitution

Section 291. An amendment of the Constitution may be made only under the rules and procedure as follows:

(1) a motion for amendment must be proposed either by the Council of Ministers or members of the House of Representatives of not less than one-fifth of the total number of the existing members of the House of Representatives or members of both Houses of not less than one-fifth of the total number of the existing members thereof or persons having the right to votes of not less than fifty thousand in number under the law on the public submission of a bill;

A motion for amendment which has the effect of changing the democratic regime of government with the King as Head of State or changing the form of State shall be prohibited;

(2) a motion for amendment must be proposed in the form of a draft Constitution Amendment and the National Assembly shall consider it in three readings;

(๓) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๔) การพิจารณาในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมด้วย

การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ

(๕) เมื่อการพิจารณาวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่สามต่อไป

(๖) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามชั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๗) เมื่อการลงมติได้เป็นไปตามที่กล่าวแล้ว ให้นำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๐ และมาตรา ๑๕๑ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

(3) the voting in the first reading for acceptance in principle shall be by roll call and open voting, and the amendment must be approved by votes of not less than one-half of the total number of the existing members of both Houses;

(4) in the consideration section by section in the second reading, consultation with the people who submit a draft Constitution Amendment shall be held;

The voting in the second reading for consideration section by section shall be decided by a simple majority of votes;

(5) at the conclusion of the second reading, there shall be an interval of fifteen days after which the National Assembly shall proceed with its third reading;

(6) the voting in the third and final reading shall be by roll call and open voting, and its promulgation as the Constitution must be approved by votes of more than one-half of the total number of the existing members of both Houses;

(7) after the resolution has been passed in accordance with the above rules and procedure, the draft Constitution Amendment shall be presented to the King, and the provisions of section 150 and section 151 shall apply *mutatis mutandis*.

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๙๒ ให้คณะองคมนตรีซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นคณะองคมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๙๓ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภามาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้จนกว่าจะมีการประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกตามมาตรา ๑๒๗

ในระหว่างเวลาตามวรรคหนึ่ง ถ้าบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภา เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

Transitory Provisions

Section 292. The Privy Council holding office on the date of the promulgation of this Constitution shall be the Privy Council under the provisions of this Constitution.

Section 293. The National Legislative Assembly under the Constitution of the Kingdom of Thailand (Interim), B.E. 2549 shall act as the National Assembly, the House of Representatives and the Senate under the provisions of this Constitution until the first meeting of the National Assembly under section 127.

During the period under paragraph one, if the provisions of this Constitution or other laws prescribes that the President of the National Assembly, the President of the House of Representatives or the President of the Senate shall countersign the Royal Command, the President of the National Legislative Assembly shall countersign the Royal Command in lieu thereof.

ในวาระเริ่มแรก หากปรากฏว่าเมื่อต้องมีการประชุมรัฐสภา เป็นครั้งแรกตามมาตรา ๑๒๗ แล้ว แต่ยังไม่มิวุฒิสภา ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่วุฒิสภาต่อไป เว้นแต่การพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งและการถอดถอนจากตำแหน่งตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะมีวุฒิสภามาตรัฐธรรมนูญนี้ และกิจการใดที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ดำเนินการในระหว่างเวลาดังกล่าว ให้มีผลเป็นการดำเนินการของวุฒิสภา และในกรณีที่บทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๑๐๑ มาตรา ๑๐๒ มาตรา ๑๐๖ มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๙๗ วรรคสี่ มาตรา ๒๖๑ และบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ห้ามมิให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมืองมาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๓ มาใช้บังคับกับการสิ้นสุดของสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วยโดยอนุโลม

At the initial period, if there is the first meeting of the National Assembly under section 127 but the Senate is unavailable, the National Legislative Assembly shall act as the Senate; except the consideration for appointment or removal any person from office under the provisions of this Constitution, until there is the Senate under this Constitution. In such case, any act done by the National Legislative Assembly during such period is deemed to be an act of the Senate and in the case where this Constitution or other laws prescribes that the President of the Senate shall countersign the Royal Command, the President of the National Legislative Assembly shall countersign the Royal Command in lieu thereof.

The provisions of section 93, section 94, section 101, section 102, section 106, section 109, section 111, section 113, section 114, section 115, section 119, section 120, section 197 paragraph four and section 261 and the provisions of other laws which prohibit persons from holding political positions shall not apply to the holding of positions of members of the National Legislative Assembly.

The provisions of section 153 shall apply *mutatis mutandis* to the lapse of the National Legislative Assembly.

มาตรา ๒๙๔ ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญ และ คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ล้มล้างลงในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

เพื่อประโยชน์แห่งการชจัดส่วนได้เสีย ห้ามมิให้กรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาภายในสองปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๙๕ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ได้รับจากคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙

ในกรณีที่พ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว แต่สภานิติบัญญัติแห่งชาติยังพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่แล้วเสร็จ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญจัดทำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในเจ็ดวัน เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย โดยถือเสมือนว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้ว

Section 294. The Constituent Assembly and the Constitution Drafting Commission under the Constitution of the Kingdom of Thailand (Interim), B.E. 2549 shall lapse on the date of the promulgation of this Constitution.

In order to deter conflict of interest, no member of the Constitution Drafting Commission shall apply for candidacy in an election of members of the House of Representatives or holding a position of senator within two years as from the date of vacation from office under paragraph one.

Section 295. The National Legislative Assembly shall complete the consideration of the organic law bill on election of members of the House of Representatives and acquisition of senators, the organic law bill on political parties and the organic law bill on Election Commission as submitted by the Constitution Drafting Commission within the period prescribed in the Constitution of the Kingdom of Thailand (Interim), B.E. 2549.

In the case where the National Legislative Assembly is unable to finish the consideration of such organic law bills within the period under paragraph one, the President of the National Legislative Assembly shall present the organic law bills submitted by the Constitution Drafting Commission to the King for His signature within seven days as if the approval of the National Legislative Assembly is given thereto.

ในระหว่างที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามวรรคหนึ่ง ยังไม่มีผลใช้บังคับ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ ยังคงใช้บังคับต่อไปจนกว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๒๙๖ ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน และดำเนินการให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน ทั้งนี้ นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๕ มีผลใช้บังคับ

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปครั้งแรก ภายหลังจากวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียว ไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ส่วนระยะเวลาตามมาตรา ๑๐๑ (๔) (ก) ให้ใช้กำหนดเป็นเวลาหนึ่งปี และระยะเวลาตามมาตรา ๑๐๑ (๔) (ค) และ (ง) ให้ใช้กำหนดเป็นสองปี

During the period the organic law on political parties and the organic law on Election Commission under paragraph one is not come into force, the Organic Law on Political Parties, B.E. 2541 and the Organic Law on Election Commission, B.E. 2541 shall still in force until the said organic laws come into force.

Section 296. The election of members of the House of Representatives under this Constitution shall be held within ninety days and the acquisition of senators under this Constitution shall be held within one hundred and fifty days as from the date the organic law under section 295 comes into force.

At the first general election of members of the House of Representatives after the promulgation of this Constitution, a person who is eligible to be a candidate in an election shall be member of only one political party for not less than thirty days up to the election day and, in such case, the period under section 101 (4) (a) shall be one year and the period under section 101 (4) (c) and (d) shall be two years.

ในวาระเริ่มแรก ห้ามมิให้ผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกวุฒิสภาซึ่งจะมีการได้มาเป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ และมีให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๕ (๙) และมาตรา ๑๑๖ วรรคสอง มาใช้บังคับกับผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับเลือกตั้งครั้งหลังสุดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๒๙๗ ในวาระเริ่มแรก ให้สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการสรรหามีวาระสามปีนับแต่วันเริ่มต้นสมาชิกภาพ และมีให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการห้ามดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินหนึ่งวาระมาใช้บังคับกับบุคคลดังกล่าวในการสรรหาคราวถัดไปหลังจากสิ้นสุดสมาชิกภาพ

มาตรา ๒๙๘ ให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะเมื่อคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้เข้ารับหน้าที่

ให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๙ พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะพร้อมกับคณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ด้วย

At the initial period, the persons having been senators elected for the first time under the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2540 shall not hold positions of senators whom will be firstly acquired under this Constitution, and the provisions of section 115 (9) and section 116 paragraph two shall not apply to the persons whom elected for the last time under the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2540.

Section 297. At the initial period, senators acquired upon the selection basis hold office for a term of three years as from the commencement of membership and the provisions prohibiting senators form holding office for more than one term shall not apply to such persons in the subsequence selection.

Section 298. The Council of Ministers carrying out the administration of State affairs on the date of promulgation of this Constitution shall be the Council of Ministers under this Constitution and shall vacate office en masse when the Council of Ministers appointed under this Constitution taking office.

The National Security Council under the Constitution of the Kingdom of Thailand (Interim), B.E. 2549 shall vacate office en masse at the time when the Council of Ministers carrying out the administration of State affairs on the date of promulgation of this Constitution vacate office.

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๗๑ วรรคสอง มาตรา ๑๗๒ มาตรา ๑๗๔ และมาตรา ๑๘๒ (๔) (๗) และ (๘) มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๙๙ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินดังกล่าวเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานผู้ตรวจการแผ่นดินให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๔๒ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้กรรมการการเลือกตั้ง กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

The provisions of section 171 paragraph two, section 172, section 174 and section 182 (4), (7) and (8) shall not apply to the holding of office of the Prime Minister and Ministers carrying out the administration of State affairs on the date of promulgation of this Constitution.

Section 299. The Ombudsmen holding positions on the date of promulgation of this Constitution shall be the Ombudsmen under this Constitution and shall be in offices until the expiration of the term of office. In such case, the term of office shall commence as from the date the appointment is made by the King and the Ombudsmen shall elect one among themselves to be the President of the Ombudsmen within sixty days as from the date of promulgation of this Constitution and the provisions of section 242 paragraph two and paragraph three shall apply *mutatis mutandis*.

Election Commissioners, members of the National Counter Corruption Commission and members of the National Economic and Social Council holding positions on the date of promulgation of this Constitution shall be in office until the expiration of the term of office and, in such case, the term of office shall commence as from the date of appointment.

ให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ แต่ถ้าบุคคลดังกล่าวได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งยังไม่เกินหนึ่งปีนับถึงวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ มิให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการห้ามดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินหนึ่งวาระมาใช้บังคับกับบุคคลนั้นในการแต่งตั้งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขึ้นใหม่เป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้

ให้บุคคลตามมาตรา ๓๑๖ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ต่อไป จนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญนี้ขึ้นใช้บังคับ เว้นแต่บทบัญญัติใดขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้แทน

Members of the National Human Rights Commission holding positions on the date of promulgation of this Constitution shall be in office until the appointment of the National Human Rights Commission under this Constitution. In the case where such persons hold office for not more than one year as from the date of promulgation of this Constitution, the provisions prohibiting members of the National Human Rights Commission from holding office for more than one term shall not apply to such persons in the first appointment of members of the National Human Rights Commission under this Constitution.

The persons under this section shall continue the performance of duties under the organic laws or other relevant laws which are in force on the date of promulgation of this Constitution until the enactment of the organic laws or other laws for the compliance with this Constitution, unless the provisions thereof are contrary to or inconsistent with the provisions of this Constitution, the provisions of this Constitution shall replace.

มาตรา ๓๐๐ ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกาเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธานศาลรัฐธรรมนูญ แต่ให้ผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ได้รับเลือกตามมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ คงดำรงตำแหน่งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการแต่งตั้งประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๕ (๓) มาตรา ๒๐๗ (๑) (๒) และมาตรา ๒๐๙ (๕) มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง

Section 300. The Constitutional Tribunal under the Constitution of the Kingdom of Thailand (Interim), B.E. 2549 shall be the Constitutional Court under this Constitution and the person holding the position of President of the Supreme Court of Justice shall be the President of the Constitutional Court, the person holding the position of President of the Supreme Administrative Court shall be the Vice-President of the Constitutional Court and the judges of the Supreme Court of Justice and of the Supreme Administrative Court selected under section 35 of the Constitution of the Kingdom of Thailand (Interim), B.E. 2549 shall be judges of the Constitutional Court until the appointment of the Constitutional Court under this Constitution which shall finish within one hundred and fifty days as from the date of appointment of the President of the House of Representatives and the Leader of the Opposition in the House of Representatives after the first general election of members of the House of Representatives under this Constitution.

The provisions of section 205 (3), section 207 (1) and (2) and section 209 (5) shall not apply to the holding of position of the judges of the Constitutional Court under paragraph one.

ให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช
๒๕๔๙ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ

บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะ
ตุลาการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้
ดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตาม
รัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้โอนไป
อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่นั้น

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ให้ศาล
รัฐธรรมนูญมีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีพิจารณาและการทำ
คำวินิจฉัยได้ แต่ทั้งนี้ ต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

The provisions of section 35 paragraph two, paragraph three and paragraph four of the Constitution of the Kingdom of Thailand (Interim), B.E. 2549 shall continue in force until the enactment of the organic law on rules and procedure of the Constitutional Court.

All cases or acts under the consideration of the Constitutional Tribunal under paragraph one shall be considered by the Constitutional Court under this section and when the Constitutional Court under this Constitution is appointed, all pending cases or acts shall be in the jurisdiction of the newly appointed Constitutional Court.

During the period the organic law on rules and procedure of the Constitutional Court is not yet enacted, the Constitutional Court has the powers to prescribe a determination related to its trial and rendering of decisions but such organic law shall be enacted within one year as from the date of promulgation of this Constitution.

มาตรา ๓๐๑ ให้ดำเนินการสรรหาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และหากยังไม่มีประธานศาลรัฐธรรมนูญที่มาจากการสรรหาตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่แทนประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๓๐๒ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้มีผลใช้บังคับต่อไปภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรานี้

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

Section 301. The selection for the State Audit Commission and the Auditor-General shall finish within one hundred and twenty days as from the date of appointment of the President of the House of Representatives and the Leader of the Opposition in the House of Representatives after the first general election of members of the House of Representatives under this Constitution and, if the President of the Constitutional Court from the selection proceedings under this Constitution does not exist, the Selective Committee shall consist of the existing members.

In the case where the State Audit Commission does not exist, the Auditor-General shall act as the President of the State Audit Commission and the State Audit Commission.

Section 302. The following organic laws shall continue in force under the conditions under this section:

(1) Organic Law on Ombudsmen, B.E. 2542 and the President of the Ombudsmen shall have charge and control of the execution of this Organic Law;

(2) Organic Law on Counter Corruption, B.E. 2542 and the Chairperson of the National Counter Corruption Commission shall have charge and control of the execution of this Organic Law;

(3) Organic Law on State Audit, B.E. 2542 and the Chairperson of the State Audit Commission shall have charge and control of the execution of this Organic Law;

(๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ถือว่าการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยพระราชบัญญัติที่ได้ประกาศใช้บังคับในระหว่างวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มีผลใช้บังคับ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้

ให้ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่ยังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งที่เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ระยะเวลาหนึ่งปีให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งนั้น

ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว และให้วุฒิสภาพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

(4) Organic Law on Criminal Proceeding Against Persons Holding Political Positions, B.E. 2542 and the President of the Supreme Court of Justice shall have charge and control of the execution of this Organic Law.

Amendment to the organic laws by the Acts promulgated during the period the Constitution of the Kingdom of Thailand (Interim), B.E. 2549 being in force is deemed to be made by the organic laws under this Constitution.

Persons having charge and control of the execution of the organic laws under paragraph one shall cause revision to the organic laws for the compliance with this Constitution within one year as from the date of promulgation of this Constitution or, in the case where the person having charge and control of the execution of such organic law does not exist, the period of one year shall commence as from the date of appointment of such person.

The House of Representatives shall complete the consideration of the organic law bills under this section within one hundred and twenty days as from the date of receipt of such organic law bills and the Senate shall finish its consideration thereon within ninety days as from the date of receipt of such organic law bills.

การลงมติให้แก่ไขเพิ่มเติมหรือไม่ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภา

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้นำความในวรรคสามวรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๐๓ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะรัฐมนตรีที่เข้าบริหารราชการแผ่นดินหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปเป็นครั้งแรก ตามรัฐธรรมนูญนี้ ดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องดังต่อไปนี้ ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

A resolution approves such amendment or disapproves the organic law bills under paragraph one shall be made by the votes of not less than one-half of the total members of each House.

The Election Commission shall prepare the organic law bill on referendum for the compliance with this Constitution and the provisions in paragraph three, paragraph four and paragraph five shall apply *mutatis mutandis*.

Section 303. At the initial period, the Council of Ministers taking office after the first general election under this Constitution shall cause a preparation or amendment to laws in the matters and within the specific period as follows:

(๑) กฎหมายที่เกี่ยวกับการกำหนดรายละเอียดเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการใช้สิทธิและเสรีภาพตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๔ บทบัญญัติในส่วนที่ ๗ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน ส่วนที่ ๘ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา ส่วนที่ ๙ สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ ส่วนที่ ๑๐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน รวมทั้งกฎหมายว่าด้วยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๕๖ ส่วนที่ ๑๒ สิทธิชุมชน กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระตามมาตรา ๖๑ วรรคสอง กฎหมายว่าด้วยสภาพพัฒนาการเมืองตามมาตรา ๗๔ (๗) กฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์การเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมตามมาตรา ๘๑ (๔) กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสภาเกษตรกรตามมาตรา ๘๔ (๘) กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองตามมาตรา ๘๗ (๔) และกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามมาตรา ๒๕๖ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่แถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๖

(๒) กฎหมายเพื่อการพัฒนาการศึกษาของชาติตามมาตรา ๘๐ โดยส่งเสริมการศึกษาในระบบการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัย การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิต วิทยาลัยชุมชนหรือรูปแบบอื่น รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายเพื่อกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระบบการศึกษาทุกระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่แถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๖

(1) laws related to the determination of measures for supporting and protecting rights and liberties under section 40, section 44, Freedom of Expression of Individual and the Press in Part 7, Rights and Liberties in Education in Part 8, Rights to Public Health Services and Welfare in Part 9 and Rights to Information and Petition in Part 10 as well as laws on personal data under section 56, Community Rights in Part 12, law establishing autonomous consumer protection organisation under section 61 paragraph two, law on political development council under section 78 (7), law establishing organisation for reforming the judicial process under section 81 (4), law establishing farmer council under section 84 (8), law establishing civil politics development fund under section 87 (4) and law on National Human Rights Commission under section 256; within one year as from the date its policies is stated to the National Assembly under section 176;

(2) law for the development of national education under section 80 which promotes formal education, non-formal education, education-at-will, self-learning, life-long learning, community college or other forms of education and causes amendment to law for determining agencies to be responsible for the provision of education appropriately and in conformity with all levels of all education systems of basic education; within one year as from the date its policies is stated to the National Assembly under section 176;

(๓) กฎหมายตามมาตรา ๑๙๐ วรรคห้า โดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการดำเนินการจัดทำหนังสือสัญญาที่มีการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยที่มีความเป็นอิสระซึ่งดำเนินการก่อนการเจรจาทำหนังสือสัญญา โดยไม่มีการขัดกันระหว่างประโยชน์ของรัฐกับผลประโยชน์ของผู้ศึกษาวิจัยไม่ว่าในช่วงเวลาใดของการบังคับใช้หนังสือสัญญาภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่แถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๖

(๔) กฎหมายตามมาตรา ๘๖ (๑) และมาตรา ๑๖๗ วรรคสาม ภายในสองปีนับแต่วันที่แถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๖

(๕) กฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายรายได้ท้องถิ่น กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายเกี่ยวกับข้าราชการส่วนท้องถิ่น และกฎหมายอื่นตามหมวด ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ภายในสองปีนับแต่วันที่แถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๖ ในการนี้จะจัดทำเป็นประมวลกฎหมายท้องถิ่นก็ได้

(3) law under section 190 paragraph five which consists of, at least, detailed measure and procedure for the conclusion of treaty having system for the balancing of powers thereon between the Council of Ministers and the National Assembly and securing transparency, efficiency and actual public participation, and details of studies or researches conducted independently before the commencement of negotiation in which there is no conflict of interests between interests of State and the of researchers through the binding period of the treaty; within one year as from the date its policies is stated to the National Assembly under section 176;

(4) law under section 86 (1) and section 167 paragraph three; within two years as from the date its policies is stated to the National Assembly under section 176;

(5) law determining plans and process for decentralisation, law on local revenue, law on establishment of local government organisation, law on local officials and other laws as referred to in Chapter XIV Local Administration for the compliance with this Constitution; within two years as from the date its policies is stated to the National Assembly under section 176. Such law may be complied in form of Local Administration Code.

ในกรณีที่น่าปรากฏว่ากฎหมายใดที่ตราขึ้นก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ มีเนื้อหาสาระเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ให้ถือเป็นการยกเว้นที่จะไม่ต้องดำเนินการตามมาตรานี้

มาตรา ๓๐๔ ให้ดำเนินการจัดทำประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๓๐๕ ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติ ดังต่อไปนี้มาใช้บังคับกับกรณีต่าง ๆ ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๗ วรรคสอง มาใช้บังคับจนกว่าจะมีการตรากฎหมายตามมาตรา ๔๗ จัดตั้งองค์กรเพื่อทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่แถลงนโยบายต่อรัฐสภา โดยอย่างน้อยกฎหมายดังกล่าวต้องมีสาระสำคัญให้มีคณะกรรมการเฉพาะด้านเป็นหน่วยย่อยภายในองค์กรนั้น แยกต่างหากจากกัน ทำหน้าที่กำกับ การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ และกำกับการประกอบกิจการโทรคมนาคม และมีรายละเอียดว่าด้วยการกำกับและคุ้มครองการดำเนินกิจการ การจัดให้มีกองทุนพัฒนาทรัพยากรสื่อสารและส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ สื่อมวลชนสาธารณะ แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบกระเทือนถึงการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ได้กระทำขึ้นก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญานั้นจะสิ้นสุด

In the case where the laws enacted before the date of promulgation of this Constitution have compatible substances with this Constitution, the execution of this section to such laws is exempted.

Section 304. The Code of Ethics under section 279 shall finish within one year as from the date of promulgation of the Constitution.

Section 305. At the initial period, the some provisions of this Constitution shall not apply to specific cases under specific conditions as follows:

(1) the provisions of section 47 paragraph two shall not apply until the enactment of the law under section 47 to establish the regulatory body having duty to distribute the frequencies and supervise radio and television broadcasting and telecommunication businesses which shall not more than one hundred and eighty days as from the date the government policies is stated to the National Assembly. Such law shall, at least, establish specialised committees within such regulatory body whereby one of which for supervision of radio or television broadcasting and the other one for supervision of telecommunication businesses and they work apart, and shall have details on the supervision and protection of business, the establishment of telecommunication resources development fund and the promotion of public participation in running of public mass media, but the aforesaid shall not affect the permissions, concessions or legal contracts concluded before the date of promulgation of this Constitution until the termination of such permissions, concessions or contracts;

(๒) ภายใต้บังคับมาตรา ๒๙๖ วรรคสาม มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๒ (๑๐) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๑๑๕ (๙) และมาตรา ๑๑๖ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้

(๓) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔๑ มาใช้บังคับกับการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๕

(๔) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาตรา ๑๖๘ วรรคเก้า มาตรา ๑๖๙ เฉพาะกรณีการกำหนดแหล่งที่มาของรายได้เพื่อชดใช้รายจ่ายที่ได้ใช้เงินคงคลังจ่ายไปก่อน และมาตรา ๑๗๐ มาใช้บังคับภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๕) การใดที่เกี่ยวกับการจัดทำหรือดำเนินการตามหนังสือสัญญาที่ได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นอันใช้ได้ และมีให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๙๐ วรรคสาม มาใช้บังคับ แต่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๙๐ วรรคสาม มาใช้บังคับกับการดำเนินการที่ยังคงค้างอยู่ และต้องดำเนินการต่อไป

(๖) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๙ (๒) มาใช้บังคับกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(2) subject to section 296 paragraph three, the provisions of section 102 (10) particularly to the requirement on having been senator, section 115 (9) and section 116 paragraph two shall not apply to the first election of members of the House of Representatives and the holding of political positions at the first time under this Constitution;

(3) the provisions of section 141 shall not apply to the enactment of the organic law under section 295;

(4) the provisions of section 167 paragraph one and paragraph two, section 168 paragraph nine, section 169 particularly to the requirement on the determination of sources of income for reimbursement of expenditures paid-up from the treasury balance, and section 170 shall not apply within one year as from the date of promulgation of this Constitution;

(5) any act in relation to the conclusion or implementation of treaty which have been done prior to the date of promulgation of this Constitution shall be valid and the provisions of section 190 paragraph three shall not apply; provided, at any rate, that the provisions of section 190 paragraph three shall apply to the pending procedure that must be continued;

(6) the provisions of section 209 (2) shall not apply to members of the National Human Rights Commission holding office on the date of promulgation of this Constitution;

(๗) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๕ วรรคห้า และ มาตรา ๒๕๘ วรรคสาม มาใช้บังคับภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๓๐๖ ในวาระเริ่มแรก ให้ผู้พิพากษาในศาลฎีกาที่เคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีกบประมาณ ๒๕๕๐ สามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาตามมาตรา ๒๑๙ ได้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาอาวุโส

ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้ตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมดำรงตำแหน่งได้จนถึงอายุครบเจ็ดสิบปี และผู้พิพากษาศาลยุติธรรมซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปในปีกบประมาณใดซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่าสี่สิบปีและผ่านการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่สามารถขอไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลซึ่งไม่สูงกว่าขณะดำรงตำแหน่งได้

กฎหมายที่จะตราขึ้นตามวรรคหนึ่งและวรรคสองจะต้องมีบทบัญญัติให้ผู้ที่จะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปในปีกบประมาณใดในระยะสิบปีแรกนับแต่วันที่กฎหมาย ดังกล่าวมีผลใช้บังคับทยอยพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เป็นลำดับในแต่ละปีต่อเนื่องกันไป และสามารถขอไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสต่อไปได้

(7) the provisions of section 255 paragraph five and section 288 paragraph three shall not apply within one year as from the date of promulgation of this Constitution.

Section 306. At the initial period, judges of the Supreme Court of Justice having held positions of not lower than judges of the Supreme Court of Justice who turn to sixty years of age in the fiscal year 2550 shall perform the duties of senior judges in the Supreme Court of Justice under section 219 until the amendment of law prescribing rules for the performance of duties of senior judges.

Within one year as from the date of promulgation of this Constitution, there shall enact the law extending term of office of judges of the Courts of Justice to seventy years of age and a judge of the Courts of Justice who turns to sixty years of age or more in any fiscal year, performs of duties for not less than twenty years and passes the performance capability test may request to hold the office of senior judge in the Courts of not higher than the Court he held his last office.

The law to be enacted under paragraph one and paragraph two shall have the provisions that persons who turn to sixty years of age or more in any fiscal year, within the first ten years as from the date such law come into force, gradually and continually vacate their offices and enable such persons to make a request for holding the office of senior judge.

ให้นำบทบัญญัติในวรรคสอง และวรรคสาม ไปใช้กับพนักงานอัยการด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๓๐๗ ให้กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมต่อไป เว้นแต่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่อายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีกงบประมาณ ๒๕๕๐ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในชั้นศาลใดที่ย้ายไปจากชั้นศาลนั้น ทั้งนี้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๓๐๘ ให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายที่มีการดำเนินการที่เป็นอิสระภายในเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ โดยให้คณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะการจัดทำกฎหมายที่จำเป็นต้องตราขึ้นเพื่ออนุวัติการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และให้คณะกรรมการดังกล่าวจัดทำกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายตามมาตรา ๘๑ (๓) ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ โดยในกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติกำหนดให้มีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินการร่างกฎหมายของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วย

The provisions of paragraph two and paragraph three shall apply mutatis mutandis to public prosecutors.

Section 307. Qualified members of the Judicial Commission of the Courts of Justice holding office on the date of promulgation of this Constitution shall remain in office; except a qualified member who turns to sixty years of age in the fiscal year 2550 and a qualified member in any level of the Courts who transferred from the such level of the Court, but not more than one hundred and eighty days as from the date of promulgation of this Constitution.

Section 308. The Council of Ministers carrying out the administration of State affairs on the date of promulgation of this Constitution shall appoint the independent Law Reform Committee within ninety days as from the date of promulgation of this Constitution having duties to study and give recommendation on the preparation of laws to be enacted for the compliance with this Constitution and to prepare the law establishing the law reform organisation under section 81 (3) within one year as from the date of promulgation of this Constitution and such law shall have, at least, the provisions that entrusting to such organisation a duty to support the preparation of bills of persons having the right to vote in an election.

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ต้องจัดทำกฎหมายในความรับผิดชอบ

มาตรา ๓๐๙ บรรดาการใด ๆ ที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการกระทำที่เกี่ยวเนื่องกับกรณีดังกล่าวไม่ว่าก่อนหรือหลังวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้ถือว่าการนั้นและการกระทำนั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

มีชัย ฤชุพันธุ์

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

The execution under paragraph one is not prejudice to the powers and duties of other organisations in the preparation of bills under their responsibilities.

Section 309. Any act that its legality and constitutionality has been recognised by the Constitution of the Kingdom of Thailand (Interim), B.E. 2549, including all acts related therewith committed whether before or after the date of promulgation of this Constitution shall be deemed constitutionally under this Constitution.

Countersigned by:

Meechai Ruchuphan

President of the National Legislative Assembly

